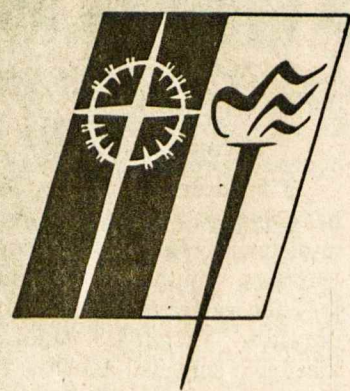

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (2587) 1999 SPALIS-OCTOBER 5

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

I vakarus, bet rimtai...

Europoje vertikalinės politinių pažiūrų kryptys neįdomios. Kas esi: pietietis ar šiaurietis – beveik tas pats. Bet jei esi rytietis ar vakarietis – čia jau skirtumas didelis.

GAL ir nebūtų per daug sutirštinti pasakytą, kad Lietuva visom keturiom kabinasi į Vakarus. O kur gi daugiau, kai Rytai nuo pat 1795 metų, neskaitant mažos 22 metų pertraukos, tautą slėgė įvairiais būdais, kai neseniai buvęs „didysis brolis“ dar ir dabar kur tik gali kiša koją, kad atkovota nepriklausomybė išliktų priklausomybėje. Taigi posvyris į Vakarus – veržimasis į ten, kaip kas supranta ir kaip įmanoma, turi ir istorinį, ir psichologinį pagrindą. Todėl nenuostabu, kad šiandien jaustis vakariečiais ir labai stengtis, kad pasaulis mus tokiomis pripažintų – yra vienas svarbiausių bendrinių tautos reikalų ir užduočių. Tuo keliu, gal tik su nedidelėmis išimtimis, Lietuva sutartinai žengia, ir nei politinės partijos, nei besikeičiančios šalies vadovybės kitokio kelio nerodo. Šioje vietoje tikrai ir nemeluotai galima būtų tarti: vienybė težydi. Tačiau jokių būdu nevertėtų tų normalių Vakarų suidealizuoti, sakykim, iki Jono Biliūno „Laimės žiburio“, o gal net dar daugiau. Be to, ne pro šalį būtų dar gana stipriai valdyti iš baudžiavos laikų užsilikusių įvaidžių – kur blizga, ten gražu, arba tokią jauseną, panašią į to prasčio-kelio, skleidusio per kelias parapijas nepaprastą žinią, kad kai su reikalais nuėjęs pas poną, tas paprašęs jį atsistoti... Kad ir dabar panašūs menkniekiai nepavirstų „istoriniais įvykiais“, reikia gerai apsidairyti ir jau iš anksto žinoti, ko iš tikrųjų norime. Priimti viską, kas ką duoda, arba išpešti, kas lengviau pešasi, – tai nėra tikrasis pini-gas, už kurį perkamas vakarietiškas.

SAVĖS nesukarikatūrinant tapti vakariečiais yra pakankamai daug rimtų būdų. Pirmiausia – mąstysena, iš kurios išplaukia žmonių elgesys, tarpusavio santykiai, požiūriai į religiją, moralę, mokslą, meną, sportą, darbą, taupymą, pramogavimą, pasilinksminimus, – žodžiu, į visas gyvenimo sritis, su kuriomis kiekvienam vienaip ar kitaip tenka susidurti. Tačiau tasai mąstymas – ne daiktas. Jo nei paveldėsi, nei nupirksi, nei pamestą at-rasi. Reikia savyje kažką perlenkti, nulaužti, tuštumas už-pildyti. Tai tiesiog ugdomosios reikalas. Ir įveikiamas vi-siems. Žinoma, jauni lankstesni. Jie – ateitis, apie juos daug kalbama. Bet juk reikia, kad kas juos ruošytų. Kito kelio nėra, o tas dvasinis persitvarkymas jau ir yra vaka-rietiškumo siekimas bei įgyvendinimas. Kol to nebus, ne-pažės nei roko muzika, nei šukuosenos ar drabužiai, nei anglicizmai kalboje, nei angliškų prekyviečių iškabos. Net ir kosmopolitinių nuotaikų skleidimas nė vieno nesu-vakarietins, nes tokių netrūksta ir rytiečių tarpe. Dar yra vienas svarbus dalykas, kol linkstant į Vakarus nereikėtų pamiršti – Vakariai nėra vien tik Amerika. Tiesa, ši di-džiulė ir pajėgi šalis šiandien vyrauja pasaulyje, daug gero atnešusi žmonijai neparandama veržlumo. Srautai nuolatini-ai ir stiprūs. Reikėtų tik atidžiau žiūrėti, kaip ir ką jie neša. Ne viskas vertinga, kas amerikietiška, ne viskas rei-kalinga ir tinkama kraštams, kurie dar savotiškai naujagi-miai, atsidūrę laisvėje „per naktį“. Jų tarpe ir mūsų Lietu-va. Todėl kabinantis į Vakarus nereikėtų svaigti iš laimės, kad laisvi būdami jau galime daryti ką tik norime. Susilp-nėjus savimonei atsiranda pavojus patekti į dvasinę oku-paciją, kuri visais laikais buvo baisesnė už fizinę. Č.S.

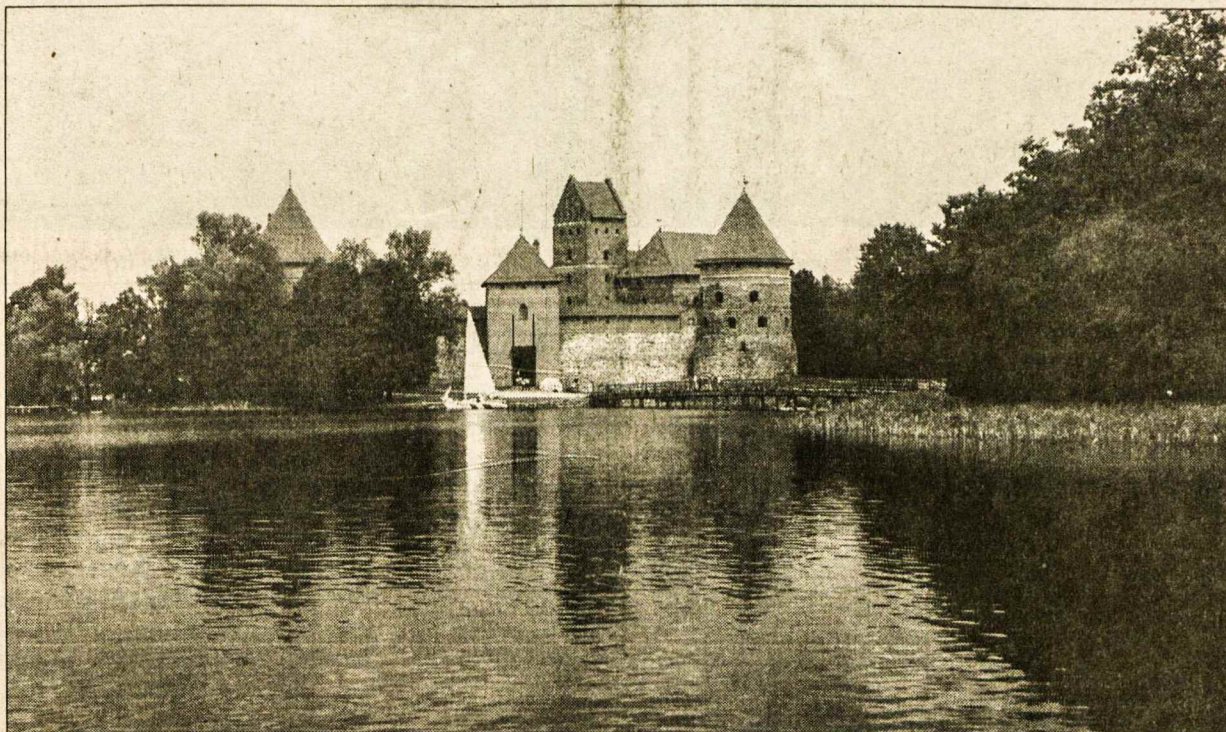
KANADOS ĮVYKIAI

Kompiuteris - geras seklys

Kompiuterio programa „PowerCase“ Toronto padėjo nustatyti kaltininką sudėdama kelias užuominas, praneštas poli-cijai telefonu. Paprastai tokios užuominos, atrodančios, kad nieko bendro tarp savęs neturi, paskėsta tarp šimtų kitų poli-cijos užrašų kupetose ir dažnai būna užmirštos arba tiesiog po kurio laiko išmestos į šiukšlių dėžę. Kai 1996 metais teisėjas savo pranešime išpeikė policiją, kad vartoja pasenusius tardymo metodus, netobulai derina turi-mas žinias su kitais policijos vie-netais, buvo sudaryta speciali policijos tarnautojų grupė, va-dovaujama Ontario provincijos policijos (OPP) seklių inspekto-riaus Bill Van Allen šiai proble-mai lukšteni. Jie per porą metų nustatė, kaip turėtų būti kau-piama informacija apie nusikal-timus ir nusikaltėlius, suvieno-dino ryšius tarp įvairių policijos vienetų; tada nupirko kompiu-terio programą „PowerCase“ iš Harlequin, Inc. bendrovės (Cambridge, MA, JAV). Ši pro-grama, užimanti vos 80 milijonų „baitų“ (maždaug kaip vidutinis kompiuterio žaidimas), buvo pritaikyta policijos nustatytams reikalavimams ir išdalinta To-ronto, OPP ir Peel apygardos policijos vienetams. Ją sėkmin-

gai panaudojo, tarp cėlės kitų atvejų, gaudydami neseniai pa-garsėjusį Toronto prievartauto-ją, kuris siautė miesto 9 km. km plote nakties metu įsibrauda-mas į gyvenamus namus. Kom-piuteris patikrino tris telefonu gautas užuominas, suderino tą informaciją su policijos užre-gistruotais nusikaltimų duome-nimis, žinomas to tipo nusikal-tėlių metodus ir nustatė galimą kaltininką. Jis buvo paprašytas duoti savo seilių, kad įgalintų policijos laboratoriją atlikti įta-riamojo DNA tyrimą, kuris pa-tvirtino kompiuterio sprendimą.

200 karių grupė, pasiūsta į Turkiją su geriamo vandens fil-travimo aparatu ir karine lau-ko ligonine padėti nuo žemės drebėjimo nukentėjusiems, atli-kusi savo pareigas sugrįžo atgal į Kanadą. Kita kanadiečių avia-torių grupė, skubiai pasiūsta į Rytų Timorį su dviem „Herku-lio“ tipo transporto lėktuvais, jau skraido tarp Darwin'o bazės Australijoje ir Rytų Timorio sostinės oro uosto, gabendami maistą ir kitus reikmenis nu-kentėjusiems timoriečiams pa-gelbėti. Australų ir britų kariai juos saugo oro uoste nuo gali-mų Indonezijos milicijos užpuo-limų. Didesnė kanadiečių gru-pė (Nukelta į 8-tą psl.)

Maironio apdainuota, naujaisiais laikais restauruota garsioji Trakų pilis, šią vasarą sulaukusi gausių lankytojų

Nes Lietuva tyli... **POVILAS ŽUMBAKIS, Čikaga**

Lietuva ir jos tautiečiai yra šmeižiami tarptautinėje plotmėje gana plačiu mastu, prisidant ir kai kuriems mūsų tautiečiams, bet pačios Lietuvos balso dėl stalininės ir nacinės tautžudystės negirdėti

Dr. Vytautas A. Dambra rašo, nes Lietuva tyli. Rašo apie rezistenciją prieš sovietus, prieš nacius. Rašo apie tų laikų asmenis, kurie drįso kelti galvas prieš dvi žiauriausias šio šimtmečio jėgas, gventi ir aukoti savo gyvybes dėl laisvės, dėl jos principų.

Lietuva tyli, bet jos istoriją rašo kiti. Rašo tie, kuriems rūpi ne faktai, ne teisybė, o kerštas ir istorijos pritaikymas jų pačių tikslams. Svarbu teršti Lietuvos ir lietuvių tautos vardą, nes tai įgalina užmaskuoti jų pačių dar-bus – suklustoti istoriją, pritaikyti ją politiniams tikslams.

Visa tai nėra naujas reiškiny-s. Istorijos klastojimas ir mas-kavimas turbūt prasidėjo kartu su pačiu istorijos mokslu. Tik šiais laikais, kaip ir kiti mokslai, istorijos klastojimas yra pasie-kęs aukštesnį, rafinuotą lygį. Lietuva vėl atsidūrė nuskriaus-tųjų tarpe. Gaila, bet prie šio šmeižto prisideda ir kai kurie mūsų „šviesieji“ istorikai. Tie, kuriems daugiau rūpi užsienio propagandos pripažinimas ir „akademikų“ pagarba tiems, ku-rie pasižymi savo lizdo teršimu.

Didžioji dauguma lietuvių Lietuvoje ir užsienyje gimę po Antrojo pasaulinio karo. Faktus apie šią žiauriausią šimtmečio nelaimę jie gavo iš mokytojų, knygų, spaudos ir ypač iš kino filmų. Deja, tiek Lietuvoje, tiek Vakaruose šis istorijos laikotar-pis yra pristatomas subjektyviai

ir tendencingai, nes yra patei-kiama tik dalis faktų, tik iš vie-nos perspektyvos. Ir iš to yra daromos bendros išvados.

Visi, kurie sekė šio šimtme-čio ar Antrojo pasaulinio karo eiga, negali nekaltinti Vokietijos ar sumažinti nacių padarytos žalos pasauliui. Nėra ir negali būti pateisinta nacių veikla, jų ideologija, jų veiksmai. Naciai ir jų darbai turi būti pasmerkti amžiams. Tai yra nenusakoma pasaulio blogybė, prieš kurią kovoją ir turi kovoti visi pado-rūs žmonės, turi mokyti atei-nančias kartas, kad niekada ne-pasikartotų kas nors panašaus.

Bet tai tik dalis šio šimtme-čio katastrofos. Buvo ir yra kita jos pusė, kurią sudaro kontro-versija tų žmonių tarpe, kurie draudžia lyginti nacių nusikalti-mus prieš žydų tautą su bet kokia kita istorijos tragedija. Jie reikalauja, kad žydų holokaustas liktų unikaliu reiškiniu isto-rijoje, ir todėl bet koks lygini-mas yra nuodėmė prieš istoriją. Autoriaus nuomone, su kuria sutinka ir kai kurie žydų inte-lektualai, holokaustas yra uni-kalis istorinis reiškinys, bet juk unikalus yra ir sovietinis genoci-das. Unikalus buvo ir turkų ge-nocidas prieš armėnus, kombo-diečių – prieš savo krašto žmo-nes. Istorija turi daug unikalių genocidų pavyzdžių. Tai nereiš-čia, kad vienas istorinis reiškiny-s yra skaudesnis už kitą. Ir tai nereiščia, jei pripažįsti vieną iš

jų, tai gali nepripažinti kito. Kiekvieno žmogaus gyvybė yra svarbi. Kiekviena žmogaus auka prieš neteisėtą jėgą yra unikali. Kiekvieno nukentėjusio skaus-mas yra unikalus. Bet tai jokių būdu nesumažina, nepašalina ki-to žmogaus, kitos tautos kančių.

Joks kitas genocidas istori-jos eigoje nesunaikino tiek daug nekaltų žmonių aukų, kaip ko-munistinis režimas. Nuo 1917 iki 1999 m. daugybė žmonių bu-vo nukankinti, tapo benamiais, buvo numarinėti koncentracijos stovyklose ir mirties kolonijose. Imant tik pačius kukliausius skaičius ir statistikas, dešimt milijonų žmonių žuvo dėl sovie-tinio genocido. Daugiau kaip 60 milijonų aukų komunizmas su-naikino vien tik Kinijoje. Aukos nesibaigia net šiandien. Komu-nizmo teroras yra unikalus isto-rijoje.

Lietuviai, augę okupuotoje Lietuvoje, privalėjo mokytis so-vietinėse mokyklose, skaityti tik sovietinę literatūrą, žiūrėti tik sovietinius kino filmus, TV, vai-dinimus. Jie gyveno apsupti so-vietinės propagandos, kurios ly-gio neįsivaizdavo net George Orwell, rašydamas „1984“.

Mūsų tautiečiai ne tik pri-valėjo sekti sovietinę propagan-dą, bet ir jų vaikai turėjo pranešti auklėtojams, jei tėvai užsi-mindavo apie nepriklausomą Lietuvą, o ypač apie 1940-1941-ius metus! Pastarasis istorijos laikotarpis buvo ypatingai svar-bus propagandistams, ir bet ko-kia kita nuomonė, nors kukliai besiskirianti nuo jų linijos, ne-buvo toleruojama.

Sovietams tada ir jų pritarė-jams dabar lietuvių tautos be-veik visuotinis sukilimas prieš stalinistinį inkorporavimą į so-vietinę „šeimą“ buvo ir yra tas reiškinys, kurį reikėjo ir terebei-kia visais būdais pancigti, su-purvinti, apšmeižti. Jei 100,000 mažo krašto žmonių suky-la prieš „tėvišką“ tvarką, jei kraš-tas sugeba paskelbti nepriklau-somybės atstatymą prieš dvi žiauriausias pasaulio sistemas, tokią praeitį reikia būtinai iš-trinti iš istorijos! Tai prosovie-tinis siekis.

Visi, bet kokių būdu stoję prieš sovietus, buvo priešai: banditai, hitlerininkai, žudikai ir panašiai. Sovietų propagan-distai, kurie bandė kiršinti Va-karuose gyvenančius lietuvius su žydas, turėjo mažą proble-mą – sovietinis antisemitizmas ne-leido jiems net minėti žydų ho-lokausto. Tad jiems reikėjo su-rasti kitus būdus, kaip apšmeižti lietuvius, bent savųjų tarpe. Už-sienyje propagandistai turėjo laisvesnes rankas.

Dalis restauruotos Trakų pilies tarp ją supančių ežerų 1999 metų vasarą

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Čekijoje

Lietuvos prezidentas Val-das Adamkus rugsėjo 21-22 d.d. lankėsi Čekijoje, lydimas 20 verslininkų delegacijos. Jis susi-tiko su Čekijos prezidentu Vac-lavu Haveliu, ministru pirmi-ninku Milošu Zemanu, senato pirmininke Libuše Benešova bei kitais pareigūnais. Čekijos vadovas palankiai atsiliepė apie Lietuvos pastangas tapti ŠAS bei Europos sąjungos nare, pa-tvirtino savo valstybės paramą šioms Lietuvos siekiams, rašo ELTA.

Nors Čekija yra antroji po Lenkijos, Lietuvos užsienio prekybos partnerė Vidurio Eu-ropoje, tarpusavio prekybos ry-šiai nėra lygiaverčiai. Per pir-mąjį šių metų pusmetį į Lietuvą įvežta čekiškų prekių už beveik 37 mln. JAV dolerių, o lietu-viškų į Čekiją – tik už 8 mln. JAV dol. Lietuvoje yra žinomos ir perkamos Čekijos gaminamos transporto priemonės („Škoda“ automobiliai ir troleibusai), me-dicinos įranga, maisto produk-tai, statybinės medžiagos.

Delegacija dalyvavo Lietu-vos ir Čekijos verslininkų susi-tikime Prahoje. Lietuvos prezi-dentas buvo apdovanotas Pra-hos Karlo universiteto atmini-mo medaliu.

Tikrino paramos naudojimą

Lietuvoje rugsėjo 20-21 d.d. lankėsi JAV Gynybinio saugu-mo paramos agentūros direkto-rius generolas leitenantas Mi-chael Davison. Jo vadovaujama agentūra sudaro ir vykdo sutar-tis dėl kitoms valstybėms per-duodamos ar parduodamos fi-nansinės įrangos, koordinuoja fi-nansinės pagalbos klausimus, karinio rengimo ir mokymo programas. Jis atvyko patikrinti, kaip Lietuvos kariuomenė nau-doją JAV teikiama paramą ar kokią paramos dar reikėtų. Svečias susitiko su krašto ap-saugos ministru Česlovu Stan-kevičiumi bei kariuomenės va-du brigados generolu Jonu Kronkaičiu, apžiūrėjo oro erd-vės kontrolės centrą Karmėla-voje ir dalyvavo pratybų „Am-ber Hope“ uždarymo iškilmėse Rukloje.

Nuo 1996 iki 1998 m. Lietu-vai ši agentūra skyrė beveik 10 mln. JAV dolerių (40 mln. litų), už kuriuos buvo perkama ryšių įrangos ir atsarginių dalių kari-niams automobiliams, buvo to-bulinama anglų kalbos mokymo sistema, kuriamas kartografinis centras. Kaip praneša ELTA, beveik 2 mln. JAV dolerių skir-ta karių mokymo programoms. Padedant šiai agentūrai, Lietu-vos kariuomenė pasipildė 133 kariniais automobiliais, auto-matiniais šautuvais M-16 bei ki-ta karinė įranga.

Seimo ir JAV-LB komisija

ELTOS žiniomis, rugsėjo 17 d. baigė posėdžiauti Lietuvos

seimo ir JAV lietuvių bendruo-menės atstovų komisija, kuri renkasi du kartus per metus. Buvo aptarti lietuvių tautinės kultūros ir švietimo reikalai, iš-eivijos ir Lietuvos santykiai, jau-nimo, diplomatinės politikos klausimai, Lietuvos ekonominė būklė, nuosavybės grąžinimas.

JAV LB atstovai pritarė minčiai surengti Lietuvoje pro-cesą „Niurnbergas-2“, kuriame būtų pasmerkiamas komuniz-mas, aptarta didžiulė jo žala ir aukos.

Atmetė kaltinimus

Seimo nariai Bronislovas Kuzmickas ir Liudvikas Sabutis atmetė kaltinimus dėl žemės sklypų pirkimo Žvėryne, teigda-mi jog jie įsigyti įstatymo nusta-tyta tvarka, ne slapta ir ne naudo-jantis tarnybne padėtimi, rašo ELTA. B. Kuzmickas sakė su-mokėjęs valstybės nustatytą kai-ną, primindamas, kad 1995 m. priimtu įstatymu, kai kurie pi-liečiai, tarp jų ir Kovo 11-osi Nepriklausomybės Akto signa-tarai turi teisę lengvatinėmis są-lygomis įsigyti žemės sklypą. Ta teise pasinaudojo „įvairių pa-kraipų signatarų ir ne signata-rų“, taip pat ir LDDP nariai, dabar politiniais motyvais dėl sklypų pirkimo besistengiantys sukompromituoti savo oponentus.

LDDP frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas pasiūlė seime sudaryti specialią komisiją, kuri išsiaiškintų žemės sklypų skyri-mo teisinius pagrindus ir prin-cipus.

Dalyvavo konferencijoje

Lietuva, kartu su Čekija ir Slovėnija, įgijo stebėtojos teises Tarptautinėje frankofonijos or-ganizacijoje, kuri siekia popu-liarinti prancūzų kalbą ir kultū-rą, skatinti dialogą tarp pasa-ulio tautų ir kultūrų, plėtoti de-mokratiją, stiprinti bendradar-biavimą. Kaip rašo ELTA, teis-ės naujoms valstybėms buvo suteiktos Kanadoje, Moncton (New Brunswick provincijoje) rugsėjo 3-5 d.d. vykusiam TFO viršūnių susitikime. Joje dalyva-vo Lietuvos užsienio reikalų vi-ceministeris Vygaudo Ušacko vadovaujama delegacija.

Prasidėjo naujos pratybos

Didžiausios šių metų Lietu-voje tarptautinės karinės praty-bos – „Amber Hope“ (Gintari-nė viltis) prasidėjo Rukloje rug-sėjo 13 d. Atidaryme dalyvavo kariuomenės vadas brigados ge-nerolas Jonas Kronkaitis, seimo Valstybinio saugumo ir gynybos komiteto nariai, užsienio kraštų gynybos atašė. ELTOS žinio-mis, pratybose dalyvauja beveik 1400 karių iš penkių valstybių – Lietuvos, Lenkijos, Danijos, Vokietijos ir Rumunijos. Lietu-vai atstovauja daugiau kaip 1000 karių. Per pratybas moko-masi dalyvauti taikos palaikymo ir įvedimo užduotyse. RSJ

Šiame numeryje

I vakarus, bet rimtai...

Ne viskas vertinga, kas amerikietiška, ne viskas reikalinga

Nes Lietuva tyli...

Sovietinis antisemitizmas neleidžia minėti holokausto

Lietuvos saugumo ieškant

Politinei vienybei dar reikia ir vienos dvasios

Žengiant Europos sąjungos link

Uždarius atominę jėgainę, Lietuva atsidurs krizėje

Lietuvos užsienio politikos vadovai

Nebegalėdamas niekuo pagelbėti savo tautai, pasitraukė

Laukiant Lietuvos prezidento Kanadoje

Oficialaus vizito tikslas – užmegzti prekybinius ryšius

Prisimindami praeitį, žvelgiame į ateitį

Trūko vizijos, kokią Lietuvą iš tikrųjų mes norime matyti

Tekančios saulės šalyje

Kitas nepamirštamas momentas – priėmimas pas imperatorių

Tūkstantinės istorijos kraštas Iranas

Kai pasipila būrys moterų, atrodo kaip vienuolės

Pažintis su „diplomuota“ ekstrasense

Gydymo seansas baigtas – vėl pinigėliai ant stalo

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gažutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro pašto į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdiniui kongregacijos seselėms popiežius Jonas Paulius II š.m. gegužės mėn. 1 d. dekretu suteikė popiežiškąsias teises. Vienuliojos gen. vyresnioji sesuo Marija Jurgė Albina Pajarskaitė dėkojo arkivyskui S. Tamkevičiui, prisidėjusiam, kad tos teisės būtų suteiktos.

Kauno Gerojo Ganytojo šventovės ir parapijos pastatų kurtinis akmuo pašventintas š.m. rugpjūčio 13 d. Šia proga Mišias koncelebravo arkivyskupas S. Tamkevičius su vysk. R. Norvilu, Gerojo Ganytojo klebonu J. Stankevičiumi ir kitais kunigais. Šios parapijos namuose numatoma įrengti šarvojimo salę, motinos ir vaiko kambarį ir patalpas jaunimo susirinkimams.

Kotrynielių vienuolyno i koplyčios atidarymo iškilmės Kaune įvyko š.m. rugpjūčio 14 d. Šilainiuose pradėjo veikti Mergelės ir kankinės šv. Kotrynos seserų kongregacijos vienuolynas ir koplyčia. Pastatus pašventino vysk. R. Norvila, aukojęs su kitais kunigais koncelebracines Mišias ir pasveikinęs kotrynetes. Mišių metu viena naujokė priimta į naują koplyčią. Prisiminta ir šios kongregacijos steigėja sesuo Regina Protman. Į šią šventę susirinkusius sveikinė kongregacijos gen. motina Armila iš Italijos, kiti kunigai bei pasauliečiai.

Naujos mokslo metus š.m. rugsėjo 1 d. pradėjo keturios Lietuvos kunigų seminarijos, Katalikų teologijos fakultetas VD un-te, Šv. Antano religijos studijų institutas Kretingoje, Tikiybės katedra Vilniaus pedagoginiame un-te ir Tikiybės katedra Klaipėdos un-te. Į Vilniaus kunigų seminariją įstojo 19 studentų, į Kauno – 20. Pasirašytas arkivyskupo S. Tamkevičiaus dekretas, leidžiantis klierikams klausyti pakaitais drauge su pasauliečiais studentais. Vilkaviškio kunigų seminarijoje iš viso studijuos 53 klierikai, Telsių – 67 klierikai. Katalikų teologijos fakultetą VD un-te baigė 83

Knygų iškykla "SAMOGITIA" meniškai įrašė knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

studentai, Kretingoje – 18. Vilniaus pedagoginiame universitete, Tikiybės katedroje studijuos apie 140 studentų; Klaipėdos un-to Katechetikos katedroje šiuos mokslo metus pradėjo 14 pirmakursių, iš kurių 2 ortodoksų konfesijos studentai. Į Lietuvos aukštesniąją katechetų mokyklą šiemet įstojo 61 studentas. Iš viso šiuose kursuose mokysis apie 340 studentų, suvažiavusių iš visų septynių Lietuvos vyskupijų.

Vasaros renginiai jaunimui vyko visą š.m. rugpjūčio mėnesį. Vilniaus ir Kauno arkivyskupijų jaunimo centrų darbuotojai bendravo su Vokietijos Kelno ir Drezdeno jaunimo sielovados vadovais. Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre Vokietijos, Vengrijos ir Lietuvos jaunimo grupė parėngė įvairių šokių ir giesmių programą ir koncertavo daugelyje Lietuvos šventovių. Įvairiose Lietuvos vietovėse taipgi vyko dvišalė stovykla, kur Vokietijos Bautzeno ir Kėdainių bei Jurbarko dekanatų katalikiškas jaunimas susipažino su jaunimo būkle, dalinosi patirtimi ir mintimis.

Tikėjimo ir šviesos bendruomenių vasaros stovyklos šiemet vyko Paberžėje, Paštuvoje, Palangoje ir kitur. Iš viso stovyklavo apie du šimtus narių. Tikėjimo ir šviesos bendruomenių judėjimas prasidėjo Prancūzijoje 1971 m. ir šiuo metu visame pasaulyje jungia apie pusantro tūkstančio bendruomenių, maždaug 50000 narių, nuo gimimo sutrikusio intelekto žmones. Lietuvoje šis bendruomenė įsteigta 1992 m. po to, kai joje apsilankė tos organizacijos steigėjas J. Vanier.

Švč. Mergelės Marijos Dievo Motinos Ėmimo į Dangų šventovė Vilniuje iš naujo pašventinta š.m. rugpjūčio 15 d. Šios seniausios Lietuvos šventovės šeiminkai – pranciškoni Mažieji broliai konventualiai atgavo nuosavybę, kuri 50 metų buvo paversta sandėliu. Šventinimo iškilmės vadovavo ir pamokslą pasakė vysk. J. Boruta, SJ. Koncertą "Ave Maria" įvairių kompozitorių kūrinius atliko Regina Maciūtė, Vyt. Juozapaitis ir styginis kvartetas. Prisimintina, kad Lietuvoje Mažieji broliai konventualiai jau viduramžiais buvo sukūrę krikščionių bendrą centrą ir lietuviškosios raštijos židinį. Yra nustatyta, kad beveik prieš 50 metų iki M. Mažvydo katekizmo pasirodymo vienoje lotyniškoje knygoje buvo užrašyti lietuviški tekstai.

PADĖKA

Ata

VALENTINAI DALINDIENEI

iškeliavusiai amžinybėn 1999 m. rugsėjo 2 d.,

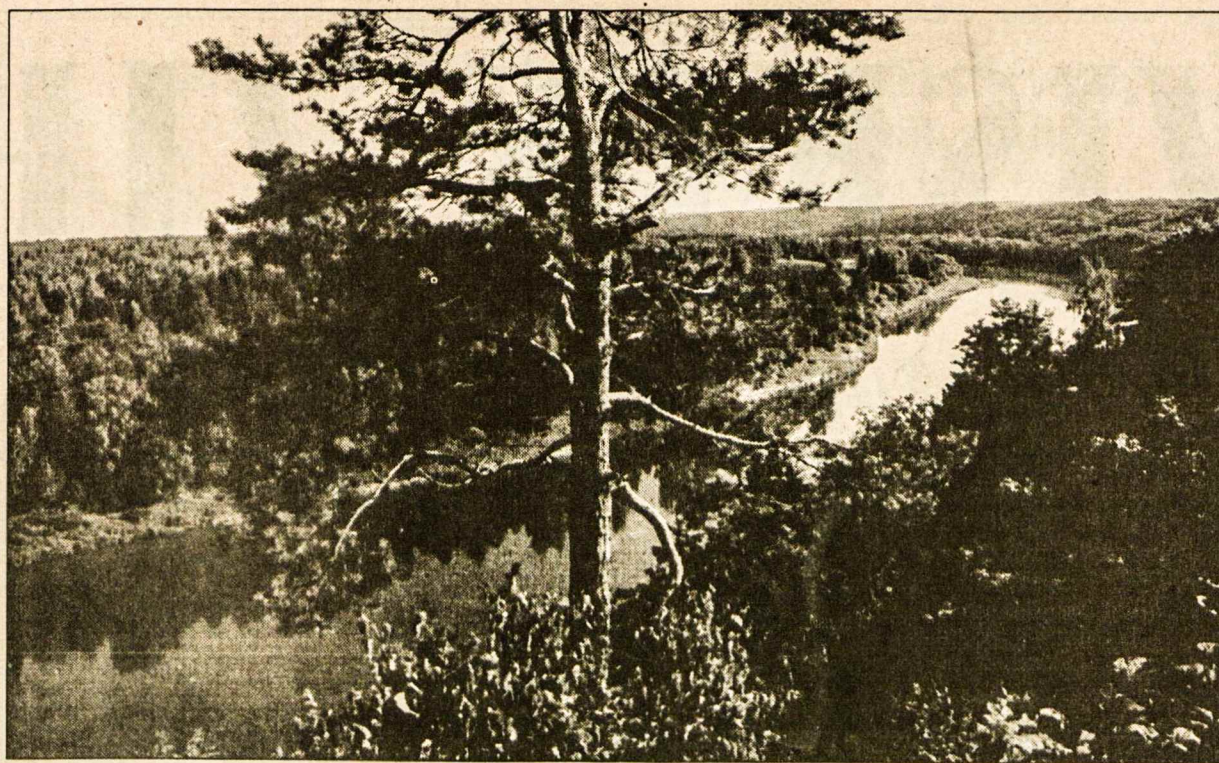
nuoširdžiai dėkojame kun. Algimantui Žilinskiui už įspūdingai pravestas maldas pirmą vakarą prie velionės karsto laidotuvių namuose, prel. klebonui Jonui Staškevičiui už pravestas maldas antrą vakarą.

Didelė padėka šv. Ignaco maldos būrelio narėms, KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narėms ir bendramintėms, puskietėms už Rožinio maldas per abu vakarus. Dėkojame P. Šturmui už giesmėmis padėjimą vargonais pirmą vakarą prie velionės karsto, kun. K. Kaknevičiui ir kun. L. Januškei, OFM, už Mišias ir laidotuvių apeigas. Dėkojame L. Marcinkutei už giedojimą ir vargonavimą per laidotuvių Mišias.

Dėkojame visiems šiminėms, draugams, velionės maldos būrelio draugėms ir pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu. Ačiū visiems už užrašytas Mišias, gėles ir aukas: "Vaikų dienos centrams" Lietuvoje, "Gyviems akmenims", vėžiu sergantiems, tremtiniais ir vaikams Lietuvoje. Ypatinga padėka aukų rinkėjoms – M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei.

Dėkojame A. Augaitienei ir I. Vadauskienei už gražius atsisveikinimo žodžius kapinėse. Ačiū B. Stanulienėi už paruoštus pietus, poniams už pyragus ir visiems už gausų atsilankymą.

Vyras Paulius, vaikai – Daiva, Gintaras ir Andrius su šeimomis, mama Antanina Burdulienė

Nemunas ties Punia vasaros metu

Nuotr. V. Kapočiaus

Lietuvos saugumo ieškant

Visų pirma reikia orientuotis ne į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO), ne į Europos sąjungą, o į savų pajėgų sujungimą Baltijos valstybių federacijoje ir į Baltoskandiją

KUN. ROBERTAS PUKENIS, Roma

Šio straipsnio autorius yra baigęs teologinius-filosofinius mokslus Lietuvoje, darbavęs sielovadoje, reiškęs spaudoje, parašęs keletą knygų, redagavęs kai kuriuos leidinius, domėjis Lietuvos likimu. Šiuo metu jis studijuoja teisės mokslus Romos universitetuose, ruošdamasis daktaratui. RED.

Ant Baltijos krantų susipina trijų respublikų – Estijos, Latvijos ir Lietuvos likimas. Mus jungia ta pati geopolitinė situacija, tos pačios istorijos pamokos: carų okupacija, ilgesinga kova už laisvę, alinantis bolševizmas, paveldėtos tos pačios problemos iš sovietinės sistemos, tebesiskverbianti Rusijos įtaka agentais, papirktais žurnalistais, politikais ir visais "geradariais", kurie susirūpinę, kad nebūtų paveiktos krašto gynybos.

Ne viską galime suversti "motinai" Rusijai, kitas problema susikuriame patys. Tad ar ne geriau gyventi drauge federacinėje valstybėje? Turint vieną užsienio politiką ir bendrą gynybą, o vidaus gyvenimas liktų autonomiškas kiekvienoje respublikoje.

Mūsų kraštai plotais ir gyventojų skaičiais beveik vienodi, taigi negresia joks asimiliacijos pavojus. Valstybė, turinti apie 8 mln. gyventojų ir maždaug 160,000 kv. km, būtų pajėgusi partneris įsijungiant į Baltoskandiją. Tiek NATO, tiek Europos sąjungos vadovai, matydami mūsų demokratine, susitelkusią ir stiprią Šiaurės Europoje valstybę, greičiau atvertų duris ir Vakarui ir padėtų apsiginti (tik sugebantiems gintis) pavojaus metu. Prieš Antrąjį pasaulinį karą buvo bandoma sukurti karinę sąjungą. Sėkmingai vystėsi ekonominis ir kultūrinis bendradarbiavimas, tačiau šių trijų respublikų sąjunga buvimo nepaveikė ir 1940 m. didysis kaimynas – Rusija taip lengvai pasiglemžė jas.

Mūsų tautų bendra kova, ypač užsienyje pasireikšusi glaudžia estų, latvių ir lietuvių draugyste, buvo vainikuota gyva grandine Baltijos kelyje. Ir drauge paminėjome šio įvykio dešimtmetį 1999 m. rugpjūčio 23 d. Šiandien pirmą kartą šių trijų vyriausybės bendradarbiavimas yra plačiausio masto ir aukščiausio lygio. Antai 1998 m. gegužės 25 d. Rygoje Latvijos seimo pirmininkas Alfredas Čepainis padėjo profesorui V. Landsbergiui už aktyvų pa-

reikštą poziciją dėl Latvijos ir Rusijos santykių, pabrėžė, kad Lietuvos seimo pirmininko vizitas dar kartą parodo Baltijos šalių vienybę. Darbininkas šiais žodžiais yra apibūdinęs 1994 m. pasirašytą trišalę kultūrinio bendradarbiavimo sutartį: "trys Baltijos valstybės – vienu kultūros keliu".

Baltijos atstovų X-as posėdis ir Baltijos tarybos III-oji sesija svarstė, kaip sugrąžinti Baltijos šalių turtą, užsienio valstybėse esančias ambasadas, užimtas Rusijos, okupavus respublikas, santykius su Ukraina ir Gudiją, priėmė pareiškimą dėl įsijungimo į ŠAS (NATO) ir kitus klausimus.

Iš pradžių buvo manoma, kad į ŠAS ar į Europos sąjungą bus galima patekti visom trim drauge. Paskui apsispręsta laikytis taktikos, jeigu viena pateks, tai šį užtars ir kitas respublikas. Į ES 2002 m. Bus priimta pirmoji Estija, nes suomiai labai daug padeda jai.

Ekonomiškai būtų naudingiau visoms trims respublikoms drauge spręsti naftos tiekimą. Vieninga energetinė sistema galėtų pritaikyti europinio dažnio standartus, o ne rusiškus ir būtų žymiai ekonomiškiau visoms šalims. Ar bebūtų reikalingos muitinės ir vidaus sienos? Visada yra sunkiau išspręsti ekonomines problemas, kaip pvz. užkirsti kelią spekuliacijai, kad daugiau dirbtų ir gamintų, sustabdyti pinigų plovimą. Po politinio apsisprendimo liktų tik techniniai sprendimai. Svarbiausia yra turėti norą ir gerą valią.

Šių vyriausybės bendradarbiavimas yra svarbiausia bazė, ant kurios gali formuotis federacijos kontūrai. Tačiau to dar yra per mažai, tad reikia, kad gimtų "apačioji" judėjimas, siekiantis sukurti patvarią valstybę, lyg namą su stipriais pamatais. Juk federacinė valstybė vienas tarptautinės teisės subjektas kaip pvz. Šveicarija, Vokietija ar JAV, kuri yra stiprios federacijos pavyzdys.

Europos sąjungai dar labai toli iki rimtos Europos federacijos. Europa yra draskoma stiprių politinių prieštaravimų: tai tarp Anglijos euroskeptiškumo ir prancūzų baimės dėl Vokietijos hegemonijos, skirtingų kultūrų, įvairių kalbų, išsidriekę didžiuliam žemyno plote lyg dirbtinis konglomeratas. Anglai ir prancūzai tik nedidele

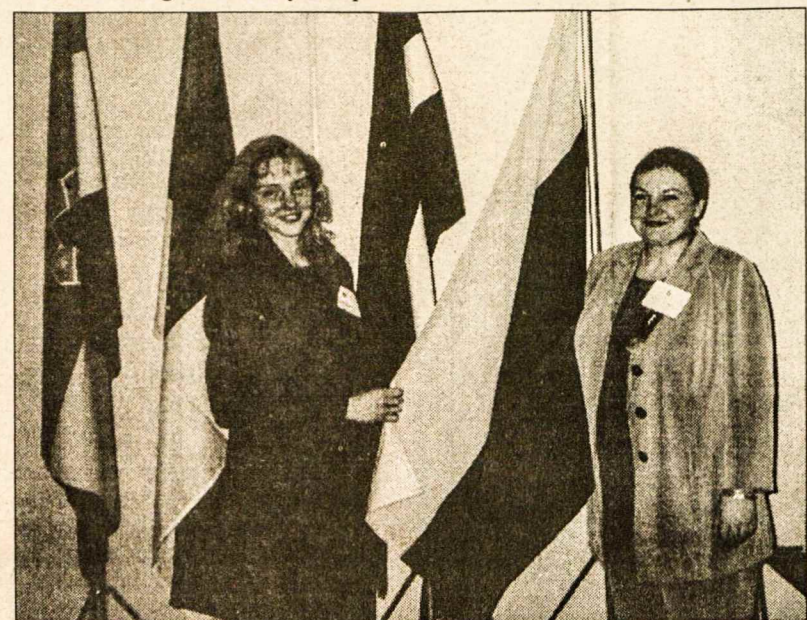
balsų persvara priėmė Mastrichto sutartį. Europos ekonominis susijungimas augs, tačiau politinei vienybei dar reikia ir vienos dvasios. O jeigu į ŠAS ar į Europos sąjungą bus priimta Rusija, tai Europos sąjunga taps dar trapesnė, labiau dirbtinė ir nepastovi.

Tad popiežius Jonas Paulius II ir ragina, kad sugrįžtume į krikščioniškas tradicijas – į savo ištakas, atnaujintume dvasią ir būtų saugojamos tiek žmogaus, tiek tautų apsisprendimo teisės. Prasmingas faktas, kad popiežiaus paskirtas nuncijus Estijai, Latvijai ir Lietuvai yra vienas trims respublikoms. Jonas Paulius II dažnai prisimena Lietuvą ir trokšta, kad mūsų tauta būtų saugi, o nepriklausomybė tikrai nepriklausoma. Po tiek dešimtmečių sovietų okupacijos sukurta aukšta tautinė kultūra. Bažnyčia taria žodį ne tik kasdieniniame apšaltalavime, ragindama būti gerais piliečiais, bet ir atsiliepdama į laiko aktualijas. Bendros tautų politinės ir ekonominės problemos kelia ir ganytojų bendrus pastoracinius rūpesčius. Labiausiai dvasiškai formuoja ekumeninės pamaldos; jeigu žmonės drauge melsis, tai jie ir nesi-pyks. Jau įvyko 1999 m. balandžio 26 – 27 dienomis Rygoje ir Agluonoje Baltijos šalių vyskupų konferencijų susitikimas. Arkivyskupas nuncijus Ervinas Josefą Enderis informavo: Šv. Sostas pageidauja, kad būtų įsteigta Baltijos šalių vyskupų konferencija.

Todėl prieš tariant oficialiomis Europos sąjungos narėmis, pirmiausia būtina įstatymų sąranga sustiprinti tautinę kultūrą: savimonę, papročius, kalbą, švietimą ir sujungti rankas su sesėmis Latvija ir Estija bendram gyvenimui. Tai kelias amžiams įtvirtinti mūsų valstybių nepriklausomybės – Estijos, Latvijos ir Lietuvos Federacija (ELLF) ir jungtis su Baltoskandija – Skandinavijos kraštais.

Nuo ko pradėti? Apie tai galvoja šimtai tūkstančių estų, latvių ir lietuvių patriotų. Manau, kad tikslinga išiešioti esantiems šių tautų intelektualams pasirašyti atsišaukimą į mūsų respublikų prezidentus. Privalo būti nevyriausybinių organizacijų su skyriais Čikagoje, Helsinkyje, Taline, Rygoje ir Vilniuje, kad nagrinėtų susijungimo problemas ir demaskuotų mūsų laisvės ir taikos priešus, kurie visokiais būdais kenks. Svarbiausia, kad mes daugiau pamiltume vienas kitą ir šalinume bet kokius kirvius, kaip pvz. Latvijos žaliųjų išsiškikimą prie Būtingės terminalo. Taline, Rygoje ir Vilniuje galėtų įsikurti Baltoskandijos muziejus, parodantis, kas charakteringiausia šioms tautoms, primenantis suomių gynybą nuo sovietų invazijos 1940 m., Sąjūdžio ištakas, gimimą ir jo kelią. Skatinti mūsų jaunimą išmokyti latvių ir estų kalbas. Pagaliau partijų, pritariančių siekiam, politinės konsultacijos, įvairūs forumai (tai jau ir yra daroma).

Mūsų dar laukia ilgas ir sunkus kelias. Tikiu, kad ateis istorinis momentas, kada parlamentarai įtvirtins teisiniu aktu Estijos, Latvijos ir Lietuvos Federaciją amžiams.

Pasauliniame kineziterapeutų (Physical Therapist) kongrese Japonijoje Lietuvos atstovės – Gražina Krutulytė (dešinėje) ir Indrė Kligytė

Žengiant Europos sąjungos link

J. P. KEDYS

Š.m. gruodžio mėn. Helsinkyje įvyks Europos sąjungos narių ir į ją norinčių įstoti susitikimas. Lietuvos vyriausybė tikisi, kad Lietuva bus pakviesta į kandidatų grupę.

Tai priklausys nuo visos eilės ūkinių sąlygų, kurių iki šiol Lietuva negalėjo išpildyti. Pagrindinis ir svarbiausias klausimas – Lietuva nesugeba subalansuoti savo biudžeto! Trūksta 500 ml. litų! Iki galo metų šis trūkumas dar pakils.

Kitos išeities vyriausybė nerado kaip užtraukti paskolą! Jau esama paskola Tarptautiniam valiutų fondui siekia JAV \$2500 ml. Be to neigiamas užsienio prekybos balansas, "pabaisa" – Ignalinos atominė elektros jėgainė. Taigi kliūčių daina be galo...

Smerkia savo tautiečius

Buvęs Lenkijos ambasadorius Jan Widacki, prieštaraujamas kai kuriems Lenkijos politikams, reikalaujantiems autonomijos Šalčininkų rajono lenkams, pareiškė: "Visi baudžiamieji kodeksai draudžia veiksmus, nukreiptus prieš valstybės nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą", "Gazeta Wyborcza" puslapiuose.

Dar vienas komitetas

Valstybinis gynybos komitetas, įstatymškai įsteigtas šalia krašto apsaugos ministerijos. Šis komitetas savo posėdyje, dalyvaujant kariuomenės vadui J. Kronkačiui, svarstė įsteigimą prie krašto apsaugos ministerijos dar Valstybinio pilietinio pasipriešinimo centro. Sovietų S-goje buvo šūkis: "Juo daugiau ministerijų, komitetų, komisijų, juo geriau liaudžiai"! Atrodo, kad dabar net po 10 metų mūsų demokratine valdžia negali atsi-kratyti šio sovietinio pažangos trukdančio ir valstybės išlaidas didinančio įpročio. Juk šios atskiros įstaigos jau turės savo direktorius, jų pavaduotojus, gal net atskirus pastatus ir milijoninius biudžetus, o pajamų trūksta!

Nesibaigianti sklypų istorija

Nepaprastai buvo žinia-sklaidos išgarsintas Landsbergio pirktas sklypas Vilniaus priemies-tje Žvėryne. Tačiau apie 300 sklypų pigiai buvo parduoti ne tik Žvėryne, bet įvairiose Lietu-vos vietose veikėjams už pasi-darbvimą Lietuvai. Jų tarpe tokį sklypą gavo ir darbiečių partijos žymus narys P. Gyls,

bet ne Žvėryne. Apie tai niekas nerašo ir nekalba.

Europos komitetas

Tik perėmusi valdžią Tėv-nės sąjunga, įsteigė Europos ministeriją. Tuo norėjo įrodyti Europos sąjungos vadovams, jog Lietuva yra užsitarnavusi ES narystės. Tačiau ES vadai aiš-kiai buvo sąlygas paskelbę: naši ūkinė gamyba, subalansuotas biudžetas, be nuostolių užsienio prekyba. Visais šiais trimis atve-jais Lietuva stipriai šlubuoja. Taigi vietoje našaus ūkio Lietu-va bando poūštis ministerijomis ir komitetais.

Atominė jėgainė

Ignalinos atominė elektros jėgainė numatoma uždaryti 2005! Ta jėgainė yra viena di-džiausių kliūčių į ES. Visa Eu-ropa vienbalsiai yra prieš šią stotį, nors kai kurie specialistai mano, kad ši stotis nėra tokia pavojinga. Dabar vyriausybė jau apsisprendė ją palaipsniui užda-ryti 2005 m. vieną reaktorių. Ją uždarius Lietuva atsidurs ūkinė-je krizėje, nes elektros kaina pa-didės beveik dvigubai! Taigi vi-sos prekės pabrangs, nes dabar elektros jėga naudojama pra-monės gamyboje. Elektra gami-nama vandens ir anglių jėga yra žymiai brangesnė. Visa eilė valstybių Europoje, įskaitant Vokietiją ir Prancūziją, turi daug atominių elektros jėgainių ir jų nenaikina, nes jos esančios saugesnės. Ar nevertėtų Lietu-vai dar prieš uždariant Ignalinos jėgainę pakviesti neutralių spe-cialistų komisiją iš JAV ir Ka-nados ar kitur, kad šį tikrai nu-statytų Ignalinos jėgainės pavoj-ingumą ir tik po to nuspręsti ją uždaryti ar palikti.

Baltijos valstybės skaičiai

Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 1999 m. liepos mėn. JAV doleriais: Lietuvoje \$269, Latvijoje \$236, Estijoje \$307. Ka-dangi Lietuvos gyventojų skai-čius yra didžiausias, tai ir jų bendras produktas yra didžiaus-ias. Tačiau skaičiuojant vienam gyventojui, Estijos gyventojų vi-dutinis metinis produktas yra didžiausias. Užsienio prekybos deficitas Baltijos valstybėse an-tarame š.m. ketvirtyje milijonais JAV dolerių: Lietuvoje \$552, Latvijoje \$368, Estijoje \$226. Prekybos deficitas Lietuvoje taip pat didesnis pagal gyvento-jų skaičių ir lyginant su Estija.

Minėti skaičiai paimti iš Lietuvos statistikos departa-mento.

Nes Lietuva tyli...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Taip išaugo trys kartos tautiečių Lietuvoje. Tų laikų istori-ovs pažinimas buvo propagan-dos suklaidintas arba visai ne-pažįstamas.

Vakaruose, kur mūsų niekas nevaržė, istorija buvo nus-tumta mūsų pačių į šalį. Rūpė-ji kiti dalykai: pragyvenimas, politika, veikla. Istorijai, net mūsų istorijos kūrėjams, netu-rėjome laiko.

Šią mūsų silpnę išnaudo-jo maskviečių siūsti "kultūrinin-kai iš krašto". Apie 20 metų "turistai" – kultūrininkai itako-jo ne vieną iš mūsų "šviesųjų". Modernu ("politically correct") buvo tais laikais (ir tebėra) ką nors radikalaus pasakyti prieš savo kraštą. Mūsų šalis "intelektualai" neatsiliko nuo kitų kai-riųjų akademikų, kurie matė Ameriką, ne komunizmą, kaip priešą Vietnamui. Kuba, Kinija ir kiti komunistiniai rojai jiems buvo priimtini pavyzdžiai, kaip humanitariniai bandymai pakel-ti masių gerovę, lygybę, laimę...

Tibetas? Genocidas? Kam tai rūpi? Esą Kinija bando atstatyti laisvą rinką, jiems viskas lei-džiama. Be to, jie ne naciai...

Ir štai šiandien, kai Lietu-vos istorija yra teršiama iš už-sienio, mūsų tautiečiai tyli. Už-sienio propagandistams yra lengva suvedioti tylinčius sve-timtaučius. Nesunku ir mūsų is-torikams "įtikti" užsienio akademikams, pakartojant so-vietinės propagandos melą.

Visi sąžiningi žmonės teisė-tai smerkia antisemitizmą. Pa-grinde, antisemitizmas nesire-mia logiškais principais. Jei vienas ar keli žydai turi kokią blogą ydą, ta yda yra taikoma visiems jų tautiečiams. Tai nelo-

giška. Tai veda į antisemitizmą ar net yra jo pagrindas.

Bet subendrinti blogi prieš lietuvius yra priimtina ir pritaikoma kada tik reikia. Tai daro ne tik svetimi propagandistai ar provokariečiai, bet net patys mūsų šiečiai, bandantys prisitaikyti. Kai yra sakoma ar rašoma, jog "visa lietuvių tauta" dalyva-vo žydų žudynėse, "dauguma lietuvių buvo antisemitai", lie-tuvių tauta "masiškai" prisidėjo prie žydų naikinimo, – tai yra is-torinis melas, neturintis jokio logiško pagrindo. Tačiau deja, dažnai "intelektualų", net lietu-vių, toleruojamas. Šmeižtas, antilietuviškumas yra priemonė apšmeižti kraštą ir tautą, prieš kurią yra vedamas propagandi-nis karas. Ne pro šalį ir tai, kad visa tai tarnauja "tarybininkų" patriotams ir jų draugams.

Visa tai yra lengva tiems, kurie nori niekinti Lietuvos var-dą, šmeižti jos istoriją, nes... Lietuva tyli.

*Vytautas A. Dambava, "Ne-sibaigianti rezistencija", Dienovi-dis, nr. 30, 1999 m. rugpjūčio 27-rugsėjo 2 d. "Noriu šaukti, turiu šaukti, nes Lietuva tyli. Rezisten-tų atminimas dar nėra įtrauktas į mūsų tautos svarbiausių neadik-tų pareigų sąrašą. Liekame jiems skolingi".

Century 21
Best Sellers Ltd.
Member Broker
4 Robert Speck Parkway, Suite 150,
Mississauga, Ont. L4Z 1S1

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 273-4211 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašu kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo
klausimais. Mielai ir sąžiningai patarėsiu.
Nemokamai namų įvertinimas.

Žydų grupės keršto planai

Juos atskleidė buvęs vilnietis žydas, lankydamasis Vokietijoje ir turėjęs pokalbį vokiečių dienraščiui

KAZYS BARONAS, Vokietija

“Mūsų žygio tikslas Niurnberge buvo įrodymas pasauliui, kad mes, žydai, tautžudystės tylos nepraleisime”, – pareiškė Lietuvos sostinėje gimęs Leipke Distel Miuncheno “Sueddentsche Zeitung” dienraščiui.

Šiandieną 77 m. Vilniaus gyventojas yra Izraelio pilietis ir savo prisiminimus papasakojo dienraščio bendradarbiui. Apie save jis sukūrė vienminčių keršto grupę, kurios tikslas buvo tautžudystę atlyginti milijonams vokiečių.

Keršto grupė

Jau 1945 m. pavasarį L. Distel sudarė “Nakam” – keršto grupę. Tikrovėje, šis sumanymas atėjo iš rašytojo Abba Kovner. Jis vadovavo Vilniaus geto pasipriešinimo grupėi, vėliau pasitraukęs į Vilniaus krašto miškus, kovojęs partizanų eilėse prieš vokiečius. Rašytojo šūkis buvo: “Akis už akį, dantis už dantį”.

Ivykdyti šiam tikslui A. Kovner sudarė planą: apnuodyti Niurnbergo vandenį! Atrodė, kad jo planas pavyks, nes į vandens rezervuarą įgėtinę buvo infiltruotas (darbintas) “savas” žmogus. Tos grupės vadovu taip pat buvo vilnietis J. Harmac. Iš trijų brolių jis liko vienintelis gyvas Vilniaus gete. Keršydamas vokiečiams J. Harmac šio plano įvykdymui sudarė stiprią grupę, nes jo akys Niurnbergas yra buvęs nacizmo simboliu. Šį planą betgi atmetė prie Ben Gurion susispietę izraelių veikėjai.

Naujas planas

Vilniaus žydai nenurimo. Jie sugalvojo naują planą: užpulti Niurnbergo teismą ir teisiams nusikaltėlius nužudyti. Deja, įsibrauti su granatomis ir automatiniais šautuvais į teismo salę pasirodė taip pat neįmanoma, nes teismo pastatas buvo stipriai saugomas.

Vilniečio Leipkes Distel akys nukrypo į 12,000 SS bei nacių bendradarbių stovyklą. Jis žinojo, kad duona jiems kepama vienoje didelėje kepykloje. Apsigyneno L. Distel Schweinau rajone, priėmęs vokišką pavardę. Dar tą pačią dieną vilnietis buvo priimtas į darbą. Jo ir bendradarbių tikslas – apnuodyti aršeniuk vokiečiams kepamą duoną. Bendradarbiai apsigyneno netolimaime Fiurthe. Kiekvieną vakarą jie nuodugniai nagrinėjo planą. Gavę tinkamą aršeniuk kiekį, jie patik-

rino jį apnuodydami mėsa katei.

1946 m. balandžio mėn. 16 d. po darbo L. Distel pasislėpė kepykloje ir po pietų įleido savo draugus. Jie turėjo su teptuku tepėti duonos apačią aršeniuku. Jie tepė tik ruginę duoną, kuri buvo skiriama vokiečiams, nes amerikiečiai valgė tik baltą. Jų “darbą” nutraukė sargybiniai. Du žydai pabėgo, pats žygio vadovas pasislėpė. Pašaukta policija ir amerikiečiai nusprendė, kad greičiausiai alkani vokiečiai norėjo pavogti duoną.

L. Distel apskaičiavo, kad jį aršeniuku patepė apie 3,000 kepalų, kurie buvo išdalinti vokiečiams.

Kitą dieną tūkstančiai SS ir nacių bendradarbių susirgo viduriais. Aiškiai matėsi apnuodijimo žymės. Belaisviai buvo išvežti į JAV karinę ligoninę. Ištraukus iš vidurių maisto likučius, rasti juose nuodai.

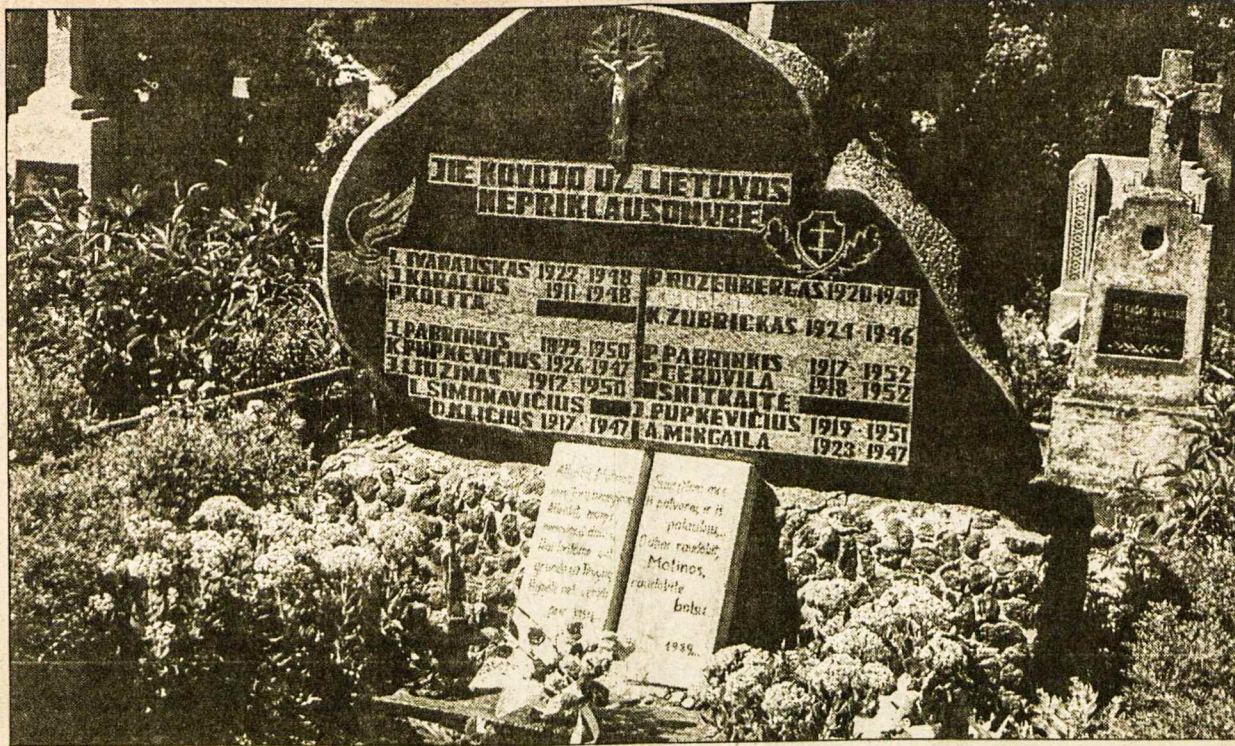
Izraelitai ir čia nepasiekė savo tikslo, nes belaisviai pasveiko. Visi Vilniaus geto žydai dabar gyvena Izraelyje. J. Harmac ir L. Distel dienraščio bendradarbiui pasakė: “Mes, žydai, turime pilną moralinę keršto teisę”.

Kairio skrydžiai

Rugsėjo 20 d. bulvarinis “Bild” dienraštis paskutiniame psl., ir tai net per penkias skiltes, išspausdino Jurgio Kairio akrobatinį skrydį Lietuvoje po Neries tiltu. Laikraštis rašė, kad tai lietuvių pomėgis. Šį kartą jis pasiekė naują rekordą, perskrisdamas dešimties tiltų apačia, ir tai 300 km per valandą greičiu! Tarpas tarp vandenų ir tilto siekė tik 6 m! Atrodė, kad tai naujas, tačiau labai pavojingas, pasaulinis rekordas. Jo skrydžius stebėjo tūkstančiai vilniečių. Laikraštį išspausdintas tiltas man yra nepažįstamas, greičiausiai pastatytas sovietiniais laikais.

Įtakingas Miuncheno “Sueddeutsche Zeitung” dienraštis per tris skiltes taip pat su nuotrauka aprašė Jurgio Kairio skrydžius po Vilniaus Neries tiltais, pridėdamas Tarptautinių sporto skrydžių pirm. J. L. Monnet pastabą. J. Kairiui laimingai nusileidus jis pareiškė: “Aš manau, kad nė vienas lakūnas pasaulyje nėra išdrįsęs tokį skrydį atlikti”.

Rugsėjo 14 d. Vokietijos televizija pakartojo pavasarį rodytą Vilniaus filmą. Gal tai buvo vokiečių žiūrovų pagėdavimas? Filmą esu aprašęs šio laikraščio puslapiuose.

Paminklas Šėtos kapinėse, Kėdainių rajone, žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę

Nuotr. Vyt. Maco

Lietuvos užsienio politikos vadovai

Dvylika nepriklausomos Lietuvos užsienio politikos vadovų

KRISTINA ŽEIMANTAITĖ
Vilniaus pedagoginio universiteto magistrantė

Lietuvoje išleista knyga “Lietuvos užsienio reikalų ministrai. 1918-1940” (Kauno “Sviesos” leidykla). Joje pateiktos visų Lietuvos užsienio reikalų ministerių biografijos ir trumpa santrauka anglų kalba.

Kai kurie iš jų jau yra susilaukę didesnių ar mažesnių monografijų. Tai darbai apie E. Galvanaušką, D. Zaurių, M. Slezevičių, kurie buvo išleisti Amerikoje. Taip pat plačiau yra rašyta apie prof. A. Voldemarą, arkivyskupą M. Reinį. Tačiau tik šioje knygoje aprašyta visų Lietuvos užsienio reikalų ministerių veikla, skiriama daug dėmesio net tiems, kurie, nors ir neilgai, vadovavo krašto užsienio politikai, bet dirbo ministerijoje ar Lietuvos atstovais užsienyje. Todėl skaitytojas supažindinamas su prof. Voldemaro, Vytauto Čarneckio, dr. Juozo Purickio, kunigo Mečiulio Reinio, dr. Leono Bistro, Juozo Urbšio, prof. Vinco Krėvės-Mickevičiaus diplomatinė veikla. Be to, iki šiol mums buvo nepakankamai žinoma ir ilgamečio Lietuvos užsienio reikalų ministerio, o po krašto okupacijos – Lietuvos diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio diplomatinė veikla. Kaip šioje knygoje teigiama (p. 339), iš esmės jis buvo “nors ir neegzistavęs, egzistavęs Vyriausybės vadovas”, todėl knygoje S. Lozoraičiui skirta daugiausia vietos.

Knygos autoriai – Pedagoginio universiteto ir Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus darbuotojai Aldona Gaigalaitė, Algimantas Kasparavičius, Juozas Skirius ir Audronė Veilėnienė pateikė daug naujų archyvinį dokumentų ir faktų, aprašydami ministerių biografijas ir jų veiklą. Jie naudojo ne tik Vilniuje saugomais dokumentais, bet ir esančiais Maskvoje bei kitų šalių archyvuose. Todėl knyga, parašyta remiantis nauja medžiaga. Amerikos skaitytojui ji turi būti ypač įdomi, nes daugelis yra išgyvenę to meto įvykius, pažinoję ar skaitę spaudose apie tuos politinius veikėjus, kurie čia aprašomi. Tačiau šioje knygoje galima rasti ir tai, kas iki šiol buvo nežinoma, nes dauguma faktų pateikiami pirmą kartą.

Knygos motto yra mūsų seniausio diplomato S. A. Bačkio pasakyti žodžiai: “Tarptautinė politinė padėtis nuolat kinta. Vieną dieną ji atrodo beveik beviltiška, kitą dieną žymiai pragiedrėjusi. Dėl to jokiomis aplinkybėmis nereikia skubėti nusiminti ar pasiduoti entuziazmui”. Iš monografijoje pateiktų faktų matyti, kad Lietuvos užsienio reikalų ministrai ir vadovavosi panašia nuostata, formuodami valstybės užsienio politiką dažnai ypač sudėtingomis tarptautinėmis aplinkybėmis.

Šioje knygoje nemažai dėmesio skirta istorinių asmenybių formavimuisi, jų charakteriui, pasaulėžiūrai, politinei nuostatai. Taip pat iš dalies siekiama pateikti skaitytojui ir Lietuvos diplomatijos istorijos apybraižą, parodyti Lietuvos tarptautinę padėtį sudėtingame tarpukario Europos politikos kontekste. Plačiai atskleidžiamas po Pirmojo pasaulinio karo vėl nepriklausomybę iškovojusios Lietuvos diplomatijos sudėtingumas, bandymas laviruoti tarp nenusipėjusių ir nepatikimų di-

džių kaimynų, kuriais neišvengiamai vienu ar kitu sudėtingu politiniu momentu tekėdavo remtis Lietuvos užsienio politikos vadovams.

Politinės užsienio reikalų ministerių biografijos atskleidžia bendros Lietuvos užsienio politikos linkmės pokyčius. Lietuvos diplomatai iš pradžių dėję viltį gauti Lietuvos pripažinimą ir materialinę, karinę, net moralinę pagalbą iš Pirmą pasaulinį karą laimėjusiųjų Antantės šalių ir savo užsienio politiką orientavę pirmiausia į Angliją bei JAV, vėliau buvo priversti keisti užsienio politikos kryptį. Imta manyti, kad Lietuvos nepriklausomybę bei valstybingumą galima išlaikyti tik laviruojant tarp Rytų ir Vakarų. Sprendžiant opiausias Lietuvai Vilniaus bei Klaipėdos problemas buvo naudojamosi Sovietinės Rusijos ir Vokietijos diplomatija, jos prieštaravimai. Kai į valdžią Vokietijoje atėjo A. Hitleris ir sustiprėjo pretenzijos į Klaipėdą, kai pastražė Lietuvos-Vokietijos santykiai 1933-1935 m., vėl teko keisti Lietuvos užsienio politikos kryptį. Imta ieškoti ryšių su tomis valstybėmis, kurios norėjo pažaboti kylančią agresiją kolektyvinio saugumo priemonėmis. Jos nebuvo įgyvendintos ir Lietuva, kaip ir daugelis kitų Šiaurės Europos šalių, užėmė neutralumą poziciją būsimo karo atveju. Tačiau praktikoje jos įgyvendinti 1939-1940 m. nepajėgė. Per daug agresyvūs buvo didieji kaimynai, kad neįveltų tarp jų esančio mažo krašto į pasaulinio gaisro sūkuri.

Knygos “Lietuvos užsienio reikalų ministrai” autoriai nesistengia įkriai piršti skaitytojui savo nuomonės tais klausimais, kurie lietuvių istoriografijoje yra daugiau diskutuojami, kuriais istorikai ir politikai nesutaria. Jie tik pateikia atskiras nuomones ir parodo faktus aplinkybių, iš kurių rutuliojosi įvykiai. Atskleidžia atskirų politinių veikėjų nuostatas vienu ar kitu klausimu.

Knygoje plačiai nušviečiama Lietuvos situacija 1939 m. rudenį bei 1940 m. vasarą Sovietų Sąjungai pradėjus įgyvendinti savo, su Vokietija suderintą okupacinę politiką Lietuvoje. Joje atsispindi J. Urbšio pastangos išlaviruoti tarp Rytų ir Vakarų. V. Krėvės-Mickevičiaus tikėjimas, kad dar galima išgelbėti ar bent sušvelninti 1940 m. vasarą Lietuvioje susiklosčiusią situaciją ir jo kelionė į Maskvą, kuri galutinai jam atvėrė akis. Nebegalėdamas niekuo pagelbėti savo tautai, pasitraukė iš Liaudies vyriausybės. Straipsnio apie V. Krėvę-Mickevičių auto-

rius dr. J. Skirius teigia: “V. Krėvė-Mickevičius buvo tas žmogus, kuris garsiai reiškė Lietuvos nepriklausomybės idėją tol, kol galėjo” (p.389). Tuo vadovaudamiesi knygos autoriai nutarė jį įjungti į knygą, skirtą nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministeriams, nors iki šiol istoriografijoje jo veikla buvo “padovanojama” sovietiniam okupaciniam laikotarpiui.

Knygoje aptariamas Lietuvos užsienio reikalų ministerijos steigimas, jos reorganizacija, veikla, atstovybių užsienyje steigimas, jų mažinimas bei atsteigimas, titulinės atstovų pareigybės. Iš istorinės medžiagos atsispindi plati ir sudėtinga Petro Klimo, Jurgio Saulio, Jurgio Baltrušaičio, Vaclovo Sidzikausko, Broniaus-Kazio Balučio, Tomo Norus-Naruševičiaus, Povilo Žadeičio, Jurgio Savickio, Prano ir Broniaus Daillidžių, Igno Šeinius, Kazio Skirpos ir kitų veikla Vokietijoje, Prancūzijoje, Sovietų Sąjungoje, JAV-se bei kitose šalyse. Jų pastangos ginti Lietuvos garbę bei nepriklausomybę, talkinti užsienio reikalų ministeriams, kad jie galėtų sėkmingiau laviruoti sudėtinguose tarptautinių santykių labirintuose.

Knyga ne tik informatyvi, bet ir vaizdinga. Joje pateikta daug dar niekur nespausdintų iliustracijų. Kiekvienas straipsnis iliustruotas to meto užsienio reikalų ministerio atvaizdu. Yra daug kitų iliustracijų iš diplomatinės susitikimų, balių, diplomatų šeimų.

Nors asmeniniam Lietuvos politikos vadovų gyvenimui skiriama nedaug vietos, bet tie klausimai, kurie buvo susiję su politiniu krašto gyvenimu, diplomato veikla, knygoje nėra apeinami. Daug gražių eilučių rasime apie V. Čarneckio šeimą. Ji ilgą laiką gyveno Romoje, 1939 m. grįžo į Kauną. Septynių asmenų šeima 1941 m. birželį buvo ištremta į Sibirą. Atlaikė JAV gimusį E. Čarneckienę su 5 vaikaiš visas Sibiro negandas. Knygoje atskleista V. Čarneckio ir kitų tvirta laikydamiesi sovietiniame lageryje. Jų tikėjimas Lietuvos ateitimi. “Aš esu savo Tėvynės patriotas ir visada būvau ir būsiu už jos nepriklausomybę ir savarankiškumą”, – sakė V. Čarneckis tiesiai į akis sovietiniams enkavedistams (p. 148).

Ši knyga bus įdomi ir naujintiems tik dabartiniais Lietuvos užsienio politikos formuotojams ir vadovams, ne tik studentams istorikams, tarptautininkams ar politologams, bet ir visiems, kam įdomi savo krašto istorija.

Buvo kadaise graži sodyba prie Gilijos Karaliaučiaus krašte

Nuotr. M. Purvino

Paminklas, primenantis senas žaizdas

Seinuose lenkų grupės buvo pastatytas paminklas prieš 80 metų žuvusiems lenkų kariams, kovojusiems su lietuviais kariais. Paminklas buvo pašventintas 1999 m. rugpjūčio 21 d. Šioje išskilmėje buvo visai ignoruojami lietuviai, dalyvavę 1919-1920 m. kovose ir ten žuvę. Šio straipsnio autorius lietuvis istorikas DR. BRONIUS MAKASKAS, gyvenantis Lenkijoje, vertina šį lenkų užmojų kaip primenantį praities žaizdas ir kurdantį tarpusavio neapykantą

Prieš 80 metų Seinuose ir apylinkėse vyko aštrios kovos dėl šio krašto valstybinės priklausomybės. Galutinai laimėjo turintys stipresnį užnugarį Lenkijoje Suvalkų apygardos Lenkijos karinės organizacijos (POW) kariai. Kovose žuvo ir Seinuose bei kitur palaidoti tiek šios žemės gynėjai lietuviai, tiek siekė ją valdyti lenkų kariai. Šio krašto gyventojams istorijos ratas neįskatė skaudžių išgyvenimų. Čionykščiai lietuviai patyrė trijų trėmimų netektis. Jos pakirto šio krašto čiabuvių gyvenimo šaknis.

Rodos, su džiaugsmu sutikome Lietuvos ir Lenkijos laisvės atgavimą, juolab kad naujoje Europoje politikos vėjai nešė geresnius tarpvalstybinių santykių pavyzdžius. Gero sugyvenimo vardan 1994 metais Vilniuje Lietuvos ir Lenkijos prezidentai pasirašė draugiškumo ir geros kaimynystės sutartį. Nors ši sutartis įteisino galutinį šio krašto atskyrimą nuo Lietuvos, mums – išgyvenusiems visokių negandų – beliko tik džiaugtis geros kaimynystės deklaruojama dvasia. Kur galėdami, patys stengėmės prisidėti prie istorijos malūno išmatos duobės užpylimo. Taip kilo mintis papuošti Seinus garsaus Seinų vyskupo ir lietuvių poeto Antano Baranauko skulptūra. Atsirado ir kitų dvišaliams santykiams naudingų iniciatyvų, tarp jų Lietuvos Respublikos konsulato, Lietuvių kultūros centro ar lietuviškos gimnazijos klasės įsteigimas. Normaliai protaujant, šie veiksmai gali pastatant geresniam abiejų tautų bendravimui, vietos lietuvių išjungimui ir krašto gyvenimui.

Tačiau antilietuviškumas Seinuose pasirodė dar labai gajus. Kiekvienam, net juokingai paprastam, reikalui sutarkyti vis dar reikėjo Vilniaus ar Varšuvos įsikisimo, tam, kad tarpvalstybinė sutartis netaptų bereikšmiu popiergaliu, kad geros kaimynystės dvasia nebūtų palaidota būtent Seinuose. O kad jina dar labai netvirta – liudija Seinų užgrobito 80-mečio spektaklis, kuris primena jauniausiajį kartai, jog dalis lenkų viet-

ties buvo pasirodė dar labai gajus. Kiekvienam, net juokingai paprastam, reikalui sutarkyti vis dar reikėjo Vilniaus ar Varšuvos įsikisimo, tam, kad tarpvalstybinė sutartis netaptų bereikšmiu popiergaliu, kad geros kaimynystės dvasia nebūtų palaidota būtent Seinuose. O kad jina dar labai netvirta – liudija Seinų užgrobito 80-mečio spektaklis, kuris primena jauniausiajį kartai, jog dalis lenkų viet-

Audra vandens stiklinėje

Apie straipsnį, kėlusį abejones dėl Lietuvos veržimosi į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO) ir susilaukusių netikėto atgarsio bei susirūpinimo

HENRIKAS KUDREIKIS

Tas vargšas, rusų ginklus lydėjęs ir traukiny užmėgęs Lietuvos kariuomenės puskarininkis tikrai turėjo bėdos su rusų kariais. Skaitant apie tą jo nuotykių, man kilo mintis “Tėviškės žiburiuose” parašyti tą straipsnį (“Politinis Lietuvos kelias” 1999 m. 23 nr. skyriuje “Pastabos ir nuomonės”), kuris, atrodo, palietė neliečiamus Lietuvos politinius reikalus. Dėl jo turėjau eilę nuotykių ir kitų įstabių dalykų lankydamasis Lietuvoje.

Mano straipsnio tikslas buvo – paktedinti Europos sąjungos ir SAS (NATO) šalininkus, kurie be pertraukos pertemptai tą klausimą kelia, nepaisydami realios būklės. Nesu liberalas ar koks kairysis, kuris priešingas Lietuvos kariuomenės pasirengimui. Kaip veteranas aš esu Lietuvos kariuomenės draugas. Ji tikrai reikalinga vidaus saugumui, nes pavojai iš raudonojo elemento ir užsienio kurdomų tautinių mažumų grūmos Lietuvai dar ilgai. Mes patys ir kai kurie Lietuvai artimi svetimtųjų matyti, kad kažkokie ponai su nepaprastu įžulumu nori atiduoti mūsų tėvynę svetimam (internacionaliniam) elementui. Tarptautinė Lietuvos padėtis rodo, kad stojimui į SAS yra visa eilė neįveikiamų kliūčių: a) rusų tankų divizijos Rytprūsiose bei rusų kariniai transportai per Lietuvos teritoriją, b) šiuo metu finansškai kraštas nepajėgus išpildyti didelių SAS reikalavimų.

Dienraštis “Lietuvos rytas” perspauzdino dalį mano straipsnio, sukeitė sakinius, mane “pakėlė” į JAV oro pajėgų pulkininkus. Straipsnį perspausdino “Kauno diena”, “Dirva”, kai kurie provincijos laikraščiai bei komentavo televizija ir radijas. Negi sukrėčia valstybę iš pamatų? Tik matosi, kad vadovai Vilniuje neskaito “Tėviškės

nės administracijos pareigūnų bei visuomenės dar nesijaučia tvirtais šios žemės šeiminkais ir turi “įrodinėti” savo teises prasto lygio renginiu, niekinančiu žuvusiųjų tiek lietuvių, tiek lenkų karių atminimą, skatinančiu nesantaiką. Visa, kas vyko rugpjūčio 21 d. Seinuose, nebūtų verta nei lašo rašalo, jeigu ne tai, kad šiame renginyje dalyvavo Lenkijos Katalikų Bažnyčios hierarchai, parlamento nariai ir valstybinių įstaigų atstovai.

Paklausite, ar lenkai neturi teisės savaip pagerbti savo žuvusiųjų kovose su lietuviais dėl šio gražaus žemės lopinėlio? Aišku, tokią teisę jie turi, net jeigu kariai vykdė smurto veiksmus. Tačiau vylėmės, kad Lietuvos ir Lenkijos santykių raidos vaizai bus geresni.

Štai beveik tuo pačiu metu Lenkijoje minimos Antrojo pasaulinio karo metinės. Tačiau dvasia jau visai kitokia. Statomi bendri paminklai žuvusiems vokiečių ir lenkų kariams, susitinka abiejų tautų – lenkų ir vokiečių – kariai veteranai, paduoda viens kitam ranką ir nekuria kaip kad Seinų miestelio viduryje laužų, kur ištroškusi dūnos ir žaidynių minia sudaroma proga išlieti tulžį prieš tautą, kurios sūnūs paguldė galvas už savo tėvų žemę.

Aš – kaip istorikas – ypatinai nusivilyau renginio prasčiausios dvasia ir išraiška. Net į vadinamąją mokslinę konferenciją nebuvo pakviestas joks Lietuvos istorikas. Matyt, renginio organizatoriai dar bijojo Seinų visuomenę pristatyti kitos šalies šių istorinių įvykių vertinimą. Seinų valdžia pabijojo ir vietos lietuvių iniciatyvos. Mat Seinų apskrities viršininkui lietuviai buvo sakę, jog mielai paremsią iniciatyvą įamžinti visų 1919-1920 metais už šią žemę kovojusių karių atminimą.

Seinų sukilimo minėjimas – liūdnas renginys, kuris abiejų šalių geros valios politikams gali būti signalu, jog bendram dvišalių santykių vėžimui reikalingas remontas.

(“Aušra”, 1999 m., 16 nr.).

Žemaičio paminklas Raseiniuose. Juo pagerbti laisvės kovotojai už Lietuvos nepriklausomybę. Įrašas paminkle: “Amžiais budėjau ir vėl nepriklausomybę laimėjau 1918-1955”

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPEDESTY
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCATER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ISTEIGTA NVO KOMISIJA

Vilniaus mieste veikia apie 700 nevyriausybinių organizacijų (NVO), kurios teikia miestiečiams socialines paslaugas, organizuoja kultūros bei sporto renginius, sprendžia įvairias miesto problemas. Jų pageidavimu, Vilniaus miesto tarybos Socialinių reikalų komitetas sudarė Nevyriausybinių organizacijų, dirbančių socialinėje srityje, komisiją. Ji svarstys savivaldybės sprendimų projektus, teiks pasiūlymus dėl savivaldybės ir NVO bendradarbiavimo, tirs miesto socialines problemas.

SKOLOS UŽ ŠILUMĄ

Šilumos realizavimo ir informatikos tarnyba "Lietuvos aide" skelbia, kad Vilniuje įvairios bendrovės už patiektą šilumos energiją skolingos 29,5 mln. Lt. Apgailėstaujama, kad miesto biudžeto skolos nemažos – organizacijos, finansuojamos iš šio biudžeto, skolingos 13,9 mln. Lt. Neatsiliekia organizacijos, finansuojamos iš valstybės biudžeto – 6,5 mln. Lt. Vilniaus šilumos tinklų valdyba įspėja skolininkus, kad nesusimokėjusiems gali būti nutrauktas karšto vandens tiekimas, nebus išduodami šilumos punktų paruošimo sezonui pasai, o dėl to gali nukentėti šilumos energijos tiekimas.

UŽDRAUDĖ KIAULIENA

BNS skelbia, kad nuo rugsėjo 1 d. Lietuva laikinai uždraudė lenkiškos kiaulienos ir jos produktų importą. Valstybės veterinarijos tarnybos žiniomis, pastaruoju metu sulaikytos kiaulienos siuntos iš Lenkijos buvo užterštos. Išvežama kiauliena buvo supirktą iš įvairių skerdyklų, kurių dauguma neturi Europos sąjungos numerių. Lietuva leidžia įvežti tik tų įmonių kiaulienos produktus, kurių gamybos technologija atitinka ES reikalavimus. Lietuva dar draudžia mėsos importą iš Belgijos, JAV, Kanados ir kai kurių Azijos šalių, kurių importą dėl galimo hormoninių preparatų naudojimo draudžia ES narės. "Lietuvos aide" žiniomis, po keturių dienų Lietuva vėl atidarė savo sienas lenkiškai mėsa, sulaukusi Lenkijos pažadų griežtai kontroliuoti eksportuojamą mėsą.

JUNGIA SI PIENININKAI

Biržų akcinė pieno bendrovė įsigijo "Kauno sūrinės", ir "Vilniaus pieno" kontrolines akcijas, sudarė pieno perdirbimo įmonių grupę, kuri perdirba penktadalį Lietuvoje primelžiamo pieno. Ši bendrovė gavo valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos leidimą įsigyti 75% "Panevėžio pieno" akcijų. Kaip rašo "Lietuvos aidas", įmonės jungiasi į didesnius darinius, kad galėtų iš-

silaikyti, nes konkurencija yra didelė. Biržų grupės generalinio direktoriaus V. Songailos teigimu, Lietuvoje yra pieno produktų perteklius. Lietuviški pieno produktai yra per brangūs, kad juos galima būtų eksportuoti, pasaulinėse rinkose ir kaimyninėse valstybėse kainoms sumažėjus. O vyriausybė nepajėgia mokėti tokių pašalpų, kad lietuviškus pieno produktus būtų naudinga eksportuoti.

VYKS PRATYBOS

Š.m. lapkričio mėn. vyks pirmosios istorijoje bendros Lietuvos ir Italijos kovinių situacijų pratybos pagal ŠAS (NATO), reikalavimus, praneša BNS. Jau rugsėjo pradžioje į Pabradės karinį poligoną atvyko arti 700 italų karių su ginkluote ir karine technika. Lietuvos kariams bus progą susipažinti su ŠAS kraštų naudojamą ginkluote, ryšių priemonėmis, ir jie mokysis bendrai veikti kovinėmis sąlygomis. Lietuvos ir Italijos gynybinis bendradarbiavimas buvo numatytas š.m. kovo mėn. pasirašytoje sutartyje.

ATIDARĖ VANDENVALO ĮMONĖ

Rugsėjo 16 d. įvyko oficialus Kauno vandenvalos įmonės atidarymas, kuriame dalyvavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis bei Europos komisijos delegacijos Lietuvoje vadovas ambasadorius Henrik Schmiegelow. Kaip rašo ELTA, įmonės statyba kainavo arti 70 mln. JAV dolerių, o visas projektas, kurio šį įmonę yra pagrindinė dalis, vertinamas 90 mln. JAV dol. Tikimasi iki 2001 m. užbaigti visų darbų, sutvarkyti Kauno miesto kanalizacijos tįk ir užtikrinti visų nutekamųjų vandenų surinkimą į vandenvalos įmonę, kuri mechaniniu būdu tvarkys nuotekas.

ORGANIZUOJASI KRANTOSAUGA

Rugsėjo 18 d. įvyko Lietuvos krantosaugininkų ir krantotyri-ninkų susirinkimas, kuriame įsteigta Lietuvos krantosaugos draugija. Jos tikslas – išsaugoti Lietuvos pajūrio gamtą, kraštovaizdį bei išteklius dabarties ir ateities kartoms. Nauja visuomeninė organizacija yra padalinys Europos krantosaugos sąjungos – didžiausios pasaulyje krantais besirūpinančios tarptautinės organizacijos. Pirmininku pasiūlytas Vilniaus universiteto profesorius Rimas Žaromskis. RSJ

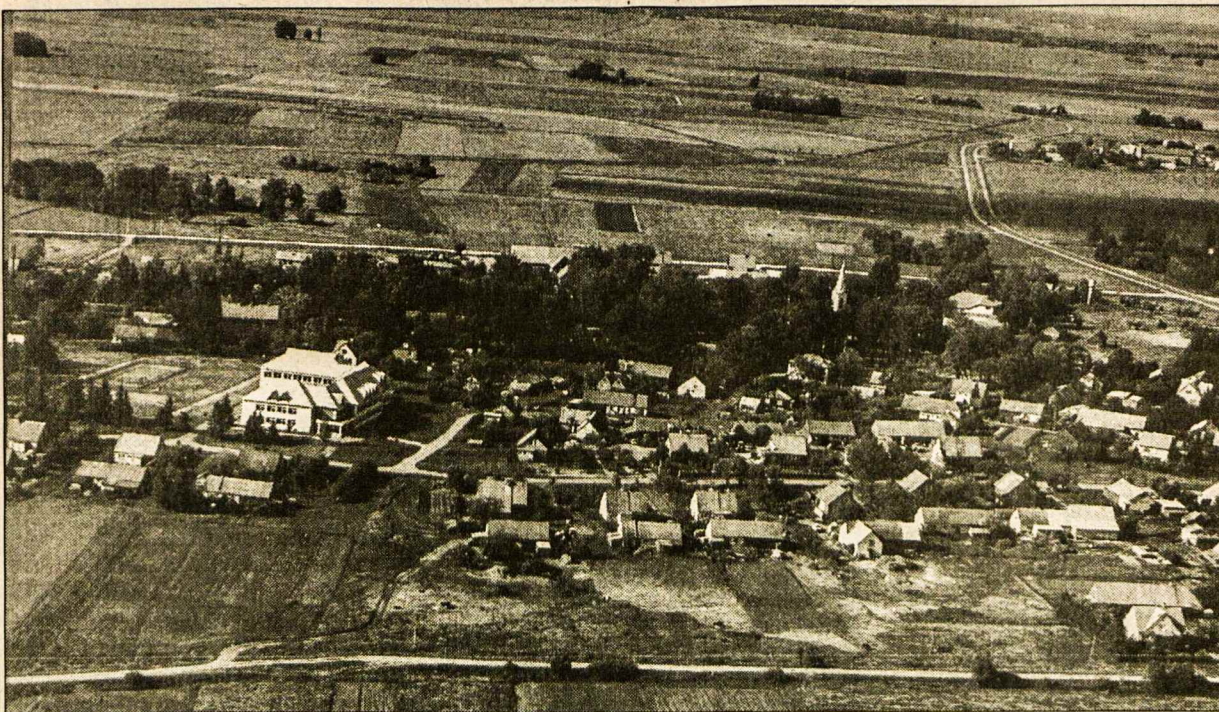
Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 1531 Mosley St.,
Wesaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Cullingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-429-2121
Elektroninis paštas: salvaiti@lynx.org
Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.PhM

10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
Nemokamas vaistų pristatymas
Sveikatos priežiūros įrankiai

Šakių rajone esančio Barzdų miestelio ir aplinkinių laukų nuotrauka, kurią iš lėktuvo padarė šakietis fotografas Gediminas Jokūbaitis

Garbės konsulas Kalgaryje

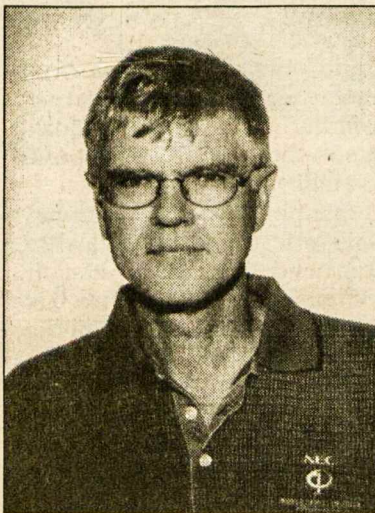
Lietuvos vyriausybei pranešant, Kanados general-gubernatoriaus 1999 m. rugsėjo 16 d. pripažino ir patvirtino dr. Antaną Vyšniauską Lietuvos respublikos garbės konsulu Kalgaryje ir jo jurisdikciją Alberto provincijai.

Lietuvos garbės konsulo Vankuveryje Christopher Juro jurisdikcija apima Britų Kolumbiją. Išskyrus minėtas dvi provincijas, likusi Kanados dalis priklauso generalinio garbės konsulo Toronte Hario Lapo jurisdikcijai.

Mokslininkas ir išradėjas dr. Antanas Vyšniauskas, gimęs 1951 m. Vinipege, Manitoba, Broniaus ir Elenos Vyšniauskų šeimoje. Dr. A. Vyšniauskas 1974 m. studijavo Vakarų Ontario universitete, 1976 m. – Kalgario universitete, 1977-1979 m. buvo "Hyprotech Ltd." Konsultantu, kūrė naftos perdirbimo kompiuterinių simuliacijų programas. 1980-1993 m. dėstė Kalgario universiteto Chemijos fakultete, kartu su kolegomis stiprindamas "Hyprotech" bendrovę. Yra paskelbęs keliasdešimt mokslinių darbų.

Nuo 1980 m. iki šiol A. Vyšniauskas yra vienas iš bendrovės "Hyprotech Ltd." vadovų ir direktorių. Jam vadovaujant bendrovė iš mažos universiteto konsultavimo užuomazgos Kalgaryje tapo viena didžiausių inžinerinės programinės įrangos bendrovių pasaulyje. "Hyprotech Ltd." turi savo skyrius Houston'e, Texas'e, Newark'e, Delaware, Barcelonoje, Kaire, Ilaizijoje ir Japonijoje.

Sėkminga mokslo ir verslo karjera neatitrukė Antano Vyšniausko nuo lietuviškos veiklos. Studijuodamas jis buvo Kanados lietuvių studentų sąjungos pirmininku Vakarų Ontario universitete Londone; jau dirbdamas profesinį darbą buvo renkamas Kalgario lietuvių bendruomenės pirmininku. Jo namuose ir dabar vyksta svar-

Dr. ANTANAS VYŠNIAUSKAS, naujasis Lietuvos garbės konsulas Alberto provincijai

biausi Kalgario lietuvių renginiai. A. Vyšniauskas dalyvauja Lietuvos ambasados Otavoje patariamiosios grupės veikloje, jos ekonominėje sekcijoje. Kalgario lietuvių bendruomenė labai entuziastingai parėmė A. Vyšniausko kandidatūrą skirti Lietuvos garbės konsulu Kalgaryje ir Alberto provincijoje. Jį parėmė ir KLB valdybos pirmininkas A. Vaičiūnas.

Dr. A. Vyšniauskas yra sukuręs gražią lietuvišką šeimą su lietuvaite žmona, Ontario Londone gimusia Julija Vyšniauskiene-Cėgyte. Jiedu augina keturis vaikus: Jyltę, Antaną, Gediminą ir Darių. Visi yra moksleiviai.

Dr. A. Vyšniausko paskyrimas Lietuvos garbės konsulu Kalgaryje ne tik prisidės prie vietos lietuvių bendruomenės veiklos stiprinimo, bet ir ženkliai pagyvins Lietuvos ir Alberto provincijos kultūrinius bei ekonominius ryšius.

Oficialus Lietuvos garbės konsulato Kalgaryje atidarymas numatomas šių metų lapkričio mėnesį. Konsulatas veiks tokiu adresu: Box 3, Site 6, R.R.2 Cochrane, Alberta TOL OWO.

Dr. Alfonsas Eidintas, ambasadorius

JOANA BAJORIENĖ iš Keswick, Ont., anksčiau gyvenusi Edmontone, Albertoje, š.m. balandžio 27 d. atšventė savo 90-tąjį gimtadienį vaikaičių ir provaikaičių tarpe

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

London, Ont.

VESTUVĖS. Ritos Miškinytės ir Laszlo Mergyesi sutuoktuvės šiluvos Marijos šventovėje įvyko liepos 24 d., grojant styginiams trio.

Jaunasis – "šaltojo karo" pabėgėlis iš Vengrijos. Jaunoji Rita – pirmoji išeikanti iš keturių dukrų, pačios vienos užaugintą išmokslintą našlės Reginos Miškinienės, netekusios vyro Antano 1966 m. Kvietiesiems ir šeimoms suvažiavus į gražią, lyg parką, dvarvietę "Elsie Perrin Williams Estate", įvyko priėmimas ir puota su trumpomis kalbomis ir "nekapojant" porceliano indų, įvairiomis, ypač lietuviškomis išaukiančiomis jaunavedžių bučiniams, dainomis. Motinos Reginos kviesta už ją Miškinii šeimos vardu kalbėjo Gražina Petruskienė.

Rita dalyvavo Londono lietuvių veikloje, ypač tautiniuose šokiuose, Londono "Baltijos" jaunimo dainų ir šokių ansamblyje, kurį laiką padėjo jį mokyti; asistavo bei nare dalyvavo keliose KLB Londono apylinkės kelybose. Klebono kun. K. Kaknevičiaus surišti ir Aukščiausiojo laimainiai Rita ir Laszlo po sutuoktuvės išvyko po vestuvinei kelionei Anglijoje ir Europoje. E.K.P.

Jaunavedžiai Laszlo Mergyesi ir Rita Miškinytė prie tradicinio raguolio

Hamilton, Ont.

HAMILTONO LIETUVIŲ AUKOS LIETUVIŲ. Idant Lietuvos kovų-kančių istorija ir 50 m. okupacija būtų žinoma ateinančioms Lietuvos jaunimo kartoms, Lietuvos kovų-kančių istorijos pažinimo konkursas yra įsteigta Lietuvos politinių tremtinių, kalinių, partizanų bei Varėnos rajono mokytojų iniciatyva Varėnos mokyklose ir yra remiamas Hamiltono lietuvių.

Šiemet rugpjūčio 15 d. staiga mirus šio konkurso iniciatoriui Sibi-ro tremtiniui, laisvės kovų-kančių dalyviui a.a. Edvardui Laugaliui, reikiant šeimai ir artimiesiems už-uojautą LPTK sąjungos tautinio at-gimimo tęstinimui, E. Laugaliao at-minimui aukas skyrė šie Hamiltono lietuviai: \$400 E. Kronienė; \$100 A. Kšivickienė; po \$50 – I. P. Gir-niai, D. Juškevičienė, B. Vidugiris, J. L. Stungevičius ir N.N.; po \$20 – Ald. Mikalauskienė, R. Pakalniš-kienė, J. Z. Rickus, Laimutė Stukienė; \$10 – E. Ramanauskienė.

A.a. Ed. Laugaliao šeimai rei-škiant užuojautą \$100 auką skyrė Al. S. Karnai.

Visos aukos yra pasiūstos LPTK sąjungos Varėnos skyriaus pirmininko Vytauto Kazulionio adresu, Varėna, Paupio 24. L.S.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

86-tasis Lietuvos vyčių suvažiavimas-seimas vyko liepos 29 – rugpjūčio 1 d.d. "Sheraton Society Hill" viešbutyje Filadelfijoje, PA, globojamas šios organizacijos Filadelfijos 3-ciosios kuopos. Suvažiavimas, kurio šūkis "Amerikiečiai, kurie sielojamės savo lietuvišką paveldu", pradėtas St. Marg's šventovėje Mišiomis, koncelebruojant Lietuvos vyčių centro valdybos dvasios vadui prel. J. Anderloniui su kitais septyniais kunigais. Jis pasakė ir pamokslą. Po pamaldų viešbučio salėje įvyko seimo atidarymas. Įneštos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Sugiedoti abiejų kraštų himnai. Invokaciją sukalbėjo prel. J. Anderlonis, o įvadui žodį tarė organizacijos centro valdybos pirm. J. Mankus. Prezidiumą sudarė pirm. W. Piacentini, kopirmininkai J. Balt-rus, E. Oželienė ir sekretorės Catherine Nakrosis ir Elena Nekrosis. Suvažiavimą žodžiu ir raštu sveikino Lietuvos ambasada Vašingtone ir įvairių organizacijų atstovai. Raštu pasveikino JAV ir Lietuvos prezidentai – Bill Clinton ir Valdas Adamkus. Išsamų centro valdybos pranešimą padarė pirm. J. Mankus ir išdė reikalus apibūdino išd. J. Balt-rus. Vakare vyko susipažinimo vakaras Šv. Jurgio šventovės kieme-lyje.

Antrąją suvažiavimo dieną, liepos 30, apie "Pagalba Lietuvai" veiklą kalbėjo šios organizacijos pirm. R. Juškaitė-Svobienė. Į Lie-tuvą praeitais metais pasiūstą de-vyni didelį talpintuvai su vaistais, vi-laminais, medikamentais, medicinos priemonėmis ir kitais reikmenimis už daugiau kaip 5 milijonus do-lerių. Pinigais (apie 57,000 dol.) pa-remti klierikai Lietuvoje. Taipgi Lietuvos Vyčių pagalba atidarytas Vilniaus Vaikų dienos centras, ku-ris rūpinasi vargstančiais vaikais. Muz. Faustas Strolia skaitė paskai-tą apie lietuvių dvasingumą senovė-jė. Kitą paskaitą apie lietuvių ir len-kų santykius skaitė L. Braskovsky. Suvažiavime dalyvavo ir lenkų tau-tiškės žmonių, kurie džiaugėsi, kad lietuviai ir lenkai Filadelfijoje sugy-vena gerai. Vakare vyko kultūros vakaras. Vakaro dalyviams gerai nu-teikė Kasinskų šeimos ir draugų su-daryta kaimo kapela, atlikdama programą įvairiais muzikos instru-mentais. Vakaras užbaigtas jaudi-nančia giesme "Lietuva brangi".

Trečios dienos suvažiavimo posėdy buvo pasveikinta ir apdova-nota nauja 157-toji Lietuvos vyčių kuopa, įsisteigusi Lemonte, IL, ir turinti 138 narius. L. Stukienė kal-bėjo apie naują vyčių sumanymą – religinio švietimo programą "Lietu-voje. Bus teikiamos lėšos mokykli-niams vaikų tikybos vadovėliams iš-leisti. Išrinkta Lietuvos vyčių centro valdyba: dvasios vadas J. Anderlo-nis, pirm. J. Mankus, vicepirminin-kai – B. Aviža, M. Šepikaitė ir A. Berger, protokolų sekr. seselė J. Šainiauskaitė, finansų sekr. M. Bell ir išd. R. Niedvares. Vakare buvo iškilmingas pabaigtųjų pokylis. Su-važiavimas baigtas rugpjūčio 1, sek-madienį, pamaldomis. Šv. Jurgio šventovėje Mišias koncelebravo Fi-ladelfijos kardinolas A. Bevilacqua, prel. J. Anderlonis, prel. A. Bartkus ir kun. A. Janiūnas. Kardinolas šventovės dalyviams pasveikino lietu-viškai. Jam buvo įteikta tautinė juosta. Pamaldos baigtos Tautos ir Vyčių himnais.

Australija

Australijos lietuvių bendruomenės Sidnio apylinkės metinis su-

sirinkimas įvyko rugpjūčio 22 d. Lietuvių Namuose. Jį pradėjo apy-linkės valdybos pirm. A. Kramilius, pakviesdamas minutes tylą pagerbti už Lietuvos laisvę žuvusius tautiečius. Susirinkimui pirmininkavo J. Zinkus ir sekretoriavo J. Dudaitienė. Mandatų komisija sudaryta iš Pr. Andriukaičio ir K. Ankaus. Bu-vo skaitomas praeito susirinkimo protokolas ir pateikti valdybos pranešimai. Iš pranešimų paaiškėjo ne-maloni žinia, kad yra uždarami li-tuanistiniai gimnazijos lygio kursai, nes pritrūk kursantų. Taipgi buvo prisimintas ilgametis, sunkiai ser-gantis apylinkės valdybos pirm. A. Giniūnas. Į valdybą išrinkti O. Ka-počienė, A. Kramilius, A. Rupšys ir dr. A. Viliūnas. Jiems susirinkimas suteikė teisę pasirinkti 5-jį valdybos narį. Revizijos komisijon išrinkti V. Patašius, A. Reisgys ir V. Šiogieris. Susirinkime dalyvavo Lietuvos ge-neralinis garbės konsulas V. Šlite-ris. Jis ragino apylinkės valdybą su-daryti komitetą, kuris rūpintųsi mi-rusių tautiečių turto persiuntimu artimiesiems į Lietuvą. A. Krami-lius ragino tautiečius sudaryti paliki-mo testamentus, kad jų turtas ne-nuieūtų tėvams, kaip rašoma "Mūsų pastogėje" 35 nr.

Kanberos lietuvių klubas rug-pjūčio 7 d. surengė savo veiklos at-sisveikinimo pokylį. Dalyvavo apie 120 klubo narių ir jų artimųjų. Bu-vo pasakyta nemažai kalbų su ge-rais prisiminimais ir humoru. Ta-čiau, pasak spaudos, asarų nebu-vo, nes Kanberos lietuvių ir be savo klubo nenustosią lietuviškos veiklos. Klubas įsisteigė 1962 m. Pama-žu plėtimuisi ir išaugo į pelningą vie-netą bei lietuvių bendruomenės centrą. Klube vyko visuomeninė ir sporto veikla. Čia buvo surengtos Australijos lietuvių dienos, sporto šventės ir kiti renginiai. Klubas fi-nansiškai ilgą laiką vertėsi gerai. Il-gainiui lietuvių skaičius Kanberoje labai sumažėjo, o svetimačiai pradėjo pasirinkti prabangesnius klubus. Taip klubo pajamos pradė-jo mažėti, o vėliau patirti ir nuostol-iai. Po ilgesnių pastarųjų klubo nariai nutarė patalpas parduoti ir gautas lėšas pervesti Kanberos li-tuvių bendruomenei, kuri oficialiai įregistruota valdžioje. Tokiu būdu finansiškai buvo sustiprinta vietos lietuvių bendruomenės veikla.

Lenkija

Punsko valsčiaus taryba, atsa-kydama į pasienio apsaugos vyriau-siojo komendanto plk. M. Bien-kowskio pasiūlymą pasienio dalinį įkurdinti viename valsčiaus kaime netoli Punsko, pareiškė, kad šis klausimas peržengęs valsčiaus veiklos bei atsakomybės ribas. Pasak valsčiaus tarybos, šis klausimas svarstomas ne tik valsčiuje, bet vi-same krašte ir už jo sienų. Šiuo klausimu yra susidomėjusios Lenki-jos ir Lietuvos vyriausybės. Vals-čiaus taryba, įausdama vietos visuo-menės, Lenkijos lietuvių organiza-cijų nuomonę ir žinodama Lenkijos ir Lietuvos parlamentinių grupių bei Lenkijos ir Lietuvos tautinių mažumų tarpvyriausybines komisi-jos nutarimus, negalinti ir nesprę-sianti pasienio dalinio įkurdinimo Punsko valsčiuje ir nesiimsianti at-sakomybės už šio klausimo sprendi-mo pasekmes, atsisveiginti į Lenki-jos bei Lietuvos santykių visumą. Valsčiaus taryba galvojanti, kaip ra-šoma "Vorkutos" 28 nr., šio klau-simo sprendimas seniai peršokęs valsčiaus veiklos ribas.

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyse namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ: kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25% santaupas2.75% kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%

INDĖLIAI: 90 dienų indėlius3.50% 180 dienų indėlius3.50% 1 m. term. indėlius4.25% 2 m. term. indėlius4.50% 3 m. term. indėlius4.85% 4 m. term. indėlius5.10% 5 m. term. indėlius5.25% RRSP ir RRIF (Variable)2.50% 1 m. ind.4.25% 2 m. ind.4.50% 3 m. ind.4.85% 4 m. ind.5.10% 5 m. ind.5.25%

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

- \$12 už vieną kubinę pėdą.
- Papildomai \$5 už 10 kg siunčiant tuo pačiu adresu kitam asmeniui.
- Prašom neruošti per sunkių dėžių.
- \$18 pristatymas iki 31 kg.
- Pagal Lietuvos muitinės įstatymus asmuo gali gauti tik 31 kg be maito.
- Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

Primu siuntinius antradieniais ir trečiadieniais

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Leonas Balaišis (Montrealio raj.) (514) 366-8259
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558
Andrius Usvaitas (519) 773-8007

Lietuvos respublikos prezidentas VALDAS ADAMKUS

Laukiant Lietuvos prezidento Kanadoje

Pokalbis su Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba – pirm. A. Vaičiūnu, nariais – kun. E. Putrimu, R. Žilinskiene apie paruošiamuosius prezidento apsilankymo darbus, kuriems vadovauja specialus komitetas, pirmininkaujant R. Žilinskienei

– Kada buvo pradėta kalbėti apie Lietuvos prezidento galimą apsilankymą Kanadoje ir kaip ilgai tam ruošiamasi?

Š. m. balandžio mėn. pradžioje Lietuvos ambasada Otavoje pranešė KLB valdybai, kad planuojamas prezidento oficialus vizitas. Prezidentūra ir Kanados ministerio pirmininko įstaiga pranešė ambasadai. Prieš metus jau buvo pradėta domėtis jo vizito galimybe. Iš pat pradžių, mūsų žiniomis, prezidentas pageidavo susitikti su lietuviais Toronte. Ligšiol nebuvo įmanoma skelbti žinių apie jo atsilankymo laiką nei programą, nes reikėjo derinti datas su ambasada, o ši – su min. pirmininko įstaiga. Teko keisti programą net penkis kartus, suderinti skrydžius ir pan. Galutinės žinios apie skrydį buvo gautos tik rugsėjo 15 d.

– Kokios didžiausios kliūtys buvo patirtos planuojant vizitą?

– Patyrėme didelius sunkumus derindami jo apsilankymą Toronte spalio 23-24 d.d savaitgalio metu dėl skrydžių ir dėl apribojimų šiam oficialiam apsilankymui – prezidentą kvietė min. pirm. Jean Chretien. Buvo pranešta, kad prezidentas dalyvaus susitikimuose Otavoje pirmadienį ir antradienį spalio 25 ir 26. Tų datų neįmanoma keisti. KLB valdyba ir Lietuvos ambasadorius dr. Eidintas turėjo daryti spaudimą, kad būtų sudarytos sąlygos V. Adamkui dalyvauti Lietuvių bendruomenės parengimuose Toronte. Atvykimo programą turėjo patvirtinti ne tik ambasada, ministerio pirmininko įstaiga, "Protocol Office", bet ir RCMP, Kanados užsienio reikalų ministerija, Lietuvos prezidentūra.

Neišvengėme oficialaus "mandagumo" keblumų – pvz. prezidentas, kaip Kanados svečias, pagal protokolą turėtų skirti Kanados oro liniją. Tad dar sunkiau buvo derinti skrydžius. Tarp kitko, kun. E. Putrimo iniciatyva "Air Canada" linijoje dirbančios lietuvaitės organizuoja aptarnauti prezidentą jam skrendant iš Frankfurto į Torontą, iš Torontą į Otavą, iš Otavos į Torontą, iš Torontą į Čikagą. Skrydžių paslaugų tarnybos vedėja yra lietuvaitė Daina Stadytė, apsiėmusi tas paslaugas užtikrinti.

KLB valdyba labai džiaugiasi visų tautininkų parodyta iniciatyva, nuosirdžiu darbu, noru prisidėti prie prezidento vizito ruošos. Iš viso ruošos darbuose, komitetuose ir privačiai dalyvauja 60 asmenų.

– Kokie susitikimai planuojami prezidentui?

– Kaip jau buvo pranešta, prezidentas atvyks į Torontą spalio 23, šeštadienį. Aerodrome įvyks susitikimo iškilmė, kurioje dainomis jį sveikins Hamiltono ir Toronto lietuviščių mokyklų mokiniai. Prie lėktuvo svečią sutiks Kanados valdžios pareigūnai, Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. A. Eidintas,

generalinis garbės konsulas H. Lapas. Vakare Toronto Lietuvių Namuose jis dalyvaus iškilmingame pokylyje, kurio pelnas skiriamas jo žmonos Almos Adamkienės įsteigiam Lietuvos kaimo mokyklų šalpos fondui. Pokylį organizuoja Aušra Karalienė. Bilietai užsakomi pas J. Vingelienę tel. (416) 233-8108.

Sekmadienį prezidentas su p. Adamkiene dalyvaus pamaldose Išganytojo evangelijų liuteronų šventovėje 9 v.r. ir Prisikėlimo parapijos šventovėje 10.15 v.r. Anapilijje aplankys lietuvių kapines, žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklą, KLB muziejų-archyvą, "Tėviškės žiburius", susitiks su KLJS – jaunimo sąjungos atstovais, KLB krašto tarybos nariais (dėl to KLB suvažiavimo data ir vieta buvo pakeistos) bei organizacijų atstovais. Susitikimas su visuomene įvyks 2.45 v.p.p. Anapilio salėje. Bus proga raštu pateikti jam klausimus. Priėmimui vadovauja KLB vicepirmininkė kultūros reikalams Irena Ross ir KLB vicepirmininkė ryšiams su apylinkėmis Silvija Piečaitienė. Šiame susitikime nedalyvaus vietinės valdžios pareigūnai, nes jiems bus sudaryta kita proga su juo susitikti. Pakviesta tik Mississaugos burmistrė Hazel McCallion.

Tą patį vakarą prezidentas išskris į Otavą, o pirmadienį ir antradienį vyks susitikimai su ministeriu pirmininku Jean Chretien, gynybos ministriu Art Eggleton, užsienio reikalų ministriu L. Axworthy ir parlamentiniais pareigūnais. Įvyks pokalbiai su "The Ottawa Citizen", CBC stoties politiniu apžvalgininku Don Newmam.

Jam grįžus į Torontą numatyti susitikimai su Tarptautinės prekybos ministriu Pierre Pettigrew, Ontario provincijos premjeru Mike Harris, Toronto miesto meru Mel Lastman. Tą dieną tikimasi, kad jis pasirašys \$30 mln. vertės sutarties protokolą su "Atomic Energy of Canada Ltd." dėl branduolinių atliekų talpinimų bendros gamybos.

– Koks yra prezidento vizito pagrindinis tikslas?

– Oficialaus vizito tikslas yra užmegzti prekybinius ryšius su Kanados verslininkais, todėl su prezidentu atvyksta 16 verslininkų delegacija. Jie yra atstovai įvairių sričių: bankininkystės, transporto (laivų ir traukinių), gėrimų, maisto bei pieno produktų gamybos bei prekybos, kompiuterių technologijos, tekstilės, vaistų, pieno, metalinių cilindrių, vandens šildytuvų bei skaitiklių gamybos, kraujų plazmos kaupimo, cheminių produktų gamybos ir prekybos. Jų susitikimus derina Regina Stočkutė (telefonas 416-767-6210). Tikimasi, kad atsisiras ir Kanados lietuvių verslininkų, kurie galės pasinaudoti delegacijos apsilankymo proga prekybos ryšių sudarymui.

– Kokia p. Adamkienės vizito programa?

Prisimindami praeitį, žvelgiame į ateitį

Ateitininkų studijų dienos Dainavoje

VINCAS KOLYČIUS

Jau tradicija tapęs Ateitininkų studijų savaitgalis Dainavos stovyklavietėje šiais metais įvyko rugsėjo 3 - 6 d. Tai jau 12-tas iš eilės. Šiuos savaitgalius pirmus 10 metų organizavo dr. A. Norvilas, o šiais metais organizavimą perėmė šiek tiek jaunesni sendraugiai: dr. L. Sidrys ir dr. V. Aleksa.

Jau penktadienio vakare susirinko nemažas būrys dalyvių ir visi žiūrėjom vaizduose "Partizanės".

Šeštadienio rytą jau susirinko apie 150 dalyvių ir po Mišių bei pusryčių visi ėjome klausytis pirmosios paskaitos, kurią įdomiai pristatė ses. Daiva Kuzmickaitė, šiuo metu ruošianti sociologijos doktoratą Čikagoje, Lojolos universitete. Jos tema buvo: "Tarp dviejų pasaulių". Prelegentė apibūdino 3 emigrantų kartas JAV. Pirmieji emigrantai, atvykę į JAV šio šimtmečio pradžioje, buvo vadunami "grinoriais" – nuo žodžio "green" – žalias. Tai buvo daugiausia maža išsilavinimo žmonės. Dauguma jų – darbininkai, kurie ėjo per didelius sunkumus, nemokėjo kalbos ir dirbo įvairius fizinius darbus skerdyklose, anglių kasyklose ir pan.

Antroji karta buvo vadinama "dypukais", nuo žodžio "Displaced Persons" (DP) – išvietinti žmonės. Tai karo išvietinti iš tėvynės, dauguma jų su aukštu išsilavinimu, pasižymėjo aukštu moraliniu lygiu ir tvirtomis šeimomis. Atvykę į JAV jau rado suorganizuotas lietuviškas parapijas.

Trečioji karta – tai "tarybukai", atvykę dabar per paskutinius 10 metų. Prelegentės nuomone vien Čikagoje tokių esama per 20,000. Dauguma atvyksta studijuoti, ieškoti darbų arba medicinines pagalbos. Daugeliui "tarybukų" gyvenimas nėra lengvas, praranda socialinį statusą, dažnai jaučia baimę, nes nelegaliai gyvena.

Jeigu "grinoriai" organizuodavo parapijas ir religines bendruomenes, "dypukai" kėlė lietuvių bei kūrė tautines organizacijas, tai "tarybukams" religija neturi reikšmės, nejaucia poreikio lankyti pamaldas, nesidomi lietuviškomis organizacijomis. Gal tik šiek tiek bando socialiai bendrauti vieni su kitais. Prelegentė dar paminėjo "barakudas" (žuvis su plėrisiais dantimis), tai "tarybukės" moterys, kurios ieško senų vyrų, žinoma turtingų, nori su jais susituokti. Aišku juo senesnis, juo geriau.

"Ateitis gimsta dabartyje" – tai buvo ateitininkijos atsikūri-

mo Lietuvoje 10-mečio konferencijos šūkis. Apie tą konferenciją, kalbėjo Laima Šalčiuvienė, kuri yra viena iš veikliausių ateitininkų šiuo metu išvykoje. Ji su savo vyru praleidžia daug laiko Lietuvoje, rūpinasi Ateitininkų namų atgavimu, redaguoja ateitininkų skyrių "Drauge" ir yra Ateitininkų federacijos narė. Ji sveikino savaitgalio dalyvius Lietuvos ateitininkų vardu. Daug kalbėjo apie įvykusią 10-mečio konferenciją, apie ateitininkų užsidegimą ir talentus Lietuvoje. Smulkiau palietė At-kų namų Kaune atgavimo problemas".

Po pietų perėjome į politiką. Buvo atvykęs seimo narys prof. F. Palubinskas, kuris trumpai apibūdino padėtį Lietuvoje. Buvo paliesti dažnai kartojami klausimai ir frazės: "Kodėl Lietuvoje trūksta vienybės?", "Kodėl nebėra taip, kaip buvo Baltijos kelyje?" Dažnai girdimos frazės: "Kas man iš tos nepriklausomybės?", "Ką aš gaušiu?" ir pan. Atgavus nepriklausomybę tuoj atsirado asmeniniai ir grupiniai interesai. Po 50 metų okupacijos to bendravimo liko nedaug. Buvo prarastas visuomeniškumo jausmas. Privatizacija daug kam tapo galimybe pasigriebti daugiau sau. Nuo pat pradžių trūko vizijos: kokią Lietuvą norime matyti.

Prelegentas palietė krikščionių demokratų partiją, kuriai jis priklauso. Partija, anot prelegento, turi viltį. Nenori sukti nei į kairę, nei į dešinę, bet parežti tai, kas padaroma.

Paskutinė šeštadienio paskaita buvo: "Holokaustas Lietuvoje: klausimai ir problemos". Kalbėjo teisininkas dr. Augustinas Idzelis. Jis atsivėžė apie 10 knygų, parašytų anglų kalba apie žydų naikinimą Lietuvoje. Trumpai apibūdino kiekvieną knygą ir jos autorių. Kai kurios iš jų gana tendencingos ir neatiškin tikrovės. Įdomus tas faktas, kad paskutiniu laiku tiek daug rašoma apie žydų naikinimą Lietuvoje, neminint, kiek prie to prisidėjo ir viską organizavo nacių Gestapas.

Po vakarienės įvyko Rožinio eisenos, kurią suorganizavo ses. Laima Kabišaitė. Buvo paruoštos 5 sustojimo stotys įvairiose stovyklos vietose, skaitomos kun. J. Zdebskio maldos ir kalbamas Rožinis.

Šeštadienio vakarą užbaigėme pasikalbėjimu su menininku Rimu Čiurlioniu. Pasikalbėjimą pravedė Taura Underienė. Po to – vaisės, dainos, kai kurie rinkosi dar pasimelsti ir skirstėmės miegoti.

Ateitininkų studijų savaitgalis Dainavos stovyklavietėje rugsėjo 5 d. buvo surengtas literatūros vakaras-prisiminimas rašytojo Antano Vaičiulio ir poeto Jono Aisčio. Nuotraukoje – vakaro dalyvės, iš kairės: Taura Zarankaitė-Underienė, Dalia Staniškienė, Teresė Landsbergienė ir Ginta Palubinskaitė

Nuotr. Alg. Landsbergio

Ji lydės prezidentą visuose susitikimuose, išskyrus trečiądienį, spalio 27, kada jį lankys "Woodgreen Community Centre" (WCC). Ten vyks susipažinimas su WCC socialinės rūpybos programa, apžiūrėjimas patalpų ir bus priešičiai su programa. Ji ten lankysis, nes WCC ir Klaipėdos didžiausias socialinės rūpybos centras – Dvasinės pagalbos jaunimui centras, kurį įsteigė kun. E. Putrimas, yra suorganizavę jungtinius projektus Lietuvoje, kuriuos iš pradžių vienkartiniai finansavo Kanados Užsienio reikalų ministerijos CIDA fondas. WCC direktorius Brian Smith yra buvęs Lietuvoje net 5 sykius pravedė seminarus 80 nepelno siekiančioms organizacijoms, jų veiklos stiprinimo tema. WC centre dirba Rima Zavytė – Socialinės rūpybos (housing) direktorė, kuri kartu

Nors nuo Vatikano II suvažiavimo praėjo jau beveik 40 metų, tačiau įdomiai ne tik Vatikano II suvažiavimą, bet ir kitus suvažiavimus krikščionybės istorijoje, apibūdino religijos istorijos doktorantė Indrė Čuplinskaitė. Ji pažvelgė į visus iki šiol įvykusius suvažiavimus. Matėsi, kaip K. Bendrija žengia į priekį, nenorėdama atsilikti nuo laiko reikalavimų ir tuo pačiu neatsisakydama pagrindinių tikėjimo tiesų.

"Ateities tinklapius" pristatė Pranas Pranskevičius. Tai bendravimas kompiuteriais. Tinklapių tikslas: palaikyti ryšius, praplėsti savo žinias, laikyti archyvinę medžiagą. Sukurtas logo iš 4 dalių: praeitis, kasdienybė, kūryba ir "Ateitis".

Svarstybos

Po Mišių ir po pietų vyko studentų simpoziumas apie smurtą jaunimo tarpe. Vadovavo Marius Polikaitis. Dalyvavo: Rima Polikaitytė, Haris Subačius ir Vainis Aleksa. Marius savo įvade dėjo pamatus svarstybų dalyviams: "Kodėl tiek daug smurto?"

Rima dalinosi savo patirtimi iš stovyklų, kurioms ji vadovauja ir kaip ji ten pastebi smurto daigumus. Haris Subačius, kuris yra psichologas, gana išsamiai žiūrėjo į smurtą, kuris dažnai yra tapatybės vystymosi, problemų sprendimo, atsikėrimo išraiška. Dažnai vaikai griebiasi prievartos, nes nežino, kaip išsireikšti. Problema yra kaip išmokyti spręsti problemas ne smurtu. Yra plyšys tarp tėvų ir vaikų. Kai nėra bendravimo, tai vaikai bando išsireikšti kokių nors būdu. Prisideda ir televizija. Vaikų programose per 1 val. įvyksta 20 smurto veiksmų. Šiandien pasaulis daugiau įtakoja, paveikia vaikus, negu prieš 20 metų.

Vainis Aleksa, pats būdamas šeimos tėvas, kalbėjo iš savo patirties apie žaislus savo vaikams, kam naudojamas šautuvas ir pan. Tėvai nori išlaikyti kompromisą. Prof. J. Pikūnas dar komentavo, kad šiais laikais dėmesys kreipiamas į intelekto formavimą, bet jausmai lieka primityvūs. Nėra autoriteto šeimai, bažnyčiai, mokyklai. Trūksta meilės.

Pabaigai Darius Polikaitis, kuris yra ir muzikas ir dirigentas, pasidalino mintimis apie muziką. Jis demonstravo giesmes kompaktiniuose diskuose, aiškindamas apie jas. Taip pat buvo atsivėžęs vaikųčių chorėlį, kuris pagiedojo giesmę. Jo pristatymas buvo lyg saldus patiekalas po visų dienų programų. Sekmadienio vakarinė programa buvo skirta rašytojams Vaičiulaičiui ir Aisčiui. Ją paruošė T. Landsbergienė. Protarpiais buvo skaitoma abiejų rašytojų kūryba. Vaičiulaičio novelės ištrauką skaitė G. Palubinskaitė. Aisčio poeziją – T. Underienė ir D. Staniškienė. Vakara ir visą dienos programą apvainavo Dainavos ansamblio vyrų oktetas iš Čikagos, kuriam vadovauja Darius Polikaitis. Ansamblio padainavo keletą dainų, bet publika prašė vis daugiau ir daugiau.

Pirmadienį po Mišių ir pusryčių visi pradėjo skirstytis į namus su viltimi, kad už metų vėl susitikime.

Stovyklos kapelionu visą savaitgalį buvo kun. Sigita Žilys, kuris šiuo metu studijuoja Vašingtone. Jo pamokslų mintys visus gaivino. Jam talkino kun. J. Memėnas, kuris dalyvavo kaip stovyklavietis.

Sekmadienio Mišių metu buvo pakrikštyta Sigita Čuplinskaitė, Vyto ir Astos (Kazlauskaitės) Čuplinskių dukrelė. Jiedu prieš 4 metus susituokė irgi Dainavos stovykloje. Tai buvo tikrai graži ateitininkiškos šeimoms šventė – 150 asmenų su šampanu ir pyragais. Mišios buvo aukojamos už Sigitos promociūtes – Anicetą Matulionienę ir Albina Prunskienę.

Savaitgalį surengė Vainis Aleksa ir Linas Sidrys. Daug darbo įdėjo administratorė Rita Venclonienė. Jai talkino Algis Kazlauskas. Komendantu buvo Audrius Polikaitis; studentams vadovavo Marius Polikaitis. Didelė padėka tenka nuolatinei šių savaitgalių virėjai Norvilenei, kuri visus labai skaniai maitino.

Ačiū Dievui, ateitininkai gyvuoja ir žvelgia į ateitį su pasiryžimu Visa atnaujinti Kristuje!

Paminklas Algimanto apygardos partizanams atminti Anykščių rajono Troškūnų miestelio aikštėje. Jo autorius – skulptorius Jonas Jagėla. Pašventintas Panevėžio vysk. J. Preiško 1998.VIII.4

Nuotr. R. Trimonienės

Veikėjų amžinybėn palydėjus

Netektis – liūdesys ir skausmas. Dar daugiau – netektis tai nuostolis. Ypač, kai amžinybėn palydime lietuviškojo gyvenimo veikėjus, tuos nepamainomus planuotojus, darbuotojus, nerimstančius, jei veikia silpsta, jei gretos retėja.

Vienas tokių buvo a.a. Vytautas Skrinškas, ir paskutiniomis savo gyvenimo savaitėmis nenustojęs žvelgti ateitin – reikėtų dar tą padaryti, tą surengti, kad veikla pagyvėtų... Velionis gimė 1914 m. kovo 1 d. Kaune. Ten mokėsi, įstojo į skautus, lankė ir baigė "Aušros" berniukų gimnaziją, vadovavo DLK Kęstučio draugovei, 1932 m. apdovanotas skautų ordinu "Už nuopelnus", po metų pakeltas į paskautininkio laipsnį. Vytauto Didžiojo universitete baigė teisę 1937 m., pradėjo dirbti apygardos teismo teisėju, atlikęs karinę prievolę Karo mokykloje 1939 m. pakeltas į leitenanto laipsnį. Okupavus Lietuvą rusams, 1940 m. tuoj pat įsijungė į pagrindinę veiklą, kurioje reikėsi ir vokiečių okupacijos metu. Pasitraukė į Vokietiją 1944 m. Karui pasibaigus apsigyveno Bavarijos Scheinfelde, buvo tos vietovės lietuvių komiteto pirmininku. 1946 m. dalyvavo pirmame skautų vadovų suvažiavime Augsburgėje, buvo išrinktas į LSS tarybą, 1948 m. su lietuvių skautų vienetu dalyvavo Austrijoje, Bad-Ischl vykusioje Pasaulinėje skautų stovykloje ir III-čioje Tautinėje stovykloje Alpėse. 1951 m. su šeima išvyko į Kanadą ir įsikūrė Toronte. Dirbo fizinį darbą, augino šeimą, reikėsi Bendruomenės, ypač skautų veikloje. 1952 m. paruošė ir Toronto skautininkų vardu išleido knygėlės formato kalendorių "Tauta budi". Priklausė LS brolijos vadėjai, vadovavo skautininkams. Vėliau buvo išrinktas Kanados skautų rajono vadu, kurį laiką vadovavo Toronto "Rambyno" tuntui. Ypač tingi velionies nuopelnai perkant ir steigiant skautų stovyklavietę "Romuva". Pastaroju metu buvo Skautybės fondo įgaliotiniu Kanadoje.

Be šakotos, nuolatinės skautiškos veiklos, kuri pažymėta aukščiausiais LSS ordinais bei ženklais, velionis reikėsi KLB veikloje, Kanados lietuvių fonde. Prisikėlimo parapijoje, ejęs joje ir komiteto pirmininko pareigas. Kurį laiką taipgi buvo aktyvus išvijos Lietuvos atgimimo sąjūdžio (LAS) dalyvis ir vadovas. Vadovaudamas Toronto skautininkams buvo surengęs visą eilę įvairių minėjimų visuomeni, turėjusių didelį pasisekimą. Įsimintini Lietuvos prezidentų (A. Smetonos, dr. K. Griniaus, A. Stulginskio), Vytauto Didžiojo, J. Basanavičiaus ir kt.

Po ilgesnės ligos velionis mirė savo namuose š.m. rugpjū-

A.a. VYTAUTAS SKRINŠKAS

čio 28 d., palikęs žmoną Feliciją, dukterį muz. Dalią Viskontienę, sūnų dr. Gailių Skrinšką, vaikaičius ir kitus artimuosius. Atsiveikininimas įvyko Turner & Porter laidotuvių koplyčioje rugpjūčio 31 d. Skautininkų-kių garbės sargybai budint, maldas prie karsto kalbėjo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM. Šeimos vardu atsiveikino vaikaitė Indrė Viskontienė ir sūnus Gailius. KLB vardu – S. Piečaitienė, skautų vardu F. Mockus. Po iškilmingų gedulinių pamaldų, per kurias giedojo "Volungės" ir Prisikėlimo parapijos chorai bei solistė Marjorie Spark ir vargonavo muz. J. Gočvedas, velionis rugsėjo 1 d. labai ilgos automobilijų vilkstinės palydėtas į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje, Ont. Laidojimo apeigas atliko kun. Eug. Jurgutis, OFM. Gausūs laidotuvių dalyviai sugiedojo "Marija, Marija". Lietuvos žemės žiupsnelį su Baltijos gintarėliais ant karsto užbėrė F. Mockus. Skautai-tės paskutinį atsiveikinimą išreiškė tradicine vakarine malda "Ateina naktis".

Laidotuvių metu buvo renkamos aukos Skautybės fondui ir Prisikėlimo parapijos perkėlimo vajui.

MF/Snk.

Allstate
You're in good hands.

DRAUDIMAS
4555 Hurontario St., Mississauga, Ont. L4Z 3M1

RAMŪNAS (RON) VANAGAS

"Take Two Advantage"

planas sujungia namo ir automobilio draudimą, sumažina Jūsų įmokas

Darbo tel.: 905 502-6297
Namų tel.: 416 621-1261
"Cell": 416 825-4503

NAMO-AUTOMOBILIO-GYVYBĖS-TURTO DRAUDIMAI BEI "RRSP" PLANAI

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Tekančios saulės šalyje

Iš pokalbio su gydytoja Gražina Krutulyte, atstovavusia Lietuvai pasauliniame gydytojų kongrese Japonijoje

ANTANINA GARMUTĖ

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, įvairių sričių specialistams atsivėrė vartai į platų pasaulį. Mokyti. Tobulėti. Įgyti patirties ir pačias naujusias žinias, pasaulinius laimėjimus pritaikyti savo šalyje.

Šių metų pavasarį Suomijos sostinėje Helsinkyje buvo suorganizuotas Skandinavijos šalių kineziterapeutų (physical therapist) draugijų pirmininkų susitikimas, į kurį pirmą kartą buvo pakviestos ir Baltijos šalys. Susitikime buvo svarstomi du klausimai: pasirodymas pasauliniame šių draugijų kongrese ir parama Baltijos šalių organizacijoms.

Pasaulinis minėtų draugijų kongresas įvyko 1999 m. gegužės 19 - 22 dienomis Japonijos mieste Jokohamoje. Jame Lietuvos kineziterapeutų organizacija buvo priimta į Pasaulinę konfederaciją. Lietuvos vėliavą, atidarant kongresą, įnešė mūsų valstybės atstovės - draugijos pirmininkė Gražina Krutulytė ir jos pavaduotoja Indrė Kligytė. Savo įspūdžiais apie šį neeilinį renginį tekančios saulės šalyje dalinasi kaunietė Gražina Krutulytė.

- Dalyvavo apie du tūkstančius specialistų - draugijų pirmininkai iš kiekvienos pasaulio

valstybės, 1-2 juos lydintys asmenys. Nuotaika ištis buvo džiugi. Mes jautėmės kaip lygūs tarp lygių. Įsivaizduokite: atstovavome savo valstybei - Lietuvai! Jeigu būtume likę Sovietų Sąjungos sudėtyje, niekad nebūtume nei dalyvavę tokia renginyje, nei priimti į Pasaulinę Konfederaciją. Dabargi jau esame pilnateisiai jos nariai.

- Ką labiausiai vertinate šio reginioje?

- Renginį labai vertinu dalykine prasme. Užmezgėme svarbias pažintis su savo specialybės atstovais. Nes mums trūkstą visko: ir specialybės knygų, ir aparatūros, metodikos dirbant su liginiais, keliant "senų", ir "šviežių" diplomuotų specialistų kvalifikaciją.

- Nušvieskite finansinę pusę: kiek kainavo mūsų valstybei Jūsų išvyka į šį renginį?

- Nieko! - nusijuokia p. Gražina, - mes gi ne seimūnai ir ne poilsiauti važiuojame. Už vieną mūsų bilietą apmokėjo pasaulinė organizacija (WCPT), o kitam susiradome rėmėjų, šiek tiek įsiskolinome, dabar atidirbinėjame. Viskas - OK.

- Kas buvo labiausiai įsimintina kongrese?

- Ogi tai, kad atidarant

Į pasaulinę gydytojų kineziterapeutų konfederaciją 1999 metais įstojusieji nariai. Penkta iš kairės - su Lietuvos vėliava Gražina Krutulytė. Žemiau: Skandinavijos ir Baltijos šalių draugijų pirmininkai. Trečioji iš dešinės - Gražina Krutulytė

kongresą dalyvavo pats imperatorius su imperatoriene. Žinant, kad panašius, pasaulinio lygio renginius Japonijoje kasmet būna apie 17 - 18, o imperatorių dalyvauja tik viename iš jų, - tai jau didelis įvykis.

Kitas nepamirštamas momentas - priėmimas pas imperatorių, į kurį pakvietė įvairių valstybių draugijų pirmininkus, jų tarpe ir mane. Čia turėjau laimės pasikalbėti (angliškai) su pačia imperatoriene. (Beje, imperatoriaus aplinkos fotografuoti neleidžiama). Buvau nustebinta ir sujaudinta imperatorienės žiniomis apie mūsų nedidelę valstybę. Ji žino kaip ir kada mes atkovojo nepriklausomybę. Prisimena prezidento Brazausko pavardę ir jo lankymąsi Japonijoje. Baigiantis mūsų pokalbiui, imperatorienė palinkėjo lietuviams sėkmės ir šviesios ateities.

- Lietuva turi savo ambasadą Japonijoje. Ar buvotė pamaloninta mūsų diplomatų dėmesio - sutiko Jus? Palydėjo ir pristatė japonams kaip savo tautos atstoves?

- Deja, ne. Mūsų diplomatų Japonijoje neteko matyti.

- Gal nebuvo informacijos? Mūsų žiniasklaida, kiek pastebėjau, jūsų nelepino, niekur net eilutės apie šį renginį neteko paskaityti.

- Vėliau, - tęsė Gražina - dar Osakoje vyko konferencija naujausių technologijų klausimais - ir apie ją nieko neskelbta. Na, mūsiškė žiniasklaida, kaip žinote, daugiau gvildena kitokias temas. Tačiau iš užjūrio lietuvių spaudos, visada atsiliepančios į kiekvieną svarbesnį įvykį, man būtų malonu sulaukti susidomėjimo. Tad jeigu Kanadoje ar kurioje kitoje šalyje atsirastų lietuvių kilmės kineziterapeutų, gal jie panorėtų užmegzti ryšius su mumis, Tėvyneje? Bendrauti, pavyzdžiui, atvykti į Lietuvą ir praveisti dalykinį seminarą. Mes mielai priimtume ir senas knygas specialybinei bibliotekai. Būtime dėkingi. Juk mokomės iš pasaulinio patyrimo. Stengiamės įveikti atsilikimą ir šioje srityje.

Palinkėję p. Gražinai sėk-

mės priminsime: Gražina Krutulytė yra Kauno II-osios klinikinės liginės Reabilitacijos skyriaus specialistė, kurios tiesioginiu rūpesčiu ir širdies šiluma sveikatą po sunkių traumų, infarkto, insultų atgauna nemažai Lietuvos žmonių. Ji - žmogus pačiame kūrybinių ir fizinių jėgų žydėjime, pasižyminti švelniu humoru, padrašančiu žingsniu ir betarpišku, nuoširdžiu bendravimu. Po įprasto darbo liginėje ji dar skuba perteikti žinių į medicinos mokyklą, ruošia metodines priemones, yra parašiusi 2 vadovėlius. Labai vertinama liginė ir bendradarbių - juk ne be jos pastangų medicinos pertvarkymo vėjuose nepanaikintas šioje liginėje išliko ir Reabilitacijos skyrius.

Tikimės tautiečių dėmesio kukliems bet svarbiems medicinos dirvonių artjoms. Koordinatės: Gražina Krutulytė, Josvainių 2, Kauno II klinikinė liginė, Kaunas LT 3021, tel. 267924, faksas (3707) 26-36-48, namų adresas Baltų pr. 3 - 27, tel. 23-06-96, Kaunas LT 3021, Lietuva.

SPAUDOS BALSAS

Lietuvos prezidentas mokyklose

Š.m. rugsėjo 1 d. Lietuvoje prasidėjo nauji mokslo metai. Pirmąją mokslo dieną Lietuvos prezidentas V. Adamkus aplankė Juodšilių mokyklas. Lenkų mokykloje Adamkus pasakė: "Trokštu, kad niekad nepamiršumėte savo kilmės, tradicijų, kad savo kultūra ir tradicijomis praturtintumėte Lietuvos kultūrą ir tradicijas" ("K.W." 1999. IX.2). Prezidentas aplankė dar lietuvišką ir rusišką mokyklą. Visur buvo šiltai priimtas.

Apie lenkiškų mokyklų lėšas Lenkų mokytojų sąjungos pirm. J. Kwiatkowski š.m. rugsėjo 1 d. "Kurier Wileński" laidoje pasisakė: "Lenkiškos mokyklos iš valstybės pusės, aišku, privilegijų neturi. Švietimo biudžetas tikrai yra labai menkas visoms mokykloms, tačiau privilegijuotą poziciją lenkiškos mokykloms užtikrina Lenkija. Tai teikia papildomas galimybes, kurių pagalba sumanus mokyklos direktorius gali gan išpuodingai naudotis. Tuo būdu šiandien daugelis Vilnijos mokyklų yra gerai aprūpintos kompiuterių kabinetais ir netgi yra atliekami pagrindiniai remontai, kuriuos apmoka "Lenkų bendruomenė". Nors aš nematau, kad Lenkija turėtų užsiimti mokyklų remontais, nes mokyklų patalpas turėtų rūpintis valstybė, kurios biudžetą papildoma lenkų mokyklų mokinių tėvai - mokesčių mokėtojai, tačiau kabinetų aprūpinimo ir vaizdinių priemonių visų pirma tikimės iš savo rėmėjų".

"Lenkų bendruomenė" 90% savo lėšų gauna iš Lenkijos valstybės iždo. Ji lenkiškas mokyklas Lietuvoje ėmė remti, kai šalia jų atsirado lietuviškos - švarios, be kiauro stogo, gerai su tvarkytos. Tėvams ėmus leisti vaikus į lietuviškas mokyklas "L.B." susigriebė tvarkyti lenkiškąsias.

Kagebisto užrašai

Kagebistas Mitrochin nuo 1972 m. dalyvavo KGB užsienio žvalgybos archyvo pervažime iš KGB Lubiankos buveinės į naujus pastatus Jasienyje, Maskvos priemiestyje. Per 10 metų jis padarė tūkstančius puslapių šio archyvo kopijų, kurios dabar yra paskelbtos knygoje Christopher Andrew and Vasili Mitrochin "The Mitrochin Archive". Toronto lenkų savaitraštis

"Przegland" š.m. rugsėjo 17 d. laidojo tarp kitko rašo: "Romos KGB skyrius pranešė, kad jau pirmosiomis savo pareigų perėmimo dienomis Jonas Paulius II padarė 'eilę priešsietinių mokyklų'. Sovietų stebėtojų manymu, tokiu mostu buvo popiežiaus pavidimu jo kardinolo pijusės, kurią jis buvo užsidėjęs konklavos metu, per du lenkų kunigus persiuntimas į Vilnių. Kitu tokiu mostu buvo lietuvių dvasiškio Audriaus Bačkio pasiskyrimas patarėju".

Festivalis Trakuose

"The Baltic Times" š.m. rugsėjo 2-8 d. rašo: "Kartu su šiltoomis dienomis į Lietuvą ateina ir klasikinės muzikos festivalai. Vienas jų, Trakų festivalis, bando tapti labiausiai prestižiniu baletų, operos ir simfoninės muzikos kasmetiniu renginiu pasaulyje. Šių metų festivalis įvyko rugsėjo mėnesį, viduramžiškos Trakų pilies kieme. Pilį pastatė Vytautas Didysis Galvės ežero saloje.

Šių metų festivalio pagrindinis dalykas buvo dalyvavimas Rusijos imperatoriškojo baletų, kurio direktorius yra lietuvių kilmės Gediminas Taranda. Imperatoriškas baletas, kurį 1994 m. įsteigė legendinė šokėja Maža Pliseckaja, yra vienas pirmųjų rusų Rusijoje". (...) Apie Trakus M. Pliseckaja taip kalba: "Trakai yra gražiausia vietovė pasaulyje. Mes (ji ir jos vyras kompozitorius Ščedrinas) kartu su imperatoriškuoju baletu ką tik grįžome iš Japonijos. Keletas japonų atvyko kartu su mumis į Trakus. Jie net apstulbo iš nustebo pamatę Trakų grožį. Aš daug keliau po pasaulį ir turiu pripažinti, kad šis kraštas yra pats gražiausias. Jis teikia prestižiniam festivaliui idealią aplinką. Trakų festivalis taps pasaulyje garsus". J.B.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

KELIAUTOJO UŽRAŠAI

Tūkstantinės istorijos kraštas Iranas

STASYS DALIUS

Toronto kelionių agentūra sudarė grupę, pirmą iš Kanados skristi į šį islamišką kraštą. Užsirašiau, įmokėjau pinigų ir tik prieš pat skrydį buvo gauta 30 dienų viza į šį kraštą. Mat po islamiškos revoliucijos 1979 m., nuvertus šachą Pahlavi, kai Imam Khomeini pradėjo kieta ranka valdyti, vakariečiams buvo užtrenktos durys. Tačiau pamažu režimas keitėsi, ypač mirus Khomeini ir išrinkus naują prezidentą, Iranas (buvusi Persija) pradėjo įsileisti ekskursijų grupes iš Europos ir Š. Amerikos.

1999 m. balandžio mėnesį per pačias Velykas vakare išskridom iš Toronto. Per 7 valandas pasiekėm Amsterdamą Olandijoje. Ten ilgai teko laukti lėktuvo skridimui į Teheraną. Išskridom į Teheraną 3 v.p.p. su stotijimu Baku, Azerbaidžane. Lėktuvą prisipildė iranėčių, skrendančių ten. Viena moteris skundėsi, kad turėjo laukti visą savaitę, kol gavo vietą lėktuve į Baku. Daug moterų skrido su mažais vaikais. Baku pasiekėm po keturių valandų skridimo, bet mūsų iš lėktuvo neišleido. Stovėjo beveik valandą laiko. Daug keleivių išlipo Baku, bet vos keletas įlipo skrydžiui į Teheraną.

Mūsų keliautojų grupę sėdime ne per tol vienas kito. Moterys greit rado kalbą su iranėčiais ar azerbaidžaniečiais, kurių dvi jaunos moterys kalbėjo angliškai.

Baku pasiekėm vakare. Pokalbininkės išlipo Baku, o mes tęsim kelią į Teheraną. Skrydis užtruko valandą laiko, nes atstumas tik apie 400 km. Teherano orauostis didelė su keliais pasų tikrinimo postais.

Čia gan maloniai visus patikrino. Muitinėje lagaminų visai netikrino. O laukiamoji salė pilna laukiančių iranėčių. Kol praėjom muitinę ir sėdom į laukiantį autobusą, jau buvo pirmą valandą po vidurnaktį.

Prisistato angliškai kalbąs vadovas Ali, kuris pasveikinęs atvykusius sako, kad Teherane oficialiai gyvena 8 mil. žmonių, bet neoficialiai - 12 mil. Nakties tamsoje pasiekėm "Lalch" viešbutį, naują, 12 aukštų. Gavau kambarį kartu su Bob - grupės vadovu. Dvi dvigubos lovos, televizorius, telefonas, šviri prausykla. Atsigulėm poilsui jau po antros val. nakties.

Ryte atsikėlus po viešbučio langą matyti gražus vaizdas į miestą ir toliau dūksančius sniegu apdengtus kalnus, nes Teheranas išsistatęs visai kalnų papėdėje. Pusrūčiai: duona, kiaušiniai, baltas sūris, įvairi mėsa. Viešbučio banke išsikeičiau JAV dolerius - gavau didelį pluoštą pinigų, nes už vieną dolerį duoda 6809 rials. Bet už tai ir kainos visur desėtkais tūkstančių.

Teherano miesto vaizdas. Tolumoje sniegu apdengti kalnai

Archeologiniame muziejuje

Teherane pirmą išvyka 11 v. į archeologinį islamo muziejų. Tai senos kolekcijos akmenų ir molio iš 4000-5000 m. prieš Kristų laikotarpio. Pažymėtinas akmuo su dievų figūrom ir senovisiškais Babilonijos įrašais iš 1900 m. prieš Kristų rastas Irane. Tai plokščias pilkas akmuo. O kitas - 15 pėdų iš 1500 m. prieš Kristų, kur surašyta Babilonijos teisė su 282 punktais. Įvairūs puodai ar jų šukės iš IV š. prieš Kristų. Molio lentelė iš II š. prieš Kristų su įrašais.

Toliau jau ateina iki Aleksandro. Įrašai iškalti marmure graikiškai. Ilgai vaikščiojome po įvairius skyrius, nes Persijos istorija ir kultūra siekia ilgus šimtmečius dar prieš Kristaus laikotarpį. Persijos karalystės 2500 metų suaktybi buvo pamėnėta dar šacho Pahlavi 1974 m. Dalyvavo viso pasaulio karaliai ir prezidentai. Išleista 180 mil. dolerių.

Gatvės

Teherano gatvės ir šaligatviai labai švarūs, tvarkingi, šiuokšlės ir popieriai gatvėje ne-

simėto. Dideli mūriniai namai, daug medžių, krūmų, parkų. Gatvėse daug automobilių ir pėsčių žmonių. Visos moterys juodais drabužiais ir juodais gaubtuvais ant galvų, tik veidai neuždengti. Kai pasipila būrys moterų, atrodo kaip vienuolės. Tai islamiškų mūlų įsakas, prievolės visoms moterims.

Pietus valgėme kitame viešbutyje. Prisistatė ir antras iranietis vadovas Said, gerai kalbąs angliškai, nes mokslus baigęs Anglijoje. Jis daugiausia rūpinosi mūsų maitinimu, aiškino apie valgius. Valgyklose visur įrašai tik iraniški, retai kur angliškai. Dabar turime du iranėčius vadovus Ali ir Said. Jie visą laiką bus su mumis per tas tris savaites.

Brangenybių požemėje

Popiet atvykome į vieno banko požemius, kur sukrata buvusio Irano šacho Pahlavi brangenybės. Banko požemiai įrengti kaip kokios tvirtovės, įvesta sirenų sistema; vos palietę po stiklais padėtas brangenybes, pradeda kankėti. Ten mums bevaikščiojant sirena kaukė keletą kartų. O tos brangenybės - tai karūnos, auksinis sostas, išpuoštas brangakmeniais, įvairios dovanos, auksiniai indai, porcelano ir kristalo puokšnių indai, moterų papuošalai, brangakmeniniai, žiedai, laikrodžiai, puošnūs karūnacijos drabužiai, auksiniai diržai, brangakmeniais išdabinti durklai ir špagos. Ordinių ir medalių rinkinys, kuriuos suteikė kitų kraštų karaliai Irano šachui.

Atskiram padėkle sudėta Pahlavi tėvo Reza asmeniniai daiktai: akiniai, kišeninis laikrodis, veidrodėlis ir kt. Didžiulėje patalpoje viskas spintose po stiklais sudėta, sunumeruota su iraniškais ir angliškais užrašais. Labai daug žmonių lankė šį brangenybių muziejų ir prie masivių plieninių durų teko palaukti, kol įleido vidun. O vidu-

je daug atskirų ekskursijų, kurių vadovai aiškino angliškai, vokiškai, prancūziškai, iraniškai. Reikėjo brautis nuo vienos spintos prie kitos per žmones, kad girdėtum ką vadovas pasakoja, o vis dar sirenos protarpiais kaukia, nustelbdamos vadovų pasakojimą.

Kilimų muziejuje

Iš žmonių srauto išsibrovę vykome į puštas kilimų muziejų, nes Iranas pasižymi irgi geros gamybos kilimais, kur sukaupiti iš skirtingų krašto vietų kilimai. Didelės dviejų aukštų salės. Ant sienų ir grindų sukabinti ar padėti kilimai. Spalvų, temų ir ornamentų įvairumas pagausina akis. Įdomus išauštas 1911 m. pasaulio valdovų ir prezidentų kilimas bei JAV vieno dolerio banknoto atspauda kilimais. Net pavargome bevaikščiodami per du aukštus per tas dideles sales.

Šio muziejaus lankymu buvo baigta šios dienos išvyka. Per visą dieną niekas mūsų neužkabino, gatvėse niekas atsisukęs nespokojo, negrūmojo ar kitaip nereikšė neapykantos. Kur ejom, buvom draugiškai sutikti ir gatvėse žmonės, ypač jaunieji, vis bandė prieiti ir pašneškinti nors kėletu angliškų žodžių, kuriuos mokėjo.

Į krašto gilumą

Iranas (Persija iki 1934 m.) užima 1,648,195 kv km plotą su 60 milijonų žmonių, kurių 98% mahometonų tikėjimo. Turi gamtos turtų - alyvos, natūralių dujų bei mineralų. Iranas yra kalnuotas kraštas. Kalnai užima didesnę pusę krašto žemės. Ketvirtį žemės sudaro dykumos, o kita ketvirtį - dirbama žemė, kur auginami kviečiai, miežiai, medvilnė, ryžiai, tabakas, kukurūzai, cukrinės nendrės bei vaisiniai, citrininiai medžiai. Sostinė - Teheranas.

8 v.r. jau turim būti autobu-

Istoriniai Dariaus įrašai kalno šlaite prie Hamadano vietovės

se, bet jis vėluoja, nes daugiau kaip valandą išbuvo garaže, kol sutaisė vėsinimo sistemą. Mums skirtas 40 vietų turistinis autobusas su dviem vadovais ir trim šoferiais. Mūsų grupėje 18 asmenų - 10 moterų, kurios turėjo prisitaikyti prie islamiško aprangos reikalavimo ir 8 vyrai. Visi jau vyresnio amžiaus, kurių tarpe 4 daktarai, mokytojai, gailėstingos seserys. Tad autobuse galim pasirinkti vietas - sėdėti po du ar vienas. Gale autobuso su užuolaidom guolis vienas šoferiui, o ant paskutinių sėdynių sukruti gerimui vandens buteliai ir dideli termosai karšto vandens arbatai. Kelionėje vis gaudam vandens atsigerti, o apie 10 v. ir karštos arbatos.

Iš Teherano išvykstam 9.20 v. ir greit priemiestyje privažiuojam aukštus cementinių blokų apartamentus, o toliau vyksta naujų statybų su kranais ir cemento maišymo mašinom.

Iš Teherano važiuojam į Hamadan'o miestą geru asfaltuotu keliu. Labai įvairus kelias - pradžioje per lygumas o kalnai matomi toli šonuose. Vėliau pasiekiam kalnus su snieguotu viršūnėm o apačioje nusekusi smėlėta upė. Daug akmenų ir aplink išdžiūvusi žemė, drėkinama atvestais vandens

grioveliais. Hamadan yra vienas seniausių Irano miestų, kuris nepertraukiamai apgyventas nuo VI š. pr. Kristų. Jis buvo vasaros sostinė Achaemenian karalių. Važiuojam į kalnus, kur yra Dariaus (550-486 m. pr. Kristų) achamenidų dinastijos karaliaus įrašai iš V š. pr. Kristų. Kalnų upės šonu išvestu keliu pasiekiam statų kalno šoną, kuriame tie įrašai padaryti ir išlikę iki šių laikų. Aplink tą vietovę įrengtas parkas, išvežtiotai takai ir padaryta aikštelė autobusams sustoti.

Kalno akmenyje viena prie kitos iškalto diu plokštumos su persų įrašais. Apačioje padėtos diu lentos su anglišku vertimu. Pirmoje plokštėje vertimas skamba labai formaliai: "Didysis Dievas yra Ahura Mazda, kuris sukūrė šią žemę, kuris sukūrė dangų, kuris sukūrė žmogų, kuris sukūrė žmogų laimę, kuris sukūrė Darius - karalių daugelio karalių, vieną valdovą daugelio valdovų. Aš esu Darius, didysis karalius, karalių karalius, krašto, turinčio daug žmonių, karalius šioje didelėje žemėje arti ir toli, sūnus Wistofes Aghaemenian". Tai buvo dar prieš islamišką laikotarpį, kai persai tikėjo viena dievybe kaip Zaratustros pasekėjai. (B.d.)

Žodynas Lietuvos kariuomenei

Modernioji ginkluotė gerokai pasikeitė pastaraisiais metais, ypač NATO (Šiaurės Atlanto sąjungos) kariuomenės. Atsiradę daugybė naujų techninių terminų, kuriuos reikia žinoti ir Lietuvos kariuomenei. Tam tikslui rengiamas specialus NATO žodynas lietuvių kalba, t.y. terminų vertimas į lietuvių kalbą. Jo pradininkas yra dr. ALGIRDAS KANAUKA. Jam talkina grupė įvairių specialybių asmenų Lietuvoje ir išeivijoje. Dabar jau eina į pabaigą. Plačiau apie jį informuoja pats dr. A. Kanauka, kuriam buvo pateikti atitinkami klausimai.

RED.

– Buvo skelbta, kad rengiamas kariuomenės reikmėms žodynas. Kas tai per žodynas?

– Tai NATO specialių terminų ir jų paaiškinimų žodynas (anglų ir prancūzų kalbomis). Daugiausia tai technologinė terminologija – aviacijos, laivyno, ryšių, radarų, tačiau yra ir administravimo, vadybos, taktinės, strateginės bei operatyvinės terminologijos.

– Ar reikalinga Lietuvos kariuomenei terminologija apie techniką, kurios ji neturi, pvz. kovinių naikintuvų, artilerijos, tankų, branduolinių ginklų?

– Anksčiau ar vėliau reikės tuos terminus žinoti, skaitant technikos panaudojimo instrukcijas apie svietimos šalyse įgytą techniką ar verčiant korespondenciją, gautą bei siunčiamą į NATO ir PVT šalis, skaitant pasaulinę karybos literatūrą, bendraujant su NATO šalių kariais,

mokantis karybos kitose šalyse, kur vartojama anglų ar prancūzų kalba. Taip pat, būdami integruoti į NATO, turėsime veikti su NATO aviacija, tankais, artilerija. O ką bekalbėti apie branduolinius ginklus jei atsitiktų kokia avarija ar branduolinių išpuolių net kur nors kitur užsienyje, mums tos terminologijos labai pririktų.

– Koks Jūsų vaidmuo žodyno darbe?

– Man teko vadovauti šiam darbiui. Nors aš pats išverčiau į lietuvių kalbą apie 500 terminų ir jų paaiškinimų, ir visa tai apima apie 20,000 žodžių, tačiau supratau, kad man pačiam išversti viską labai ilgai užtruktų. Todėl pasikviečiau į laisvanorišką pagalbą keletą štabo bei darinių karininkų ir civilinių darbuotojų, kurie sutiko prisidėti prie vertimo ar redagavimo. Taip pat kreipiausi į išeiviją, skatindamas lietuvių ir anglų kalbos žinovus prisidėti prie projekto. Pavadinau akciją „Žodyno talka“. Per asmenines pažintis ir per išeivijos spaudą JAV, Kanadoje ir Australijoje raginau išeivius prisidėti neakivaizdinio būdu.

Sakiau, kad tiems, kurie sutiks ir atsilieps, nusiųsiu kokią šimtinę terminų, o jie atsiųstų vertimą disketėse.

Apie 50 žmonių sutiko prisidėti – inžinieriai, karybos specialistai, mokslininkai, rašytojai, profesorai ir šiaip geros valios

lietuviai atsiuntė savo darbus.

– Tai darbas gal jau ir atliktas?

– Toli gražu ne. Talkina gynybos štabo karininkas vyr. lt. Arūnas Alonderis, kuris administruoja redagavimo darbą, kad šis pirminis vertimas įgautų tobulesnę išraišką. Reikia didelės kompiuteristų pagalbos tą medžiagą atitinkamai išspausdinti, turėti kompiuterį ir nuolat daryti pataisas. Taip pat reikia, kad visą darbą lituanistai peržiūrėtų ir standartizuotų lietuvių kalbą, kad sausumos, oro ir jūrų pajėgų kariniai specialistai patikrintų bei suderintų terminų tinkamumą vartoti Lietuvos kariuomenės įprastinėje kalboje ir kad vertimas būtų jiems suprantamas.

– Ką dar galėtumėte pasakyti mūsų skaitytojams?

– Galiu pacituoti keletą išeivijos atsiliepimų: „Aš labai noriu, kad Lietuva būtų priimta į NATO. Man būtų didelė garbė padėti Lietuvai pasiekti šį užsienio politikos prioritetą“, – rašo Andrius Giedris, magistrantas iš Kanados. „Jau dvidešimt metų esu Australijos valdžios vertėjas“ – prisistato iš Australijos Gintautas Kaminskas. „Sutinkame, mielai norime pasisiūlyti prisidėti prie Tamstų ruošiamo NATO karinės terminologijos žodyno vertime į lietuvių kalbą“ – rašo dr. Bronius Nemickas iš JAV. Kęstutis Ječius, Pasaulio lietuvių centro pirmininkas, be kita ko rašo: „Klasės draugas V. Germanas atsiuntė kopiją Jūsų laiško. Nepaprastai puiki mintis. Išeivija tikrai gali pasitarnauti ir ne tik žodžiais, pinigais, bet ir darbais. Lietuvos kariuomenei toks NATO žodyno vertimas labai reikalingas, nes norint mums integruotis į NATO, reikia vartoti anglų kalbą. Neturėdami vertimo į lietuvių kalbą daugybės NATO terminų, negalime veiksmingai sąveikauti su NATO. Mes ir toliau darbuosimės, tobulindami lietuvių kalbą ruošdami Jūsų darbą labai naudingam leidiniui“. Deja, korespondenciją nuolat lydi netikėtumai. Ta problema visada egzistavo Lietuvoje. Keletas adresatų negavo jiems siųstų padėkos raštų. Labai nuoširdžiai norėtume atsiprašyti. Tikimės, kad bus dar progų ištaisyti tą klaidą.

Buvęs kariuomenės vadas gen. maj. Jonas Andriškevičius, prieš palikdamas savo pareigybę, raštu padėkojo prie žodyno talkos prisidėjusiems išeivijos lietuviams: „Jūs prisidėjote savo darbu prie NATO žodyno vertimo Lietuvos kariuomenei, tuo išreiškdami meilę tėvynei ne tik žodžiais, pinigais, bet ir darbais. Lietuvos kariuomenei toks NATO žodyno vertimas labai reikalingas, nes norint mums integruotis į NATO, reikia vartoti anglų kalbą. Neturėdami vertimo į lietuvių kalbą daugybės NATO terminų, negalime veiksmingai sąveikauti su NATO. Mes ir toliau darbuosimės, tobulindami lietuvių kalbą ruošdami Jūsų darbą labai naudingam leidiniui“. Toliau, korespondenciją nuolat lydi netikėtumai. Ta problema visada egzistavo Lietuvoje. Keletas adresatų negavo jiems siųstų padėkos raštų. Labai nuoširdžiai norėtume atsiprašyti. Tikimės, kad bus dar progų ištaisyti tą klaidą.

Atsiųsta paminėti

LITUANISTICA, nr. 1 (37), 1999 m. Lietuvos mokslų akademijos leidinys, 148 psl. ir viršeliai. Red. D. Mėlyniene ir R. Lojkaitė; dail. A. Ladyga. Leidžia leidykla „Academia“. A. Goštauto 12, 2600 Vilnius. Tiražas 400 egz.

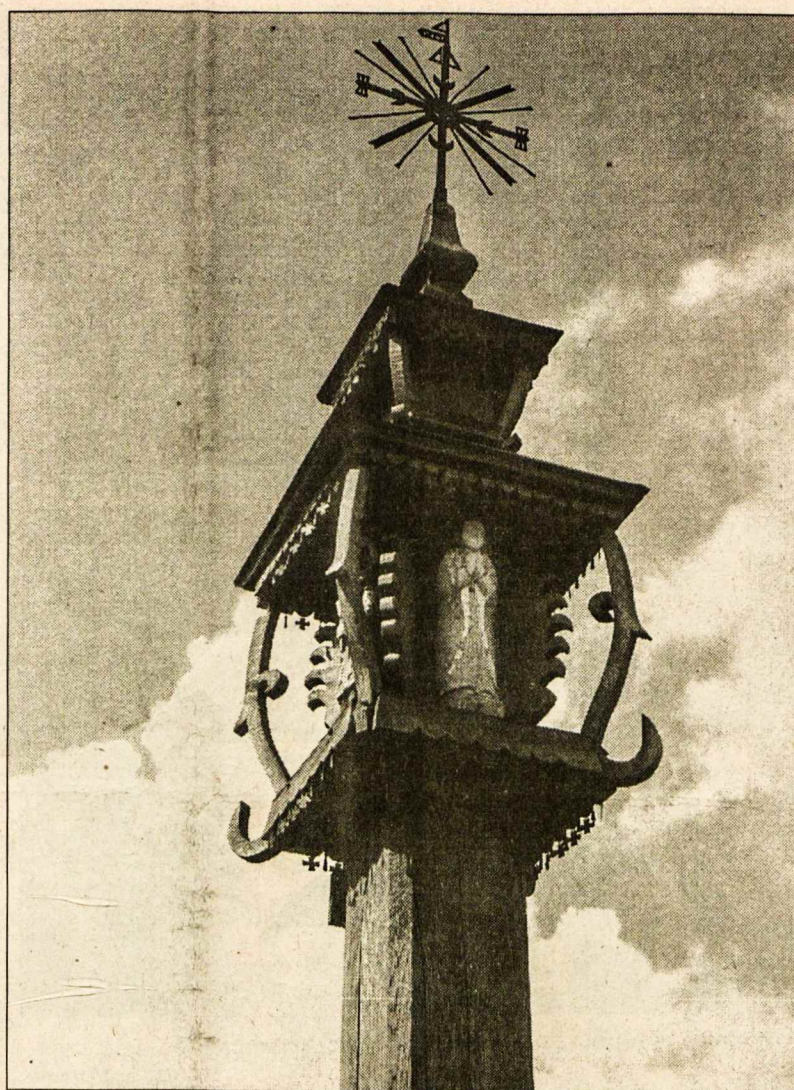
Jaužinios, nr.49, 1999 m. birželis-liepa. Dvikalbis Australijos lietuvių jaunimo žurnalas, 28 psl. ir viršeliai. Red. Šarūnas Vaitkus. Adresas: Jaužinios, P.O. Box 55, North Melbourne, 3051 Victoria, Australia. Tel. 613 986-78-792; faksas – 613 98215-792; E-pastas: jauzinios@hotmail.com

Nijolė Laurusevičienė, PER DAUG SUSIKAUPĘ ŠIRDY. Eilėraščiai. Redaktorius – Silvestras Drabavičius, dailininkė – Aistė Ramūnaitė. Tiražas – 500. Leidykla „Naujasias lankas“ (Studentų g. 54, Kaunas 3031). Kaunas, 1997 m. 156 psl.

Irena Slavinskaitė, HARMONIJOS FORMOS. Kęstučio Trimako „Ieškančiojo pėdsakai“. Filologinė studija. Leidykla „XXI amžius“ (gimnazijos g. 75, Kaunas 3000). Katalikų teologijos fakultetas VD universitete. Kaunas, 1998 m., 148 psl.

Poetas, fotografas ROMUALDAS KISIELIUS prie savo foto aparatų rinkinio

Lietuvos kryžius – kovų ir kančių simbolis 1999 metų vasarą

Nuotr. Vyt. Maco

Šimtas poetės gimtadienis

Danos Mickutės-Mitkienės 100 metų amžiaus sukakties išklmė Los Angeles mieste

Danai Mickutei-Mitkienei Los Angeles Vyresniųjų lietuvių klubas, talkinamas ateitininkų sendraugė, LA Dukterų dr-jos, Dramos sambūrio, LA lietuvių bendruomenės valdybos, šaulių kuopos, surengė šimtojo gimtadienio išklmę.

Dana Mickutė-Mitkienė yra gimusi 1899 m. rugsėjo 7 d. šalia Padriežiškių kaimo, Paverknių vienkienėje, tarp Jiezo ir Birštono. Augo vidutinių ūkininkų 9 vaikų šeimoje.

Savo poezijos bandymus pradėjo spausdinti 1919 m. Jos eilėraščiai pasirodė „Pavasaryje“, „Ateityje“, „Šaltinyje“, „Trimite“... Būdamas tremtyje savo plunksnos neapleido. Iš Vokietijos persikėlusi į JAV – Los Angeles, bendradarbiavo „Drauge“, žurnaluose „Lietuvių dienos“, „Moteris“ ir kt.

Lietuvos nepriklausomybės pirmo dešimtmečio poetų antologijos įžangoje Liudas Gira tarp kitų nepatekusių į antologiją paminėjo ir D. Mickutę. Tas pats L. Gira vėliau rūpinosi ir norėjo padėti išleisti pirmąjį D.M. rinkinį vardu „Nepažįstas džiaugsmas“, kurio rankraštis beredaguojant kažkur dingo. Lietuvio siela nesiliauja dainavus, ir ji nenutilo juodžiausios vergijos dienomis, skambėdama laisvės kovotojų partizanų poezijoje, išaugusia Lietuvos girių slaptumoje.

Dana Mitkienė, amžiumi vyriausia tarp dabar gyvų poe-

Poetė DANA MICKUTĖ-MITKIENĖ

čių, yra žvali, kupina sąmojo ir raštinga. Jos eilėraščių galima rasti ir dabar spaudos puslapiuose.

Sveikindamas gen. garbės konsulas V. Čekanauskas tarė šiltus žodžius, papuošdamas su kaktuvininke juosta su įrašu „D.M. – šimtas metų“. Gautas iš Romos popiežiaus palaiminimas, kurį perskaitė ir įteikė kun. Stanislovas Anužis, labai nudžiugino poetę D. Mitkienę. Poetas Bern. Brazdžionis poetiškai pasveikino poetę, o rašytojos Alės Rūtos nuosirdus žodis kėlė poetės ištvermę. J. Pažėra lietuvių parašais ir įrašais: „Po tiekios džiaugsmais ir skausmais perpintų produktyvių metų lai Aukščiausias laimina ir laiko Tave sveiką ir laimingą šiandieną, rytoj... ir visada“.

Organizacijų vardu gėlių puokštę įteikė E. Dovydaitytė ir R. Gasparionienė. Taip pat gėlių puokštę įteikė radijo vėlandėlės vadovybės vardu R. Ragauskas. LB apygardos vardu, tarė sveikinimo žodį pirm. A. Nelsienė ir papuošė poetę gėlių puokšte.

Koncertinėje programoje – mezzosopranas Janina Čekanauskienė ir muzikė kompozitorė Raimonda Apeikytė atliko: „Ramunėlė“ – J. Gaizausko, „Motinos valse“ – M. Vaitkevičiaus, „Tėviškė“ – F. Strolis, „Dviejų širdžių“ valse – G. Gudauskienės (Ž. D. Mitkienės), „Mano meilė“ – B. Budriūno (Ž. D. Mitkienės).

Po koncertinės programos visi buvo pakviesti prie mūsų sukurtovininkės šeimininkės A. Uldukienės paruoštų pietų. Kavos metu buvo įneštas žvakutėmis papuoštas tortas... šampanas. Valio! Valio... 100 m. Valio! Nuaidi per salę. Akordeono garsai traukia... būk pasveikinta Danute... salė užauja.

Poetė Dana atsistojo prie mikrofono... visi nutilo. Dana visiems padėkojo už jai surengtą staigmeną. J. Pažėra

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos kultūrai jau nuo XIII šimtmečio didelę įtaką darė vienuolynai, tačiau jie, kaip tokie objektai, dar nebuvo pakankamai tyrinėjami. Nebuvo nė visuomenės su jais iš arčiau supažindinama. Todėl Lietuvos kultūros ministerija su dideliu būriu talkininkų, kaip rašo ELTA, vadovaujant ministerijos sudarytai įstaigai „Barokas kelias Lietuvoje“, ėmė vykdyti plačią programą „Seniausiųjų Lietuvos vienuolynų kelias“. Rugsėjo 8 d. prasidėjusią ir vieną savaitę trukusią programą sudarė senųjų vienuolynų lankymai bei koncertai.

Paroda „Menas Lenkijoje 1572-1764 m.“ veikė šią vasarą Čikagos meno institute iki rugsėjo 6 d. Buvo išstatyta apie 150 įvairių meno kūrinių, įskaitant religinius dirbinius, papuošalus bei kitus tą laikotarpį vaizduojančius rodimus. Apie 20 rodimų itin įdomūs mums, lietuviams, nes jie susiję su istorine Lietuva. Išleistame parodos kataloge nurodoma, kad kai kurie priklausė Lietuvos didikams, jų šeimoms bei giminėms. Manoma, kad į užsienį jie buvo pergabinti prasidėjus Antrajam pasauliniam karui. Prie įėjimo į parodą buvo išstatytas didžiulis Lietuvos-Lenkijos valstybės žemėlapis. Kataloge yra Lenkijos prezidento žodis, keli įvadiniai straipsniai apie Lietuvos-Lenkijos valstybę, jos istoriją, meną, kultūrą. Kai kuriose rašiniuose vietose išsivertę lenkams būdingi šališkumai. Paroda įdomi rodomais herbais, portretais, audiniais, gobelenais. Kaip „Drauge“ (1999.VIII. 21) V. Rutkauskienė savo plačiam straipsnyje pastebi, didžiausią lankytojų dėmesį patraukė Lenkijos gulsarai – sparnuoti raiteliai. Jų pulkas nežinomo dailininko pavaizduotas karaliaus Žygimanto III ir Austrijos princesės Konstancijos vestuviniame parade 1605 m. Parodoje buvo pakabinatas ir Baltojo Erelio ordinas, Lietuvos didikų sumanytas pirmasis valstybinis apdovanojimas karaliaus Augusto II valdymo metu 1705 m.

Pakabinatas ir Lietuvos artilerijos generolo V. A. Gosievkio portretas, tapytas Lenkijoje. Generalas yra buvęs aršus etmono Jonušo Radvilos priešinys. Įdomus šilku, sidabru ir vilna išaustas gobelenas su Lietuvos iždininko (1550-1598) D. Chaleckio šeimos herbu. Lenkijos muziejuose šiuo metu yra apie 136 tokių istorinių gobelenų. Žygimanto Augusto laikų gobelenas, kaip nurodoma kataloge, per Antrąjį pasaulinį karą buvo išvežtas į Kanadą ir tik 1961 m. pergabentas į Lenkiją. Istoriškė V. Sruogienė „Lietuvos istorijoje“ rašo, kad tokių gobelenų, iki Antrojo pasaulinio karo yra buvę Vilniaus katedros lobyne ir vėliau jie nežinomais keliais pasiekė Kanadą. Kai kurie jų jau buvo istorijos tyrinėtojų nufotografuoti. Pvz. knygoje „Lietuvos istorijos vaizdai“, sudarytoje VI. Vijeikio 1979 m., išspausdintas kilimas su Žygimanto Augusto inicialais.

Mokslo srityje skaityk naujausius veikalus, literatūroje – seniausius. Klasikinę literatūrą yra visuomenai nauja (Bulwer-Yttton).

Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus (1858-1946) spaustuvė, labai reikšminga spaudos draudimo laikotarpio ir dar kiek vėliau, Antrojo pasaulinio karo metu buvo visiškai sunaikinta. Sovietmečiu jos vietoje, Bitėnuose, buvo pastatytas paminklinis stulpas su varpu. Lietuvai atgavus nepriklausomybę buvo parengti spaustuvės atstatymo darbai. Už auksą, remiant ir Šilutės savivaldybei, 1998 m. spaustuvė atstatyta, paversta muziejumi, kuriame lankytojai gali susipažinti su M. Jankaus gyvenimu ir veikla. M. Jankus mirė Vokietijoje 1946 m., perlaidotas 1993 m. Bitėnų kapinėse. ELTA rašo, kad M. Jankaus garsioji autografo knyga yra saugoma Valtkybinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

A. a. poetė Ona Balčiūnienė-Audronė (Tamulevičiūtė), nuėjusi išeivijos gyvenimo kelią, daugelį metų dirbusi ir kūrusi JAV-bėse, po ilgos ir sunkios ligos mirusi š.m. balandžio 14 d., kaip jau ne viena išeivijos kūrėjų, grįžo į gimtąjį kraštą, palaidota giminės kapinėse prie Perlojos šalia savo mamos ir sesers. Apie tai gautas pranešimas iš B. Balčiūno, gyvenančio Bridgeville, PA. Velionė, „Tėviškos žiburiai“ bei kitų išeivijos laikraščių bendradarbių, gimė 1913 m. birželio 25 d. Brokaraitės kaime, Alytaus apskr. Mokesi Merkinėje, vėliau Alytuje buhalterijos ir mašinraščių kursuose, Vytauto Didžiojo un-te Kaune studijavo lituanistiką. Spaudoje pradėjo rašyti 1937 m. Rašė eilėraščius bei apysakas. Išleido keletą savo poezijos rinkinių – „Beržų pasakas“ (1952), „Žingsniai takeliu“ (1966), „Tik tau ir man“ (1969), „Laužai ir kibirkštėlės“ (1972).

Rašytojas Grigorijus Kanovičius, Lietuvos ir Izraelio pilietis, atvykęs į Vilnių, š.m. rugpjūčio 12 d. susitiko su Lietuvos rašytojais. Kaip „Lietuvos aid“ (1999.VIII.11) skelbiama, naujausius rašytojo kūrinius spausdina Maskvos žurnalas „Oktabr“. G. Kanovičius yra laimėjęs Izraelio literatūros premiją už ten išleista geriausių kūrinių rusų kalba – romaną „Žydų parkas“. Kūrinyje yra išverstas į lietuvių kalbą ir prieš dvejus metus išleistas. G. Kanovičius jau yra parašęs dešimt romanų.

A. a. Ipolitas Tvirbutas, aktorius ir režisierius, vienas iš žymesniųjų Lietuvos teatro kūrėjų ir darbuotojų, šiemet būtų šventęs savo 100-tąjį gimtadienį. Gimė Petrapilyje 1899 m. rugpjūčio 10 d. gydytojo profesorius Ipolito Tvirbuto šeimoje. Imperatorišką Aleksandro teatro mokyklą baigė 1922 m. ir su motina bei broliu grįžo į Lietuvą, kur netoli Ariogalos Surviluose buvo jų šeimos dvarelis. Kaune susitikęs tos pačios teatro mokyklos auklėtinį Stasį Pilką įsijungė į Valstybės teatrą. Debiutavo Bergerio vaidmeniu G. Hauptmanno „Hanelėje“. Vėliau kurį laiką reikėsi aktorės Onos Rymaitės suburtame „Mūsų teatre“. Sukūrė apie 70 vaidmenų, 1933-1934 m. susidomėjęs režisūra pastatė daug lietuvių ir kitų dramaturgų veikalių. Nenuleido rankų nė išeivijoje. Mirė 1968 m. sausio 24 d. Hartforde, Conn. Snk.

Savo koncertinę programą Amerikoje kauniečiai yra pavadinę lyrišku vardu „Gintaro lašai tau neuš ant delno“. Iš viso „Kamertono“ choristai žada sudainuoti 33 kūrinius. Pirmos dalies pradžiai jie duos J. Naujalo populiarią dainą „Už Raliu“.

Joje klausytojai išgirs ir išeivijoje plačiai žinomo kompoz. A. Vanagičio (šiemet suėjo 50 m. nuo jo mirties) dvi dainas: „Malda“ ir „Laisvės varpa“.

Po pertraukos bus duota ir daugiau išeivijoje gyvenusių ar

Savo programą svečiai iš Kauno žada baigti Stasio Šimkaus daina, kuri yra tapusi lyg ir antruoju Lietuvos himnu – „Lietuviai esame mes gimi“.

Reikia tikėtis, kad tose vietose, kur kauniečiai koncertuos, mūsų tautiečiai gausiai susirinks į šių retų svečių iš tėvynės pasirodymus. Ed. Šulaitis

Memorialinis leidinys - „Gražina Tulauskaitė“

ALĖ RŪTA

Iš Kauno „atskrido“ dailiai išleista pusšimčio puslapių knygelė. Raudoname viršelyje – graži Tulauskaitės nuotrauka. Raudona – buvusi mėgstamiausia poetės spalva. Taip pat, rudens spalvos, klevo lapas...

Gimė Gražina Tulauskaitė Lekėčiuose (Šakių apskr.) valdininko šeimoje, bet augo, mokslus ėjo Kaune – „Aušros“ gimnazijoje, Vytauto Didžiojo universitete. Tulauskų šeima – religinga (Gražinos dėdė – kun. Justinas Staugaitis). Taigi poetės charakteris brenė religinėje ir moralinėje aplinkoje. O gyvendama Aukštųjų Panemunės gražioje gamtoje Gražina anksti pradėjo rašyti svajingus eilėraščius; pirmieji išspausdinti 1924 m. Ji priklausė studentų ateitininkų (literatų) korporacijai „Šatrija“.

Baigusi studijas Gražina mokytojavo Vilkiųje, vėliau „Aušros“ mergaičių gimnazijoje Kaune; palaikė labai artimus santykius su mokinėmis, buvo gera pedagogė.

Su kitais iškiliais poetais (Aistis, Brazdžionis...) dažnai dalyvaudavo literatūros vakaruose Kaune ir provincijoje; plačiai reikėsi spaudoje: „Iliustruotoje Lietuvoje“, „Ateityje“, „Židinyje“, „Dienovidėje“, „Naujojoje Vaidilutėje“ ir kt. Dalyvavo ir visuomeninėje veikloje. Buvo išrinkta į 1932 m. įsteigtos Rašytojų draugijos valdybą. Ir pati įsteigė mokinių literatūrai būrelį. Plačiai reikėsi sava subtilia, muzikalia poezija ir buvo skaitytojų bei klausytojų gerai vertinama, mėgstama.

Debiutavo su knyga „Pakly-

dę žodžiai“ 1934 m. Antra jos knyga „Vėjo smuikas“ irgi pasirodė Kaune 1944 m. Deja, tais pat metais su vyru Benediktu Babrausku dėl okupacijų turėjo palikti gimtinę, persikelti į Austriją, vėliau į Vokietiją. Abu su vyru mokytojaus Ravensburgo lietuvių gimnazijoje. Ir tenai, ir persikėlus į Ameriką (Čikagą) 1949 m., dažnai spausdino savo kūrinius „Žiburiuose“, „Drauge“, „Gabihoje“, „Moterioje“, „Aiduose“ ir kitur.

Trečioji knyga „Po svetimu dangum“ – 1951 m. „Drauge“ poezijos konkurse 1954 m. Gražina laimėjo premiją. 1957 m. išleista ketvirta jos knyga „Rugsėjo žvaigždės“, kuri laimėjo Lietuvių rašytojų dr-jos premiją. „Vakarė banga“ – 1968 m. išleista stambi ir graži knyga, deja, jau paskutinė. Ir poetės gyvenimo saulėlydis buvo liūdnas, ypač dėl to, kad staiga neteko vyro Benedikto (1969), o jų mylimas sūnus Vytenis nuto- lo nuo namų...

Su amerikiečių lietuvių ir Šakių savivaldybės pagalba išleista memorialinė knyga. Ją sudarė Virginija Paplauskienė, kuri surinko ir gražiai išdėstė medžiagą. Kad ir nedidelė knygelė, aiškiai nušviečia Tulauskaitės gyvenimą, netgi išryškina ir įvertina jos kūrybos meninę bei pedagoginę prasmę.

GRAŽINA TULAUSKAITĖ (1908.08.20-1990.04.08). Parengė Virginija Paplauskienė. Išleido Maironio lietuvių literatūros muziejus 1999 m. Kaune, Rotušės a. 13. LT 3000 Kaunas. Medžiaga – iš šio muziejaus, iš studijų centro archyvo Čikagoje ir mokytojos Eleonos Krukauskaitės-Pavalkienės asmeninio archyvo. Spaustuvė – „Morkūnas ir Ko“.

PRISKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.15%	Asmeninės paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.3.65%	
1 metų term. indėlius4.15%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
2 metų term. indėlius4.60%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius4.85%	1 metų 6.80%
4 metų term. indėlius4.90%	2 metų 7.20%
5 metų term. indėlius5.15%	3 metų 7.40%
1 metų GIC-mėn. palūk.4.25%	4 metų 7.45%
1 metų GIC-met. palūk.4.50%	5 metų 7.55%
2 metų GIC-met. palūk.4.85%	
3 metų GIC-met. palūk.5.10%	Su keičiamu nuosimčiu
4 metų GIC-met. palūk.5.15%	1, 2, 3 metų 5.95%
5 metų GIC-met. palūk.5.40%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable"3.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.85%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.5.10%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.5.15%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.40%	
Taupomąją sąskaitą iki2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Priskelimo parapijos sporto klubo "Aušra" krepšininkai
Nuotr. R. Puterio

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
pė, iki 600 taikdurių, bus pasiūstai į ten kiek vėliau.

Britų Kolumbijos ledyne rugpjūčio mėnesį buvo rastas išales ir palyginti gerai išsilaikęs žmogus su savo primityviais drabužiais ir medžiojimo įrankiais. Iš pradžių buvo manoma, kad jis daugiau kaip tūkstančio metų senumo, tačiau dabar remiantis laboratorijos tyrimų duomenimis nustatyta, kad jis maždaug 550 metų senumo, žuvęs tarp 1415 ir 1445 metų.

Toronto burmistras M. Lastman perėmė J. Sgro (kuri pasiskelbė kandidatuoti kaip liberalų kandidatė į federacinį parlamentą North York/ Humber apygardoje) vietą septynių narių policijos apriūpinimo valdyboje. Jis tuojau paskelbė, kad rūpinis sutelkti lėšų dviem policijos sraigtasparniams įsigyti. Jau turima \$0.9 milijono iš privačių šaltinių, provincija pažadėjo \$0.25 milijono. Sraigtasparnių panaudojimas sumažintų nusikaltėlių vejojimus dideliu greičiu policijos automobiliais, kurie dažnai baigiasi tragiškai. Taip pat M. Lastman nori turėti ko svaresnį žodį parenkant naują Toronto policijos viršininką, nes dabartinis, D. Boothby, jau pareiškė kitų metų vasarį atsistatydinęs.

Generalinio gubernatoriaus meno premijas šiais metais pelnė aštuoni kanadiečiai: David Cronenberg, 56 metų amžiaus filmų režisierius; Mavor Moore, 80 metų rašytojas, aktorius, filmų gamintojas ir kritikas; Michel Tremblay, 57, Kvebeko novelistas ir dramaturgas; Ginette Reno, 53, aktorė ir dainininkė; Denise Filiatrault, 67, aktorė, režisierė ir rašytoja; Louis Quilico, 74, operos solistas (baritonas); Mario Bernardi, 69, "National Arts Centre" Otavoje orkestro steigėjas ir dirigentas. Sam ("The Record Man") Sniderman, 79, apdovanojamas už filantropiją ir kanadiškos muzikos populiarinimą. Šias premijas sudaro medalis ir \$10,000. Jos skiriamos kasmet nuo 1992 metų ir įteikiamos specialiose iškilnėse, kurios transliuojamos per CBC televiziją.

Toronto metinis knygų festivalis įvyko sekmadienį, rugsėjo 26. Queen West gatvė buvo užtvirta automobilių judėjimui nuo Spadina iki University gatvės. Aibės paviljonų su daugiau kaip 200 knygų, žurnalų leidėjų, meno, muzikos, religinių organizacijų palapinių išsidriekė po

visą Queen W. gatvę ir jos perėjimą. Buvo įdomių pasirodymų bei vaidinimų vaikams, suaugusiems, meno ir muzikos mėgėjams. Nemažai autorių skaitė iš savo kūrybos, pasirašinėjo savo knygas. Burmistras M. Lastman atidarė festivalį ir per vidurdienio iškilmes įteikė Toronto miesto knygų premiją.

Toronto simfoninis orkestras (TSO), pradėjęs rugsėjo 23 d. naują sezoną su soprano Kathleen Battle koncertu, po to šeštadienį pradėjo streiką. Tai pirmas orkestro streikas per visą jo 76 metų gyvavimo laiką. Orkestro dalyviai piketuoją prie Roy Tompson salės, kur karts nuo karto savo instrumentais pagroja praeiviams. Norima didesnių algų. Dabartinis 98 orkestro muzikų atlyginimo vidurkis \$53,000 metams – mažesnis negu Montrealio bei Otavos orkestrų ir žymiai mažesnis negu JAV didžiųjų miestų orkestrų. 1992 metais TSO nariai sutiko priimti 16% algų sumažinimą, kad padėtų orkestrui pergyventi finansinę krizę. Visa eilė TSO koncertų, jų tarpe ir keli iš van Beethoveno ciklo, buvo atšaukti dėl streiko.

Kanados finansų ministras P. Martin buvo parinktas pirmininkauti naujai sudarytai tarptautinei grupei finansų ministrų iš 20-ties valstybių. Septynių didžiųjų, arba G-7 grupė, susidedanti iš JAV, Kanados, Prancūzijos, Vokietijos, Japonijos, D. Britanijos bei Italijos finansų ministrų, nutarė, kad sėkmingesniai pasaulinių finansinių bei ekonominių krizių apvaldymui reikia padidinti tarptautinę grupę. Tuo pagrindu buvo pakviesti dar 11 valstybių finansų ministrai (Argentinijos, Australijos, Brazilijos, Indijos, Kinijos, Meksikos, Pietų Korėjos, Pietų Afrikos, Rusijos, Saudi Arabijos ir Turkijos) ir Pasaulinio banko bei Tarptautinio pinigų fondo atstovai. Vien šios naujos 11 valstybių atstovaus 48.6% pasaulio gyventojų. Naujai sudarytai G-20 grupei P. Martin pirmininkaus dvejus metus. Pirmoji grupės konferencija bus 1999 metų gruodį Berlyne. Antroji vyks 2000 metais Kanadoje.

Glenn Gould, populiariausias ir žinomiausias Toronto pianistas, miręs 1982 metais, turi savo gerbėjų grupę, kuri kasmet susirenka per jo gimtadienį (rugsėjo 25) jo pagerbti bei paminėti vadinamąjį "The Glenn Gould Gathering". Apie 300 "Gouldniks" iš 19 šalių susirinko į šiais metais. Susirinkimo kulminacinis taškas – koncertas "CBC Glenn Gould" studijoje, kur tarp kitų atlikėjų, žinoma pianistė Angela Hewitt atliko "The Goldberg Variations", žinomiausią G. Gould muzikinį įrašą ant paties G. Gould fortepiono. Jo gimtadienio išvakarėse buvo koncertas St. Andrew's Presbyterian šventovėje, kur buvo atlikta muzikinė poema, vaizduojanti mistinį G. Gould ir J. S. Bach susitikimą. Kitą dieną susirinkimo dalyviai turėjo progą aplankyti G. Gould kapą Mount Pleasant kapinėse. G.K.

Sportas

"Aušros" žinios

– Sportininkų registracija (nuo 4-19 m.) įvyks spalio 12 d., 6.30 v.v. Priskelimo parapijos salėje. Kviečiame visą jaunimą mūsų klube dalyvauti.

– Sporto "Klinika" visiems sportininkams – spalio 19 d., 6.30 v.v. salėje.

– Tėvų komiteto posėdis – spalio 5 d., 7 v.v. T. Bernardino kambaryje.

– Reikalingi savanoriai krepšinio treniruotėms vadovauti. Skambinti R. Jaglowitz, tel. 416 622-9919.

ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis 1999 m. ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 1999 m. lapkričio 13 d., šeštadienį, Klyvlendo Lietuvių Namuose, 877 East 185-th St., Cleveland, OH. Tel. 216-531-2131. Suvažiavimo pradžia – 11 val. ryto.

Suvažiavimo sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirminkai ir jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtingieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportininkų judėjimo besidomį asmenys.

Smulkios informacijos pranešamos ŠALFASS-gos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, norintieji gauti daugiau žinių ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7. Canada. Tel. 416 767-6520. Faksas: 416-760-9843. E-mail: hrc@direct.com

ŠALFASS-gos centro valdyba

Žinios iš Lietuvos

– R. Saportos taurės turnyro H grupės rungtynėse "Sakalai" pasivežė antrąją pergalę. Rugsėjo 24 d. Novy Jičyn (Čekija) Vilniaus komanda 83:71 nugalėjo vietos "Mlekarna Kunin".

– "Lietuvos ryto" krepšininkai antrąsias R. Saportos C grupės rungtynes prieš Raananos "Maccabi" (Izraelis) klubą laimėjo 73:65.

– Eurolygos čempionas "Žalgiris" iškovojo pirmąją pergalę Madrid (Ispanija) paklupęs vietos "Real" krepšininkus 70:60.

– Po trečiojo rungtynių rato LKL krepšinio statistikos lentelė: 1. Lietuvos Rytas, 2. Žalgiris, 3. Sakalai, 4. Atletas, 5. Šiauliai, 6. Alita, 7. Kraitenė, 8. Sema, 9. Neptūnas.

– I Lietuvos futbolo federacijos (LFF) taurės varžybų pusbaigę pateko Vilniaus "Žalgiris", Kauno "Inkaras", Panevėžio "Ekranas" ir Šiaulių "Kareda".

– Vilniuje baigėsi Lietuvos jaunimo sporto žaidynių futbolo baigminės varžybos. Žaidynių nugalėtoja tapo Klaipėdos jaunimo rinktinė. Baigėme sužaidę lygiomis 1:1 su Telsių jaunaisiais futbolininkais.

– Lietuvos dviratininkė Edita Pučinskaitė laimėjo Italijoje vykusias dviračių lenktynes "Giro del Vardarno. Septynią vietą užėmė Zita Urbanaitė ir dešimtają – Diana Žilūtė.

– Europos jaunųjų (16-18 metų) "karatė kiokušin" čempionate Lietuvos sportininkai Rytis Burneikis (Kauno "Rifas") ir Indrė Stanevičiūtė (Kauno "Fortitudo") iškovojo aukso medalius. Sidabras teko Mindaugui Stanevičiui (Tauragės "Tauras") ir bronzą – Dariui Gudauskui (Vilniaus "Kanku") ir Rūtai Mitrulevičiūtei (Kauno "Oriens").

– Gudijoje vykusiose tarptautinėse vasaros biatlono varžybose, kuriose sportininkai varžosi važiuodami riedučiais, vyrų 8 km persekiojimo lenktynėse geriausiai iš Lietuvos atstovų pasirodė Liūtauras Barila užimdamas 10-ąją vietą tarp 55 dalyvių.

– NHL ledo ritulio lygos žaidėjas Darius Kasparaitis vėl pasirašė dvejų metų 3 milijonų JAV dolerių sutartį su Pittsburgh "Penguins" klubu. V.P.

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia galimybės "Tėviškės žiburiams". Pas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

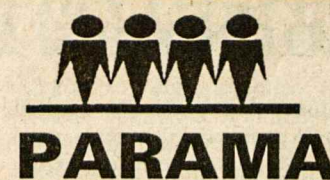
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1Y8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5087
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 12 metų

LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 115 milijonų dolerių

MOKA:	IMA:
3.05% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.75%
3.15% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
3.65% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų6.80%
4.15% už 1 m. term. indėlius	2 metų7.20%
4.60% už 2 m. term. indėlius	3 metų7.40%
4.85% už 3 m. term. indėlius	4 metų7.45%
4.90% už 4 m. term. indėlius	5 metų7.55%
5.15% už 5 m. term. indėlius	
4.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
4.50% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.85% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.10% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.15% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.40% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
4.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.85% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.10% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.15% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.40% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
3.75% už JAV dol.1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd.pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Lietuvos banko proginių monetų pardavimas.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybinės paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

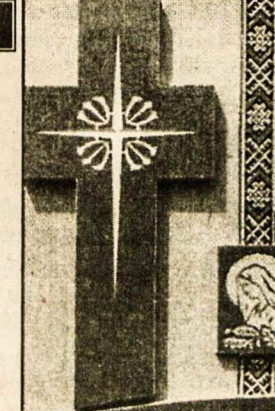
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

- (nuo 1919 metų)
- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel
International Ltd

ALGIS MEDELIS

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

SKRENDAM ĮVAIRIOMIS TRASOMIS.

Skrydžiams po 1 spalio galioja jau nupigintos žiemos sezono kainos. Tarp 13 ir 25 gruodžio yra vadinamas PEAK arba HIGH SEASON – kainos aukštesnės.

UŽSISAKYKIT REIKALAMUS BILJETUS JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Biljetus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

Tarp 28 rugsėjo ir 22 spalio Medeliai atostogauja. Jei įmanoma, užsisakykite bilietus prieš tą laiką, arba, man nesant, kreipkitės įstaigoje į MARIJĄ ir pasakykite, kad esate A. Medelio klientai.

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS AR STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS

– PARDAVIMU AR PIRKIMU –

sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.

RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Gimė "Žaltvykslės" teatras

Čikagoje gimęs naujas teatrinis sambūris pasirodė visuomeni su pirmuoju vaidinimu Petro Vaičiūno komedija-satyra "Tuščios pastangos" rugsėjo 19 dieną Jaunimo centro salėje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

Žaltvykslė, pagal DŽ. reiškia "klaidžiojanti laukuose švieselė", kiti aiškino, kad tai pelkių žiburėlis. Galbūt šis vardas buvo pasirinktas todėl, kad jis reiškia švieselę, kuri toli nuo Tėvynės švies savo pastatymais ir šildys teatro pasiilgusius žiūrovus.

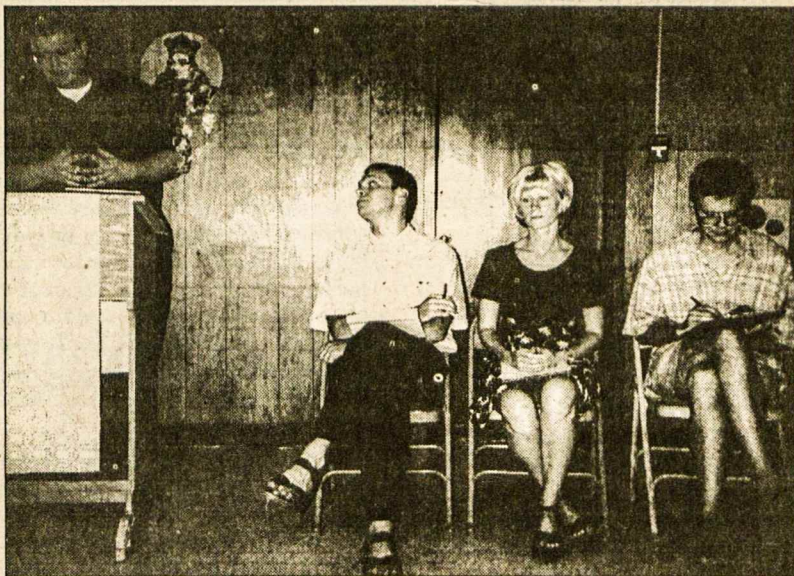
Čikagoje buvo keletas teatrų, bet išnyko. Šis teatras yra naujai įsteigtas. Mintis jį steigti kilo JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marijai Remienei, kuri dabar yra jo globėja. Jau pereitą žiemą ir ankstyvą pavasarį buvo sukviešti keli susirinkimai. Buvo kviečiami visi, norį prie teatro steigimo prisidėti. Entuziastinga jauna ir gabi aktorė Audrė Budrytė apsiėmė režisuoti savo pasirinktą veikalą. Aktorių-mėgėjų irgi atsirado. Jų daugumą sudarė neseniai iš Lietuvos atvykę jauni žmonės.

A. Budrytė pasirinko Petro Vaičiūno 4 v. komediją-satyrą "Tuščios pastangos". Prasidėjo ilgų repeticijų. Rugsėjo 19 d., 3 v.p.p., veikalas buvo pristatytas visuomeni. A. Budrytė režisavo pirmą kartą, o aktoriai (dauguma) irgi pirmą kartą pasirodė scenoje.

Scenografė – dail. Rasa Sutkūtė, muzikas – Keith Dukavičius, apšvietėjas ir garso tvariotojas – Juozas Ulevičius, plakato ir programėlės viršelio dailininkas – Vytas Čuplinskas.

Veikėjai: Daubienė – Irena Kazačkaitė; Barbora, Daubų augintinė – Rima Žukauskaitė; Dauba, ūkininkas – Pranciškus Ivinskis; Tamošius Jaskūnas, jaunas ūkininkas – Viktoras Jašinskas; Romas Giedrius, dailininkas – Žilvinas Usonis; Birutė Tautvilaitė, Daubų kaimynų duktė, baigusi gimnaziją – Justė Jatkuskaitė; Gintautienė, dvarininkė – Giedrė Griškėnaitė-Gillespie; Vanda Gintautaitė, jos duktė – Violeta Drupaitė; Jonas, Daubų sūnus, vadinąs save filosofijos daktaru – Jonas Variakojis; Kipšė – Eglė Juodvalkė; nutukęs ponas – Arūnas Žentikas; Kažkoks Ponas – Viktoras Jašinskas; Gintautas, Vandos dėdė, dvarininkas – Arūnas Žentikas.

Veiksmas vyksta Hymanso

Jaunimo simpoziumas ateitininkų studijų dienose Dainavos stovyklavietėje 1999 m. rugsėjo 5 d. Iš kairės: Marius Polikaitis, Haris Subačius, Rima Polikaitytė, Vainis Aleksa Nuotr. T. Landsbergienės

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$42.00, rėmėjo – \$52.00, garbės – \$62.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška)

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

“Tėviškės žiburiai”
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti “Tėviškės žiburiai” siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

projekto laikotarpyje. Programoje paašškinta, cituojant iš A. Šapokos “Lietuvos istorijos”, kad “Tautų sąjungos taryba 1921 metais pasiūlė Lietuvai ir Lenkijai spręsti savo konfliktą (lenkų okupavimą Vilniaus krašto) tiesioginėmis derybomis, kurioms pirmininkautų Belgijos atstovas Hymansas. Pastarasis norėjo sudaryti tokį kompromisą, kuriuo Lietuvai atiduodamas Vilnius ir jo sritis surištų Lietuvą tam tikrais politiniais, kariniais ir ekonominiais ryšiais su Lenkija”. Lietuva šio projekto nepriėmė.

I ir II v. vyksta kaime, Daubų seklyčioje; III v. vyksta Kaune, kažkokiam klube; IV – p. Gintautienės bute. Visi aktoriai savo vaidmenis atliko nuoširdžiai, į juos įsigyvendami. Matėsi režisierės ir aktorių pastangos savo užduotį atlikti kuo geriau. Žmonių buvo pilnutėlė didžioji Jaunimo centro salė ir balkonas. Girdėjau, kad buvo užpildytos visos 704 vietos su kaupu.

Aktorių pastangos buvo sutiktos labai šiltai. Aktoriai ir režisierė buvo apdovanoti gėlių puokštėmis, kurias daugelis nešė į sceną ir teikė jiems taip, kad jie visi tiesiog skendo gėlėse!

Ypač maloniai nuteikė tai, kad visi jautėsi lyg viena, didelė, laiminga šeima – ir aktoriai, ir režisierė, ir žiūrovai, dėkingi už šią puikią popietę. Jūs sveikini JAV LB kultūros tarybos pirm. M. Remienę ir Lietuvos kultūros viceministrę Ina Marčiulionytę.

Baigiant norisi išreikšti žiūrovų dėkausmą ir dėkingumą artistams ir režisieriui už paaukotas ilgas valandas, ruošiantis šiam vaidinimui. Iš visos širdies – ačiū Jums! Kyla mintis, ar nebūtų galima kai kuriuos veikalus kiek sutrumpinti. O kad kai kurių mūsų nusilpusi klausia visus išgirstų, gal būtų galima aktoriams naudoti prie rūbų prisegtus mažus mikrofonėlius.

Žiūrovai taip gausiai rinkosi ne Jūsų pirmųjų žingsnių kritikuoti. Jūs juos žengėte puikiai ir tvirtai! Jie atėjo Jūsų pasikviesiant, pasidžiaugti ir Jums padėkoti už įdėtą darbą ir vargą. Sėkmės Jums dar ilgus metus džiuginti mus “Žaltvykslės” teatro pastatymais!

Tautinių šokių mokytojų kursuose Dainavoje š.m. rugpjūčio 15-21 d.d. Dešinėje – Tautinių šokių instituto pirmininkė Nijolė Pupienė, prie jos – Rita Karasiejiene, vyriausia meno vadovė XI Lietuvių tautinių šokių šventės, įvyksiančios Toronto-Mississaugoje 2000 m. liepos 2 d. Už jų stovi KLB valdybos pirmininkas Alg. Vaičiūnas ir XI LTŠŠ pirmininkas V. Piečaitis

IŠ PSICHIATRĖS PATIRTIES

Pažintis su “diplomuota” ekstrasense

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Netikėtai susipažinau su viena iš ekstrasense, besidabruojančia politiškai įkaitintame Lietuvos klimate. Buvo devintojo dešimtmečio pradžia, ir visi dar gyveno romantišomis nuotaikomis laisvę atgavusioje tėvynėje.

Susitikimas kirpykloje

Su “diplomuota” ekstrasense susitikau kirpykloje. Inteli-gentiškos išvaizdos tamsiaplaukė, kokių 50-ties metų moteris, juodu elegantišku kostiumėliu, jau mane, beiešinančią iš kirpyklos beveik tarydury sustabdė, stverdama man už rankos ir švytinčiu veidu tarsi seną pažįtamą pasveikino:

– O, labas daktar! Seniai norėjau jus matyti, visur ieškojau...

Įtempiu savo atmintį, bet negalėjau jos prisiminti. Moteris, pamąčiusi mano nustebimą, tęsė:

– Matau, manęs nepažįstate... Esu mokyklos direktorė, tačiau domiuosi ir medicina; kartą lankiausi Jūsų žmogaus anatomijos paskaitoje. Labai patiko. Esu diplomuota ekstrasense... Man su Jumis reikia pakalbėti...

– Malonu susipažinti, – atsakiau. Kuo galiau būti jums naudinga?

– O, labai, labai galite būti man ir sau naudinga! Aš taip pat kaip ir Jūs gydaus žmones. Turiu daug pacientų. Tačiau kaip paslaptį jums pasakysiu – man trūksta anatominių žinių. Atvirai šnekanč, ta žmogaus anatomija man tamsus miškas. Be to, dirbti su gydytoja kartu, kuri yra gerai užsirekomendavusi būtų fantastiška! Žmonės plauktų plauktų! Mes abi būtume jėga! Ekstrasense su diplomu ir psichiatre, įvaldžiusi hipnozė! Pasakiškus pinigų per metelius kitus uždirbtume!

– O kaip su patalpomis, patentu? – norėdama nusikratyti šarlataniškų pasiūlymų pasiteiravau.

– Ar Jūs šiandien užgimėte?! Nežinot kaip reikia gyventi? Su patalpomis galit nesukti sau galvos, aš jų turiu daugiau negu reikia. Esu viršininkė – mokyklos direktorė, mano padėtis

tvirta – ir švietimo skyriuje ir ministerijoje. O patentų... patentų jokių nereikia. Na, kai susikrausim po solidžią sumelę, gal tada ir išsimsime, gal ir patalpas prestižines įsirengsime. Bet geriau taip toli negalvoti. Svarbu pradėti dirbti drauge. Su manim susidėjus, neprašausite.

– Tai kur Jūs priiminėjat savo pacientus?

– Ogi mokykloje! Ten vietų marios! Po darbo valandų, o kartais ir per darbo valandas. Kai laisvesnė esu, gydaus pacientus, pravedama ekstrasensius seansus. Ateikite pažūrėti, būtinai ateikite.

Sutarėme laiką. Prižadėjau ateiti. Nepasinaudoti proga pamatyti visa tai būtų neprotinga, juolab, kad buvau susidūrusi su eile žmonių, paveiktų šarlatanizmo nuodų; dabar pamatysiu savo akimis tą jų “stebuklingą” gydymą.

Pas ekstrasense

Tai, ką pamačiau ekstrasensės “gydomųjų seansų” metu, viršijo mano lūkesčius. Jaučiausi tarsi būčiau patekęs į senus laikus, kai medicina užsiminėjo visokie kerėtojai, žyniai, barzdukučiai.

Negalėjau atsistebėti, kaip mokyta, protinga moteris – mokyklos direktorė gali taip akipiešikiškai mulkinti atėjusius pas ją gydytis.

Ne mažiau stebėjau ir atėjusiais, nes daugumas jų buvo taip pat išsimokslinę, apsišvietę žmonės.

Atėjusi prisistačiau sekretorei, kuri pranešė apie mano atvykimą direktorei ir po to labai malonių balsu man tarė:

– Prašom užteiti, direktorė jūsų laukia.

Užėjau į kabinetą, pasisveikinam. Direktorė mane supažindina dar su dviem inspektore. Netrukus padengiamas stalas vaisėm, pakvimpa kava...

Apžiūrėjau direktorės kabinetą. Jis – didelis, papuoštas daugybe suvenyrų iš įvairių šalių, tačiau neužmiršti ir tautiniai motyvai.

– Jūs mėgstate keliones? – klausiu mokyklos vadovę.

– Tai vis komandiruotės po užsienius. Juk nesu milijonierė, kad su savo pinigėliais keliaučiau – pastebi viršininkė.

– Mūsų direktorei visos duryrs atviros, ji tvirtai laikosi, jau keli dešimtmečiai vadovauja, – tarė viena inspektorių.

– Dabar sužinojome, kad ji naują talentą turi – mūsų direktorė nepaprasta ekstrasense, – pridūrė antroji.

Kalbėjom neilgai. Direktorė, pažvelgusi į laikrodį, džiaugsmingai pranešė, kad už 10 minučių pradės pacientų priėmimą.

Pirmoji pacientė

Pasibaigus vaisėm viršinin-kė ekstrasense mane nuvedė il-gais koridoriais į erdvų kamba-rį, kur buvo susirinkę jos paci-entai ir mane pristatė pompas-tiška, paašškindama, kad aš gy-dytoja psichiatrė, besispeciali-zuojanti ekstrasensinėje srityje.

Pagalau į mane nuveda į kabinetą, kur bus priiminėjami pacientai...

Pirmoji įeina vidutinio am-žiaus nedidukė moterėlė. Gydy-tojai jai nustatė, kad yra pūlinys ausies srityje, reikalinga nedide-lė operacija. Moteris operacijos

bijo. Kur kas patraukliau atrodo ekstrasensai, kurie vienu pūstelėjimu ištraukia pūlius.

Direktorė-ekstrasense pasodina moterį ant kėdės, pati įsi-taiso ant kitos kėdės, prisideda prie lūpų nosinaite ir priglundusi prie pacientės ausies, pradeda “siurbti” pūlinius. “Prisiurbiurus” nusispauna, patrina koją savo skreplius ir seansas baigtas. Ant stalo moteris padeda pinigų puokštelį už “gydymą”.

– Dalis pūlių “atsiurbta”, – sako ekstrasense. – Po kelių die-nų reikės procedūrą pakartoti.

Sutariama kitos procedūros laikas, ligonė išeina net nežvilg-telėjusi į savo “sutrintus pūlius”.

Antroji pacientė

Įeina antra pacientė – visai dar jauna, liekna, kiek pabalu-siu veidu moteris, turinti pro-blemų dubens srityje. Ekstra-sense pasukinėja jai savo rankas apie pilvą, strėnas, po to mostas toks, lyg mestų kažką žemėn.

– O... kaip daug nešvarumų iš jūsų gimdos ištraukiau. Būti-nai reikėjo pravalyti, – neatsigė-ri savo virtuozišku darbu eks-trasense. – Bet dar reikės dėl vi-so ko pravalyti, gimda – svarbus organas moteriai, tai gyvybės lopšys.

Vėl ant stalo pinigėliai, vėl sutariama nauja apsilankymo data ir moteris su “išvalyta” gimda išeina.

Trečioji pacientė

Trečioji apsilankiusi atsive-da mergytę gal kokių šešerių metų. Jos dukrytei – sąnarių uždegimas. Ekstrasense “savo biolaukais” gydo mažąją – kaž-ką ore maskatuodama rankomis paliečia tai vieną, tai kitą vaiko sąnarį. Gydymo seansas baigtas. Vėl pinigėliai ant stalo, nauja procedūros pakartojimo data...

Ketvirtoji pacientė

Po to pasirodo ketvirtą dešimtį bebaigianti moteris, trokš-tanti kuo ilgiau pratešti žydinčią vasarą – išlikti patrauklia ir vi-liojančia.

– Jums būtinai reikia “pra-valyti visus kanalus” – sako di-rektorė-ekstrasense. – Aš tuoj pračiesiu per tuos jūsų kanalus ir jie bus kaip prieš 20 metų.

Ekstrasense pasiguldo paci-entę ant sofos, ištrina aliejais, paskui prištu braukdama per kū-ną aiškina, kokiais kanalais eina.

Tikrai anatominės žinios di-rektorės buvo menkos, o tais “kanalais” kuriais ji “vaikščio-jo” šios žemės gyventojai pasi-girti negalėjo. Galbūt kitose planetose žmonės su tokiais “kanalais” ir egzistuoja...

Ligos ir pinigai

Paskui dar ejo pacientės su akmenligėm: kepenų, inkstų. Ekstrasense taip pat pirštu mo-sikuodama “trupino” jų akme-nis už gerus pinigus.

Ji gydė ir širdies ligas, ir akis, ir odos susirgimus. Ko tik neprisižiūrėjau tą vakarą! Gra-žus kalniukas pinigėlių pūpsėjo ant jos stalo, kai baigėsi ligonių priėmimas. Ji patenkinta juos susižėrė į rankinuką ir pakvietė mane vėl pas ją atsilankyti, kai ji savo pacientus “skraidinsianti iš kosmosą”. Dar liko viltis pa-matyti kažką įdomaus magės repertuare, todėl mielai sutikau su jos kvietimu.

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – **416 769-3577**

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 **Tel.: 905 271-7171**
(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

Telefonas
2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
PYSANKA – V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu

TIESIOG Į VILNIŲ

Laivu

Lėktuvu

MES PRISTATOME!

MES GARANTUOJAME!

Pristatymo kaina \$15 už siuntinį

Tel. (416) 233-4601

ALANA JUZĖNAITĖ, 17 m. amžiaus, Oakvillės, Ont. “St. Thomas Aquinas” gimnazijos moksleivė, spėjusi pasizymėti jaunųjų atletų tarpe Toronto apylinkėse. Didžioji jos Toronto spaudoje pažymėta, kad ji sekanti pėdomis savo tėvo, kuris yra buvęs krepšinio treneris

TORONTO

Anapilio žinios

– Spalio 3, sekmadienį, Anapilje Toronto skautų "Rambynų" ir "Satrijos" tūntai susirinko į savo iškilmingą sueigą. Ta proga jie su vėliavomis dalyvavo Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišiose ir Mišių metu nešė aukas.

– Klier. Vytautas Staškevičius jau išskrido Romon tėti tolimesnių teologijos studijų. Linkime jam Dievo palaimos ir sėkmės.

– Anapilio knygyne gauta B. Masio knyga "Lietuviški posakiai ir jų amerikietiški atitikmenys".

– Rudeninė kapinių lankymo diena – spalio 31, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoakštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusus kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Mišios, spalio 10, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą Valevičių; 11 v.r. už parapiją: Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Gavateckų šeimos mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, spalio 9, šeštadienį: 3 v.p.p. už Ratavičių ir Stankaičių šeimų mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, spalio 10, pamaldos 11.15 v. ryto. Prieš ir po pamaldų A. Langienė platins Padėkos puotos bilietus. Pietūs su vynu \$18. Padėkos šventės pamaldos įvyks spalio 17 d., 1 v.p.p. Moterų draugijos ruošama puota.

– Parapijos choras repetuoja pirmadieniais, 7.30 v.v. šventovės patalpose.

– Tarybos posėdis – antradienį, spalio 12, 7.30 v.v. Alfredo Mikšienės bute.

– Sekmadienį, spalio 24, 9 v. ryto specialios iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvaus Lietuvos respublikos prezidentas Valdas Adamkus ir ponija Alma Adamkienė.

– Š.m. Reformacijos šventės pamaldos įvyks spalio 31 d., 11.15 v. ryto.

– Praeitą šeštadienį, spalio 2, Šv. Juozapo ligoninėje, Toronte, mirė Martynas Galinaitis, sulaukęs 88 m. Martynas gimė 1911 m. vasario mėn. 2 d. Tauragėje. Paliko liūdinčius žmoną Martą, sūnų Algimantą, dukrą Edytą, seseris Mariją Preikšaitienę, Čikagoje, Martą Trečikienę Toronte ir brolių Miką Vokietijoj. Po gedulinių pamaldų Išganytojo šventovėje spalio 6 d., 11 v.r. palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

– Praeitą sekmadienį, spalio 3, pamaldų metu maldose buvo prisiminti Elena Jurksaitytė, kuri serga Western ligoninėje, Toronte, a.a. Martynas Galinaitis, a.a. Ida Pašukienė, kuri mirė prieš 10 metų palikdama liūdinčius vyrą Lionginą, Burlingtone, Ont., sūnų Robertą Los Angeles, CA ir giminaitį kun. Algimantą Žilinską su šeima.

Maironio mokyklos žinios

– Padėkos savaitgalį, spalio 9 bus pamokos mokiniams nuo darželio iki 8 sk.

– Spalio 16 d. kun. E. Putrimas praves Susikauptimo valandėlę 11.30 val. ryto.

– Spalio 23 d. grupė lit. kūrėjų atstovaus mokyklai orauostyje sutinkant Lietuvos prezidentą V. Adamkų.

– V. Matulaitis, vienas iš pirmųjų Maironio mokyklos mokytojų, dabar gyvenantis Vilniuje, dar vis palaiko ryšius su Maironio mokykla, o Lietuvoje skaito paskaitas apie lituanistinį švietimą išeivijoje. **K.Ž.S.**

Žvirgždaičių parapijai \$100 auکوjo O. Raubienė.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visoms poniams ir panelėms už mums suruoštą mergvakarį. Ypatinga padėka pusseserei Ramutei Žiuraitienei, kuri įdėjo tiek daug darbo savo puikiame name priimdama tokių gausų būrį svečių. Dėkojame ir Rūtai Galinauskenei, kuri palaikė tvarką renginio sūkurėje. Ačiū pusseserei Laimai Stončienei, Daliai Peddie ir Birutei Batraks, be kurių šis renginys nebūtų buvęs toks turtingas. Dėkojame Vidai Valiulienei už sklandų vadovavimą programai, seseriai Kristinai Likanderytei pamergij vardu, Giedrai Paulionienei Maironio mokyklos vardu, Laimai Stončienei giminių vardu ir Danai Petrauskenei – draugų vardu. Jūsų visų, rengėjų ir viešnių, parodytas nuoširdumas mums liks atmintyje visą gyvenimą. Dovanos labai palengvins mūsų pirmus gyvenimo žingsnius Čikagoje. Ačiū J. Žiuraitiui ir A. Rašymui už vaiždajuostes.

Rita Likanderytė ir

Antanas Rašymas

Prisikėlimo parapijos žinios

– "Atgaivink" programos naujo ciklo pradžia ir Šv. Pranciškaus Asyzičio šventės proga praeitą sekmadienį, spalio 3, per 10.15 v.r. Mišias giedojo jungtinis parapijos ir "Volungės" choras.

– Sveikinam Santuokos sakramentą priėmusius Daivą Gyvaitę ir Derek Smith.

– Spalio 2 d. palaidotas a.a. Edvardas Stančikas, 45 m. Paliko tėvą Izidorijų ir brolių Dovidą, Kalifornijoje mirė a.a. Česlovas Norkus, Viktoro Norkaus brolis. Lietuvoje mirė a.a. Adolfina Umbrazienė, Paulinos Šimkienės sesuo ir a.a. Nijolė Barysienė, Sigito Štuopienės sesuo.

– Registruojami vaikai Pirmos Komunijos ir sutvirtinimo sakramentą pasirušimo pamokoms. Prašom užregistruoti vaikus iki spalio 17 d.

– Bilietai į Naujų Metų sutikimo pokylį parapijos salėje jau platunami sekmadieniais po Mišių. Sutikimą rengia parapijos persikėlimo vajuos komitetas.

– KLKM moterų draugijos parapijos skyriaus susirinkimas įvyks spalio 17 d. parodų salėje po 11.30 v. Mišių. Programoje dr. R. Petrausko paskaita apie vaikų auklėjimo problemas.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas, kurį rengia parapijos tarybos labdaros sekcija, įvyks spalio 27-28 d.d. parapijos salėje. Daiktus prašo atvežti dieną prieš išpardavimą.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija, gavusi nemažą kiekį prekių iš vienos kanadiečių firmos, užsakė talpintuvą (container) nuvežti prekės į Lietuvą. Kadangi talpintuve yra vietos, labdaros komitetas nori nuvežti Lietuvoje labai reikalingų daiktų invalidams ir kroniškiems ligoniams. Jei kas turėtų ligoniams lovų, patalynės, ratukų (wheel-chairs), vežimukų vaikams, nepermirktamų paklodžių, vaikų drabužių, smulkių baldų vaikams, klausos aparatų, akinių, suaugusiems vystyklų ir t.t. yra prašomi skambinti labdaros sekcijos valdybos narėms: B. Biretionei 261-4312, B. Čepaitienei 621-2343, dr. J. Čuplinskienei 533-7425, G. Kuchalskienei 233-4791, G. Matukienei 905 893-1813, E. Simonavičienei 769-3270 ir Z. Stravinskienei 604-4729.

– Mišios sekmadienį, spalio 10: 8.15 v.r. už a.a. Zitą ir Stasį Pangočius; 9.15 v.r. už Skriškių šeimos mirusius; 10.15 v.r. už a.a. Vincą, Oną Beresnevičius ir a.a. Ireną Jurkienę, už a.a. Vaclovą Kecerių ir už a.a. Ramutę Grigoniene; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejuje vykstančioje "Dariaus ir Girėno" parodėlėje galima pamatyti "Lituanicos" lėktuve vežto laiško voką, 1933 m. žurnalus su skrydžio aprašymais ir "Lituanica" lėktuvo gabaluką. Kviečiame visus apsilankyti kiekvieną sekmadienį (10.30 - 11 v.r. ir 12 - 6 v.v.) ir pirmadienį (1 - 8 v.v.).

– Vilkauskio kunigų seminarija labai norėtų gauti Lietuvių enciklopedijos komplektą. Galintys paaukoti prašome paskambinti tel. 905 566-8755 ir palikti įrašą.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio popietėje, spalio 3, dalyvavo 197 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Danutė Šipailienė iš Kauno, Audra Gaskaitė iš Čikagos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų biurolio narė L. Matulevičienė.

– Valdybos posėdis įvyks spalio 14 d., 7 v.v.

– LN moterų būrelis dėkovoja Lietuvių kredito kooperatyvui "Parama" už \$100 auką siuntinių Vilniaus krašto moksleiviams išlaidoms padengti.

– Š. m. spalio 31 d., 2 v.p.p. Lietuvių Namų salėje "B" bus paminėta 48-erių metų Lietuvių Namų gyvavimo sukaktis. Kviečiame visus dalyvauti.

– Slaugos namams aukos priimamos Toronte ir Hamiltono kredito kooperatyvose arba siūsti tiesiog Labdaros fondas. Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronte, ON, M6P 1A6.

– Lietuvių Namams reikalingi tarnautojai įvairioms pareigoms, "barmenai", padavėjos, valytojai, virėjai, pastato prižiūrėtojai. Suteisusios prašomi kreiptis į LN vedėją arba skambinti tel. 416 532-3311.

– Kultūros komisija platina įvairias vaiždajuostes, gautas iš Lietuvos. Skambinti S. Pabiricienei tel. 416 762-5419 arba V. Kulnui tel. 416 763-1266.

– Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui \$150 auکوjo S.S. Balzekai (savo 10 m. santuokinio gyvenimo sukakties proga).

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba kviečia lietuvių visuomenę dalyvauti

ISKILMINGAME

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO

VALDO ADAMKAUS

ir ponios ALMOS ADAMKIENĖS

PAGERBIME-VAKARIENĖJE

1999 m. spalio 23, šeštadienį, 5.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose

Bilietai gaunami pas J. Vingelienę, tel. 416 233-8108

VISAS PELNAS SKIRIAMAS ALMOS ADAMKIENĖS VAIKŲ GLOBOS FONDUI

PIRMĄ KARTĄ LIETUVOS IR KANADOS ISTORIJOJE, PREZIDENTUI LANKANTIS KANADOJE,

vyks lietuvių bendruomenės

PAGRINDINIS SUSITIKIMAS SU PREZIDENTU

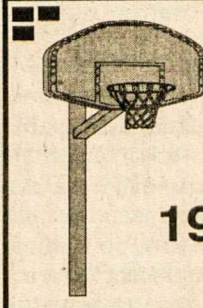
VALDU ADAMKUMI

1999 m. spalio 24, sekmadienį, 2.45 v.p.p.

Didžiojoje Anapilio salėje

OFICIALUS PRIĖMIMAS • MENINĖ PROGRAMA
PREZIDENTO KALBA • PREZIDENTINIAI APDOVANOJIMAI
POKALBIS SU PREZIDENTU RAŠTU PATEIKTŲ KLAUSIMŲ FORMA
ATSIŠVEIKINIMAS

Įėjimas – laisva auکا

“AUŠROS” krepšinio komandos REGISTRACIJA

1999 m. spalio 12, antradienį, 7-8.30 v.v.

Prisikėlimo parapijos salėje

Tėvų metinis susirinkimas – spalio 5 d., 7 v.v., Prisikėlimo parapijoje

Visi berniukai ir mergaitės, 4 - 18 metų amžiaus, kviečiami!

Kaina: \$75 vienam, \$150 šeimai

Treniruotės vyks vakarų Toronto patalpose
pirmadienio, antradienio ar trečiadienio vakarais
DALYVAUKITE LIETUVIŲ VARŽYBOSE/ŽAIDYNĖSE!

Daugiau informacijos: R. Jaglowitz tel. 416 622-9919

Metinis Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas – š.m. spalio 19, antradienį, 10 v.r., Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje. Dabartinė valdyba – pirm. prel. J. Staškevičius, ižd. kun. Aug. Simanavičius, sekr. kun. E. Putrimas.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 31 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos vieną valandą atgal.

Adv. Povilas Žumbakis, Čikagoje gyvenantis visuomenės kviečiamas, vytauto Didžiojo universiteto dėstytojas teisės reikalais, ukrainiečių bendruomenės kviečiamas, kalbės politiniame seminare Toronte š.m. spalio 30-31 d.d. Svečias sutiko pranešimą padaryti ir lietuvių visuomenei. Jis kalbės apie 1941 metų lietuvių rezistencinę kovą su okupantais. Pranešimas įvyks Toronte Lietuvių Namuose spalio 31 d., 2 v.p.p. Susirinkimą rengia ir visus į jį kviečia KLB valdyba. **KLB inf.**

Antanas Bertulis iš Arkansas valstijos (JAV) "Tėviškės žiburiams" paaukojo \$1000. Leidėjas labai dėkingi dosniam rėmėjui už parodytą mūsų leidynei rūpestį.

"Tėviškės žiburį" redakciją pasiekė šitokio turinio padėka: "Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos (LASS) Vilniaus Kultūros namų vadovai ir mišrus choro "Skroblas" dainininkai nuoširdžiai dėkovoja Toronto lietuvių choro "Varpas" kolektyvui už finansinę paramą, ruošiant choro "Skroblas" 15 metų kūrybinės veiklos jubiliejinį koncertą. Mus giliai sujaudino "Varpo" choristų dėmesys ir kilnumas. Džiaugiamės, kad dainos sparnai lietuviams neša gerumo ir vienybės dvasią". Adresas: LASS Kultūros namai, Skroblų g. 19, Vilnius 2009.

SUVALKY KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS maloniai kviečia dalyvauti

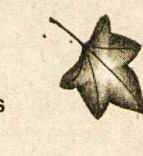
RUDENS ŠOKIUOSE

kurie įvyks 1999 m. lapkričio 6, šeštadienį, 6 v.v., Anapilio parapijos salėje

– Šilta vakarienė su vynu, ruošia J. Gurklisnės.
– Veiks baras.

– Laimė galima bus išbandyti loterijoje.

– Šokiams gros Vaclovas Povilonis. Bilietus galima įsigyti Anapilje sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių arba skambinti vakarais D. Puzauskienėi tel. 905 274-2915

Rengėjai

A. a. Jono ir Elzbiotos Kardių palaikys spalio 11 d. Vanda Norvaišienė perveža iš Kanados į Lietuvą amžinam poilsiui Antakalnio kapinėse, Vilniuje, menininkų skryje. Lai dotuvėmis taip pat rūpinasi Vilniaus operos ir baletu teatro direktorius Julius Andrejevas ir Elzbiotos Kardielenės giminaitė dr. Aldona Juodikienė. S.Ž.

A. a. Valentina Dalindienė mirus, užjauzdami vyrą Paulių, motiną A. Burduliene, dukrą Daivą, sūnus Gintarą ir Andrių, brolių Adomą su šeimomis "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje auکوjo sergantiems vaikams ir tremtiniais: \$100 – Vincent Tonna, Gintaras ir Aušra Dalindos; \$50 – Agutė ir Vytas Dubickai. M.P.

A. a. brolio Juozo Skilandžio atminimui, dėkodamas už užrašytas Mišias, pareikštas užuojautas žodžiu, raštu ir spaudoje, Pranas Skilandžiūnas "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$50.

Ieško darbo

Lietuvaitė, 25 m. amžiaus, nori įsidarbinti Kanadoje. Galėtų prižiūrėti vaikus ar senelius lietuvių ar rusų šeimose. Rašyti: J. Sutkevičienė, Mokyklos g. 32 - 4, Klibių kaimas, Kretingos rajonas, Lietuva.

MONTREAL

Aušros Vartų šventovėje rugėjo 26 d. ir spalio 3 d. 11 val. kun. Paulius Mališka atnašavo Mišias ir pasakė pamokslus. Parapijiečiai už tai jam dėkingi ir linki Dievo palaimos jo tolimesniuose darbuose Brazilijoje.

Lietuviškas radijo pusvalandis šiomis dienomis švenčia 36 metų veiklos sukaktį. Nenuilstami jam vadovauja Liudas Stankevičius. Programoje – žinios lietuvių kalba, muzika bei keletas reklamų. Girdimas per CFMB stotį banga 1280 AM kiekvieną antradienį, 11.30 val. vakare. Per didžiąsias šventes lietuviškas pusvalandis pavirsta vienos valandos programa, kuri atliekama vidurdienį. Tuomet tarp muzikos perduodami įvairių organizacijų bei pavienių asmenų sveikinimai.

Į Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimą Lino ir Rasos Veselių sodyboje "Rambynas" netoli Gananoque, Ont., rugėjo 25 d. iš Montrealio vyko trys "Vaivorykštės" narės – Regina Brikenė, Birutė Nagenė ir Danutė Staškevičienė. Jas nuvežė Petras Briks. Pradžioje vyko Instituto tarybos posėdis, o vėliau – susirinkimas. Buvo aptarta Instituto veikla, išklausa įdomi dr. Rūtos Salikienės paskaita "Lietuvių tautiniai drabužiai šimtmečio perspektyvoje". Kartu atsisveikinta su dail. Antanu Tamošaičiu, išvykstančiu į Lietuvą. Jo sukaupiti rodiniai ir archyvas jau yra išsiųsti į Vilnių, Tamošaičių galeriją. Dominikonų 15. Montrealio "Vaivorykštės" atstovės dailininkai įteikė D. Staškevičienės austą jusotą. Šiame suvažiavime dalyvavo apie trisdešimt asmenų iš Filadelfijos, Toronte, Montrealio ir paskaitininkė iš Čikagos. B.S.

Isteigtas Solistės Elzbiotos Kardielenės fondas, kurio tikslas – suteikti lėšų stipendijai muzikos studentui-ei Klaipėdos universitete. Sąskaita atidaryta "Lito" kredito kooperatyve – nr. 6055 (1475 rue de Seve, Montreal, Que. H4E 2A8. Fondo valdyba prašo visuomenę prisidėti savo aukomis prie šio fondo. Yra pagaminta sol. Kardielenės giesmių bei dainų kasetė. Ji gaunama pas sol A. Kebli (3505 Ste Famille #1009, Montreal, Que. H2X 2L3). Inf.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras gieda St. Donat prancūzų šventovėje pamaldų metu 1999.VII. 11

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras gieda St. Donat prancūzų šventovėje pamaldų metu 1999.VII. 11

Nuotr. A. Forster

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

SPECIALIOS DRAUDIMO KAINOS

AUTOMOBILIAMS,
kurių vairuotojai yra 55 metų amžiaus ar daugiau, neturėję nelaimių.

NAMAMS,
naujiems ir atnaujintiems, gerai išlaikytiems, savininko gyvenamiems arba nuomojamiems.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

Fax: 722-3546

IEŠKOMA pagalbos dviem valandom, 3 vakarus per savaitę prie 91 m. amžiaus moters, gyvenančios Mississaugoje prie Lakeshore. Tel. 905 823-0408.

REIKALINGA auklė vienam vaikučiui 6 dienom per savaitę, kuri gyventų su mumis Toronte centre. Turi mokėti rusų kalbą. Skambinti vakarais tel. 416 482-2330.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

• Jeigu įsitikintume, kad ant medžių auga pinigai, pusę visų mergaičių, kurias aš pažįstu, tuoktųsi su beždžionėmis. (D. Lilly).

RUBY REAL ESTATE LTD.

27 John Street (2nd Floor), Toronto (Weston), Ont. M5N 1J4

• MLS skelbimas
• Komisija 3½%
• Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

WALTER V. DAUNIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinėje pusėje Queensway, prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584